

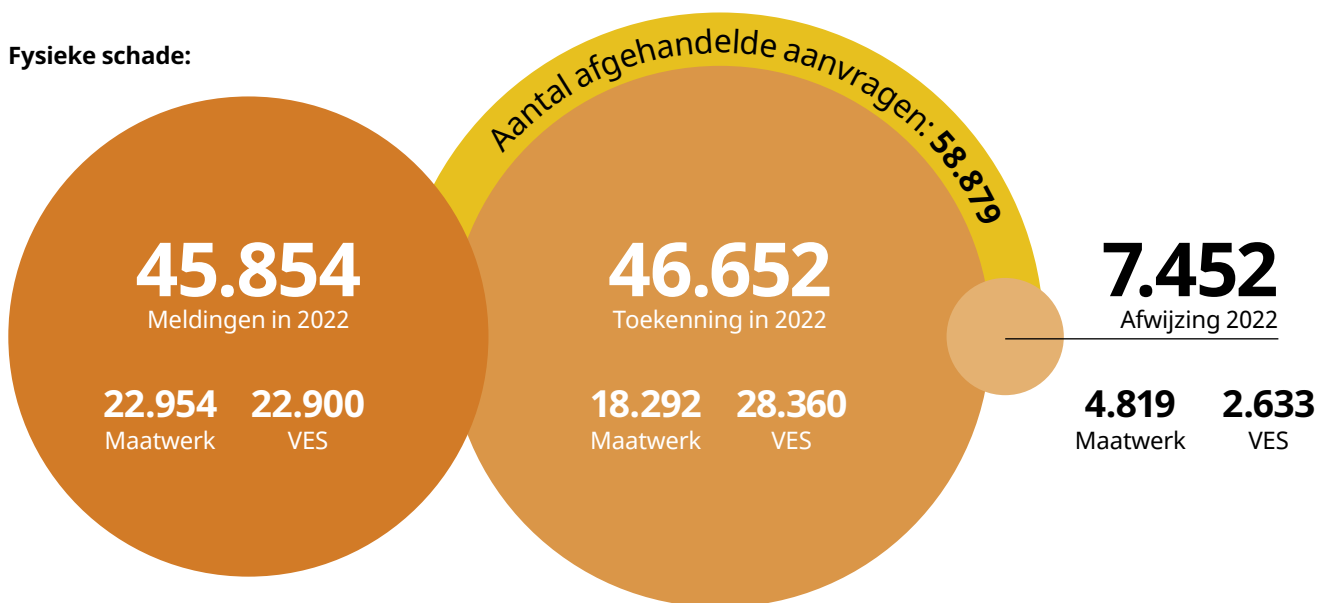
Jaarverslag 2022

Inhoud

Kerncijfers 2022	3
Woord vooraf	5
1. Organisatie en taken IMG	8
1.1 Ons werk in 2022	8
1.2 Wettelijke taak IMG	8
1.3 Profiel IMG als zelfstandig bestuursorgaan	9
1.4 Wijzigingen samenstelling van het bestuur	10
1.5 Organisatie en bezetting eind 2022	11
1.6 Personeel en organisatie	12
1.7 Huisvesting	14
1.8 Informatievoorziening	15
1.9 Kwaliteitsborging en risico	16
1.10 Stakeholdermanagement	17
1.11 Commissie bijzondere situaties	19
1.12 Interventieteam	19
1.13 Mogelijkheid tot Herstel in Natura	20
1.14 Duurzaam Herstel	20
2. Financiën 2022	21
2.1 Uitvoeringskosten	21
2.2 Uitvoeringskosten per regeling: Fysieke schade	22
2.3 Uitvoeringskosten per regeling: waardedaling van woningen	25
2.4 Uitvoeringskosten per regeling: immateriële schade	25
2.5 Overige regelingen	25
2.6 Bezoldiging	25
3. Belangrijke gebeurtenissen	26
4. Schademeldingen, toekenningen en afwijzingen	35
4.1 Fysieke schademeldingen	35
4.2 Negatieve besluiten op aanvraag fysieke schadevergoeding	37
4.3 Waardedaling	38
4.4 Aanvragen immateriële schade	40
4.5 Meldingen mogelijk acuut onveilige situaties	41
4.6 Monumenten, agrarische bedrijven	42
4.7 Doorlooptijden dossiers	43
5. Bezwaar, beroep, en hoger beroep	44
5.1 Algemeen	44
5.2 Bezwaar en (hoger) beroep fysieke schade	45
5.3 Bezwaar en (hoger) beroep waardedaling	47
5.4 Bezwaar en (hoger) beroep immateriële schade	48
6. Dienstverlening en afhandeling klachten	49
6.1 Dienstverlening via regionale steunpunten	49
6.2 Oordeel van aanvragers over dienstverlening	52
6.3 Serviceloket	53
6.4 Online burgerpanel	53
6.5 Klachten	54
6.6 Burgerklachten 2022	54
6.7 Gedragingsklachten	55
6.8 Wet open overheid (Woo)	55

Kerncijfers 2022

Fysieke schade:

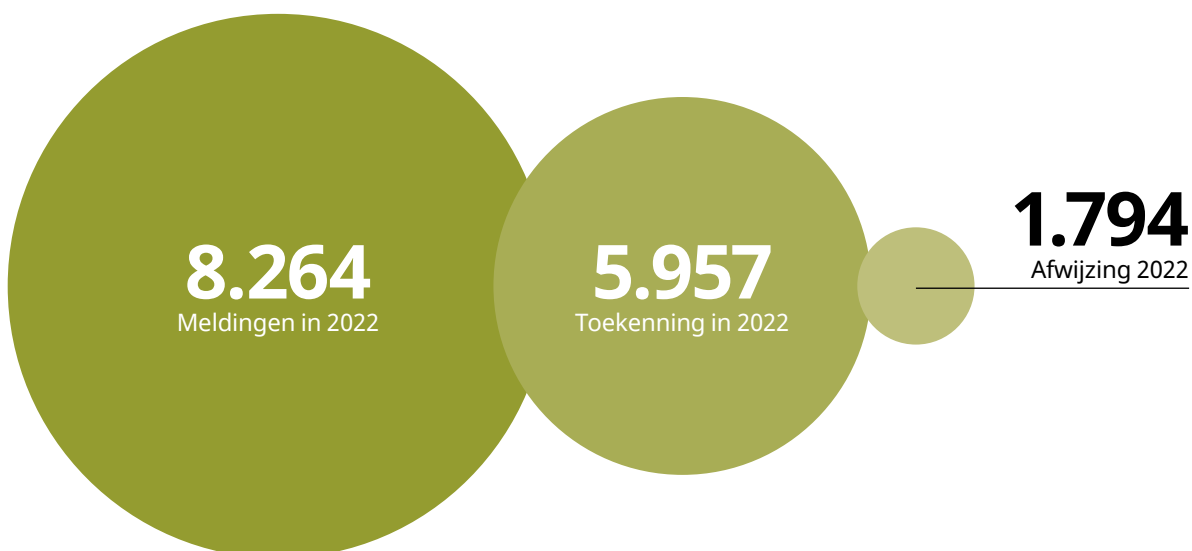
268,6 miljoen euro
Uitgekeerde vergoeding fysieke schade

192,4 miljoen euro
Uitvoeringskosten fysieke schade

2.621
Bezwaren ontvangen
fysieke schade

Waardedaling:

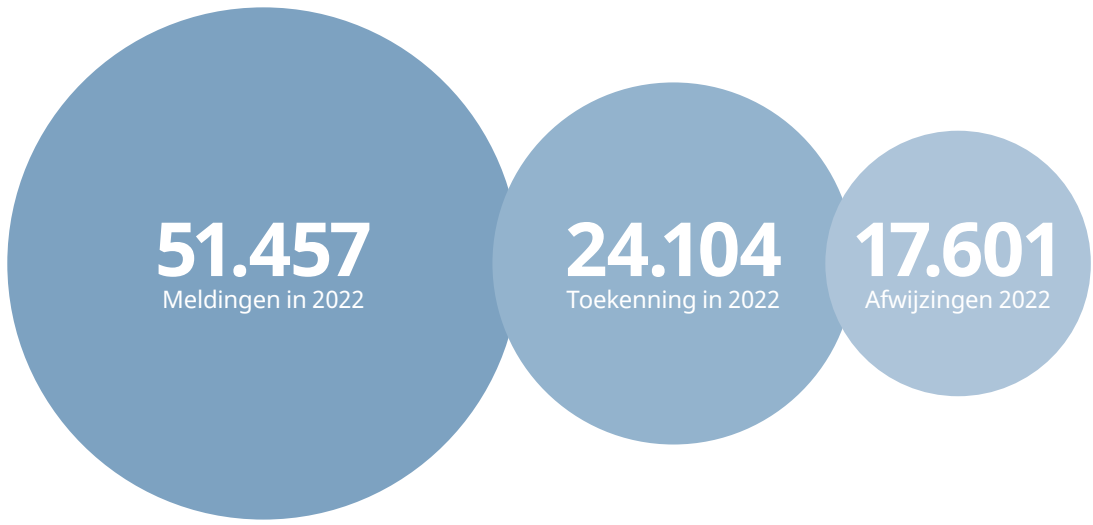
38,2 miljoen euro
Uitgekeerde vergoeding waardedaling

11,7 miljoen euro
Uitvoeringskosten waardedaling

384
Bezwaren ontvangen
waardedaling

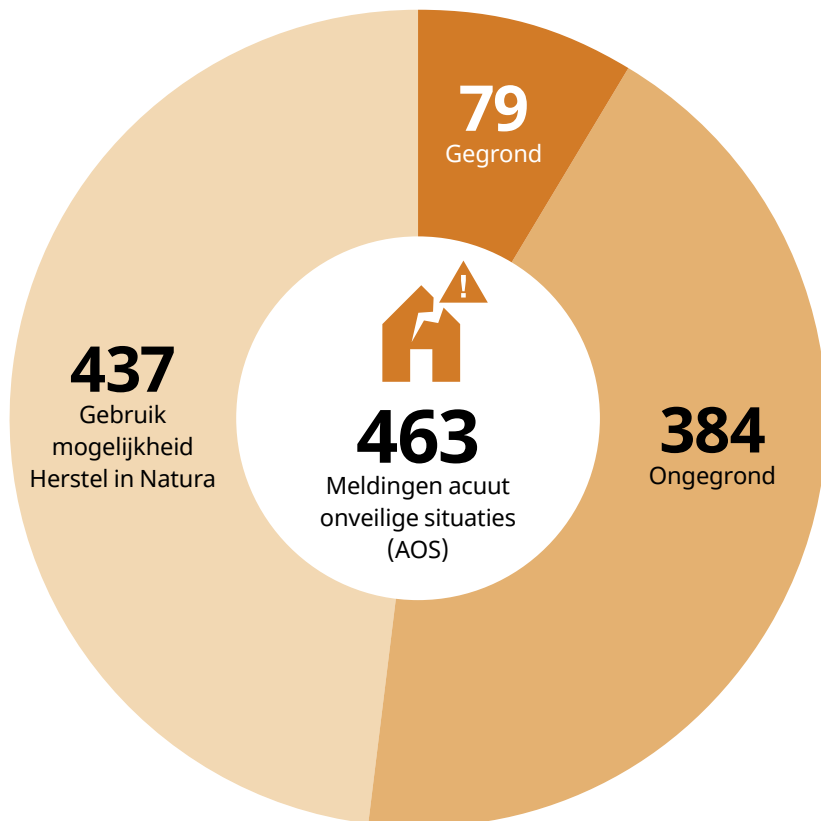
Immateriële schade:

55,7 miljoen euro
Uitgekeerde vergoeding immateriële schade

16,4 miljoen euro
Uitvoeringskosten immateriële schade

 4.090
Bezwaren ontvangen
Immateriële schade

103.560
Genomen besluiten (beschikt) in 2022

Waarderingscijfers door aanvragers:

Op basis van 15.000 antwoorden

Schadeopname (fysieke schade)	8.2
Schadebesluit (fysieke schade)	6.2
Schaderapport (fysieke schade)	6.8
Afhandeling Waardedaling	7.7
Afhandeling Vaste Vergoeding	8.2
Afhandeling Immateriële Schade	5.7
Afhandeling Immateriële Schade bij positief besluit:	6.9
Servicekloket	7.5

Woord vooraf

Dit jaarverslag over de uitvoering van de schadeafhandeling in 2022 verschijnt op een bijzonder moment. Slechts enkele weken geleden presenteerde de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen haar rapport. Komende tijd wordt daarover gedebatteerd in de Tweede Kamer en volgt een kabinetsreactie. Daaraan voorafgaand zal het IMG aan de hand van de aanbevelingen van de enquêtecommissie een inhoudelijk en concreet voorstel doen voor de mogelijke toekomstige invulling van de schadeafhandeling. Het is, zoals de enquêtecommissie aanbeveelt, volgens ons erg belangrijk om de Groninger te betrekken bij de ontwikkeling van die plannen.

Afhankelijk van de uitkomst en de mate waarin de plannen passen binnen de huidige bevoegdheid van het IMG, is het aan de Tweede Kamer en het kabinet om een besluit te nemen. Dit jaarverslag is zodoende vooral een momentopname en anders dan voor ons te doen gebruikelijk is geweest in voorgaande jaarverslagen, in mindere mate een blik op de uitvoering in dit lopende jaar. Het jaarverslag toont vooral hoe de schadeafhandeling cijfermatig gezien uitpakt als die wordt uitgevoerd op basis van de Tijdelijke wet Groningen, zoals die sinds 1 juli 2020 van kracht is.

De enquêtecommissie constateert dat het lang heeft geduurd, maar dat er op het gebied van schadeherstel in Groningen inmiddels 'flinke stappen zijn gezet'. Toch ziet ze dat het schadeafhandelingsproces 'nog niet optimaal verloopt'. De schadeafhandeling moet 'milder, makkelijker en menselijker'. Om dat mogelijk te maken moet het IMG meer wettelijke ruimte krijgen. In haar rapport gaat de commissie ook in op de uitvoeringskosten. Ze is in dat licht positief over de nieuwe regelingen die inmiddels zijn ingevoerd om de uitvoeringskosten te verlagen: de vaste vergoedingen bij schadeherstel.

De cijfers in dit jaarverslag ondersteunen deze conclusie en aanbevelingen. Opnieuw is er veel schade afgehandeld en vergoed. Er werden ruim 105.500 aanvragen ingediend voor vergoeding van allerlei soorten schade: fysieke schade (zoals scheuren in muren), waardedaling van woningen en immateriële schade (zoals leed en verdriet). In totaal werden 103.560 besluiten genomen op die aanvragen waarbij we ongeveer 362,5 miljoen euro vergoeding hebben toegekend. Sinds de start op 19 maart 2018 (toen nog als TCMG) is er ruim 1,6 miljard euro schadevergoeding toegekend en zijn er ruim 313.000 aanvragen van Groningers (en Drenten) afgehandeld.

We vragen de Groninger structureel naar een beoordeling van ons werk. Op basis van 15.000 reacties resulteerde dat in 2022 in een 8.2 voor de schade-opname (bij fysieke schade) en een 6.2 voor het besluit over de schademelding. Bij de afhandeling van fysieke schade via een vaste vergoeding is de waardering aanzienlijk hoger: 8.2. Voor de afhandeling van waardedaling was de gemiddelde waardering een 7.7. Voor immateriële schade was dat een 5.7, waarbij opvalt dat de waardering in geval van een toekenning van vergoeding een 6.9 is. Het Serviceloket dat telefonisch vragen beantwoordt, krijgt van bellers een 7.5.

De grote getallen over de totale voortgang van de schade-afhandeling tonen dat er nog altijd grote stappen worden gezet, maar vertellen tegelijk niet het hele verhaal. De waarderingscijfers laten al meer zien dat het, zoals de commissie ook stelt, nog niet optimaal verloopt. Er is op allerlei fronten verbetering mogelijk. De aantallen klachten onderschrijven dat eveneens: na een toename in 2021, volgde opnieuw een stijging in 2022: 145 extra. (Het IMG is een zelfstandig bestuursorgaan en klachten gaan over gedragingen, niet over de besluiten op aanvragen.)

Wanneer iemand het niet eens is met een formele beslissing van het IMG, kan hij of zij een bezwaar indienen. In 2022 werden 7.095 bezwaren ingediend op 103.560 beslissingen, ofwel een percentage van 6,9%. Na een besluit op bezwaar staat voor de burger de mogelijkheid open om in beroep te gaan bij de rechtbank Noord-Nederland. Dat gebeurde in 0,2% van de besluiten. In 0,04% van alle beslissingen volgde daarop een hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er is in 42 zaken hoger beroep ingesteld in 2022, in vier zaken deed het IMG dat zelf.

Een van de meest in het oog springende mogelijkheden tot verbetering ligt op het gebied van de uitvoeringskosten. Voor alle regelingen samen bedroegen die in 2022 in totaal 224,6 miljoen euro. In absolute zin is dat een verlaging ten opzichte van 2021 (toen 259 miljoen euro). Maar aangezien de totale toegekende schadevergoeding in 2022 aanzienlijk lager was, is de verhouding tussen de schadevergoedingen en de uitvoeringskosten verslechterd. In 2022 waren die tegenover elke toegekende euro 62 cent, in 2021 was dat 43 cent.

Er zijn een aantal verklaringen voor deze ontwikkeling. Bij de regeling voor waardedaling is het aantal aanvragen nog geen tiende van het jaar ervoor. Voor zover het de grote aantallen betreft, is de regeling grotendeels afgerond. De omvang van de uitvoeringsorganisatie daalt daarbij niet navenant met een afname van schademeldingen. Er is zodoende minder voordeel van schaalgrootte. Dat komt temeer omdat de aanvragen gemiddeld genomen complexer zijn en juist meer tijd vereisen. De uitvoeringskosten zijn voor waardedaling in 2022 op 31 eurocent uitgekomen tegenover elke euro schadevergoeding. Dit was in 2021 nog 7 eurocent.

Voor fysieke schade zijn de uitvoeringskosten relatief gezien gedaald van 74 eurocent in 2021 naar 72 eurocent in 2022. Dit is minder dan ingeschat. Deze daling is het directe gevolg van de mogelijkheid om schade af te handelen via een vaste vergoeding van 5.000 euro. Ongeveer de helft van de aanvragers kiest nu voor deze vorm in plaats van een maatwerktraject. De afhandeling via een vaste vergoeding kost 9 eurocent, nog iets minder dan vooraf werd ingeschat. De uitvoeringskosten voor de afhandeling van fysieke schade via maatwerk zijn echter gemiddeld bijna verdubbeld. In 2022 waren de uitvoeringskosten 1,42 euro per toegekende euro. Het heeft de positieve invloed van de vaste vergoeding op de totale uitvoeringskosten nagenoeg tenietgedaan.

Na vijf jaar schadeafhandeling door het IMG is er een flinke toename van adressen waar nu meermaals schade is gemeld. Bij meer dan de helft van de maatwerktrajecten is er nu sprake van eerder behandelde schade. In die situaties wordt logischerwijze alleen de nieuwe of verergerde schade vergoed. Maar dat resulteert dan wel in gemiddeld lagere vergoedingen per besluit. Op adressen waar nooit eerder schade werd vergoed, wordt de schade die talloze bevingen hebben veroorzaakt in een woning met één besluit afgehandeld. In die situaties ging het in 2022 gemiddeld om ongeveer 7.300 euro. Bij situaties waar al eerder schade was afgehandeld, bedroeg de gemiddelde vergoeding ongeveer 3.400 euro.

De absolute kosten voor de maatwerkaanpak van fysieke schade kunnen per besluit niet heel veel meer dalen, zo wees ook al een evaluatie uit van de Tijdelijke wet Groningen die in september 2022 werd gepubliceerd. Tegenover min of meer gelijkblijvende uitvoeringskosten per besluit via maatwerk, staat gemiddeld genomen een lagere vergoeding. De verhouding tussen uitvoeringskosten en vergoeding wordt daarmee steeds nadeliger.

Een van de manieren om de uitvoeringskosten per euro schadevergoeding te laten dalen, is meer schade via vaste vergoedingen af te handelen. Het IMG heeft onlangs bekendgemaakt mogelijkheden te verkennen om dat ook te doen bij grotere schades in de kern van het bevingsgebied. Eveneens willen we vaste vergoedingen kunnen bieden op adressen waar al eerder schade was afgehandeld. Dat kan op basis van de huidige regeling nog niet. Bij die aankondiging hebben we uitgesproken dit alles in 2023 te willen starten.

Er zijn meer ontwikkelingen die voor dit jaar op stapel staan, zoals de start van de regeling voor immateriële schade voor kinderen en jongeren. Maar dit jaarverslag is, zoals de inleiding al vermeldde, een momentopname. Het is daarbij vooral een cijfermatige weergave van de uitvoering van de schadeafhandeling. Wat de enquêtecommissie terecht constateert is dat het morele perspectief en het inlossen van een ereschuld in de gehele discussie voorop moet komen te staan. In het eerste kwartaal van 2023 zal het IMG daarom voorstellen doen hoe dat in de praktijk concreet een plek te geven in de uitvoering van de schadeafhandeling, zowel binnen de huidige bevoegdheid en mogelijkheden die het IMG heeft als daarbuiten.

1. Organisatie en taken IMG

1.1 Ons werk in 2022

Het verslagjaar 2022 was voor de Nederlandse samenleving in het geheel en voor Groningen in het bijzonder een bewogen jaar. Het goede nieuws was dat we in maart weer gewoon aan de slag konden, omdat het einde van de coronamaatregelen werden afgekondigd.

Belangrijke gebeurtenissen waren de start van een nieuw kabinet, de oorlog in Oekraïne en de aanvang van de parlementaire enquête naar de gaswinning in Groningen.

1.2 Wettelijke taak IMG

Het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) is opgericht op 1 juli 2020. Het IMG heeft tot taak besluiten te nemen over aanvragen tot vergoeding van schade door mijnbouw. Deze wettelijke taak is vastgelegd in de Tijdelijke Wet Groningen. Het gaat daarbij om de volgende werkzaamheden:

Schadeafhandeling

het afhandelen van de fysieke schade die is ontstaan als gevolg van de gaswinning in het Groningenveld en de gasopslag in Norg, inclusief het aanbieden van de mogelijkheid tot herstel in natura;

Waardedaling

het vergoeden van de schade door waardedaling van woningen, die is opgetreden doordat die woning in een gebied staat waar bodembewegingen voorkomen door de gaswinning in het gasveld Groningen;

Immateriële schade

het vergoeden van immateriële schade die individuele bewoners lijden als gevolg van de gaswinning;

Acuut Onveilige Situatie (AOS)

het opheffen (veiligstellen) van de acute onveiligheid van een gebouw of werk, op zo'n manier dat er niet langer sprake is van een direct veiligheidsrisico voor bewoners, omwonenden of andere personen.

1.3 Profiel IMG als zelfstandig bestuursorgaan

Het IMG is opgericht als een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). Dit benadrukt de onafhankelijkheid van de organisatie. Omdat het IMG bij wet een 'semi-rechterlijke' taak heeft, is de zelfstandigheid ten opzichte van de minister nog groter dan normaal bij een zbo. We nemen we zelfstandig beslissingen. Daardoor kunnen we de Groningers nog beter helpen. Het IMG is er zolang er mijnbouwschades in het werkgebied zijn die moeten worden afgehandeld.

Het IMG heeft tot taak om schade af te handelen die is ontstaan door beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk voor het winnen van gas uit het Groningenveld of als gevolg van de gasopslag Norg.

Dat doet het IMG door onafhankelijk besluiten te nemen over aanvragen tot vergoeding van schade. Het kan om alle vormen van schade gaan. Zoals fysieke schade aan gebouwen en objecten, waardedaling van woningen en immateriële schade. Ook handelt het IMG meldingen van mogelijk acuut onveilige situaties af.

Het IMG is gebonden aan de kaders van de Tijdelijke wet Groningen, het civiele aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht en de Algemene wet bestuursrecht.

De opdracht voor het IMG

De opdracht van het IMG is om onafhankelijk, rechtvaardig, ruimhartig en voortvarend mijnbouwschade af te handelen. Het IMG moet dat doen met oog voor de menselijke maat. Zodat Groningers en Drenten het vertrouwen in de overheid en de rechtsstaat weer terugkrijgen. Het volbrengen van deze opdracht moet het IMG doen door zijn taak goed uit te voeren.

Onafhankelijke werkwijze

Het IMG stelt zelf zijn werkwijze vast. Het bestuur doet dit zonder aanwijzingen vanuit de rijksoverheid of de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM). Met zijn werkwijze regelt het IMG dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de NAM wordt afgewikkeld zonder enige invloed van die exploitant. Het IMG is niet gebonden aan een budget voor wat betreft de schadevergoedingen en vergoedt de schade zolang deze zich voordoet.

1.4 Wijzigingen samenstelling van het bestuur

In het verslagjaar vonden enkele wijzigingen plaats in de samenstelling van het bestuur. Op 8 februari trad Els van Schie toe tot het bestuur. Jan Kees de Pagter deed een stapje terug per 1 juli. In september 2022 heeft voorzitter Bas Kortmann aangegeven zijn bestuurstermijn niet te verlengen. Hij treedt in 2023 terug. De werving van een nieuwe bestuursvoorzitter is gestart.

Het bestuur van IMG is eind 2022 als volgt samengesteld:

- De heer B. Kortmann, voorzitter
- Mevrouw E. van Schie
- De heer J. Wieringa
- De heer M. Bouwes
- Mevrouw P. van der Beek-Gillessen

Bezwaaradviescommissie

Het IMG heeft een onafhankelijke Bezwaaradviescommissie (BAC), die haar eigen reglement vaststelt. Het IMG kan bij een bezwaar aan de BAC om advies vragen over het op het bezwaar te nemen besluit. De Bezwaaradviescommissie telt vijftien leden.

Commissieleden BAC in 2022:

- De heer S. van der Kolk (voorzitter)
- De heer W. van de Wetering
- De heer R. Verschuur
- Mevrouw M. van Emden-Geenen
- De heer H. van Leeuwen
- Mevrouw M. Parkins-de Vin
- De heer J. van der Hulst
- De heer G. Ham
- De heer H. Lubberdink
- De heer Th. Groeneveld
- De heer J. van Dijk
- De heer J. van der Windt
- De heer N. Poolen
- De heer R. Moritz
- De heer F. van der Linde

1.5 Organisatie en bezetting eind 2022

1.5.1 Corona

Bij de start van het verslagjaar 2022 waren de coronamaatregelen nog steeds van kracht. In maart vervielen de meeste coronaregels en werden IMG-medewerkers gevraagd minimaal één dag per week op kantoor te werken.

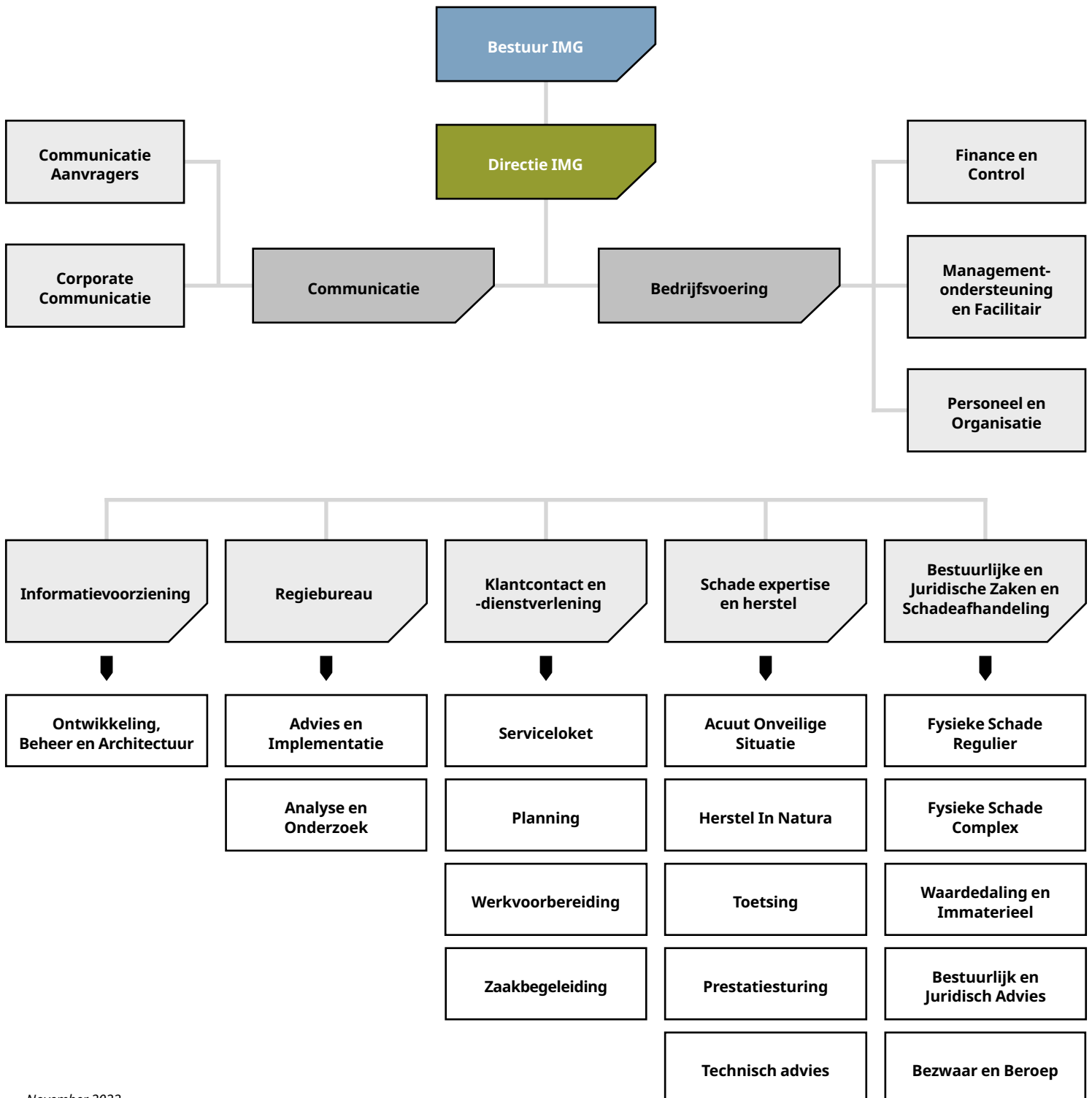
Sindsdien wordt bij het IMG hybride gewerkt. Dat gaat op een natuurlijke manier. Toch monitoren we de ervaringen van onze medewerkers goed. Daarbij kijken we ook wat we als organisatie nodig hebben. Er is een enquête uitgezet in de organisatie om te inventariseren hoe medewerkers hybride werken ervaren en welke aanvullende behoeften er zijn. We baseren ons daarbij op het rijksbeleid, maar houden scherp voor ogen of er specifieke wensen gelden voor onze organisatie om ons werk zo goed mogelijk in te richten. De uitkomsten van deze enquête worden in het voorjaar van 2023 besproken en geïmplementeerd.

1.6 Personeel en organisatie

1.6.1 Organisatiestructuur

De taken van het IMG worden uitgevoerd door de stafafdelingen Bedrijfsvoering en Communicatie en vijf uitvoerende afdelingen: het Regiebureau, Informatie Voorziening, Klantcontact en dienstverlening, Schade-expertise en herstel en Bestuurlijke en juridische zaken en schadeafhandeling.

Medewerkers

Eind 2022 werkten er 805 medewerkers bij het IMG (762 fte). De personeelsomvang groeide in het verslagjaar met 58 fte (8%). Ten opzichte van voorgaande jaren zien we wel een afname in de snelheid van de groei. De oorzaak ligt vooral in nieuwe taken en regelingen. Hierbij moet worden gedacht aan gegevensanalisten, specialisten voor bijvoorbeeld het ontwikkelen van de regeling voor duurzaam herstel en extra medewerkers om klachten en bezwaren zo goed mogelijk af te handelen.

Eind 2022 had 43% van de medewerkers een vaste aanstelling, 18% een tijdelijke aanstelling en 39% was extern ingehuurd. Ten opzichte van vorige jaren zien we een lichte toename van vaste aanstellingen en een lichte afname van de flexibele schil. In onderstaande tabel wordt het bovenstaande gedetailleerd.

Verdeling ambtelijk en flexmedewerkers	Fte's				Aantallen			
	Januari	December	Vershil	%	Januari	December	Vershil	%
Vaste ambtelijke medewerkers	272	324	52	19%	280	335	55	20%
Tijdelijke ambtelijke medewerkers	146	136	-10	-7%	152	143	-9	-6%
Subtotaal ambtenaren	418	460	42	10%	432	478	46	11%
Flexmedewerkers	286	302	16	6%	309	327	18	6%
Totaal	704	762	58	8%	741	805	64	9%

Inmiddels bestaat het IMG en zijn rechtsvoorganger voor het afhandelen van mijnbouwschade, TCMG, 5 jaar. Ontwikkelingen en veranderingen zijn aan de orde van de dag, mede door maatschappelijke en politieke druk. Het is dan ook belangrijk om extra aandacht te blijven besteden aan 'personeel en organisatie' zoals dat past binnen een volwassen organisatie. Daarbij is het goed te beseffen dat de aard en tijdelijkheid van ons werk een grote mate van flexibiliteit van medewerkers vereist.

Het vinden en behouden van de juiste medewerkers is ook voor ons een grote uitdaging. In 2022 is de inzet op werving en selectie verstevigd. En ook op andere vlakken zijn er stappen gezet tot verdere professionalisering van personeelsmanagement.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in 2022 bedroeg 7,7%. Dat is opnieuw een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Uit de verzuimanalyses komt naar voren dat het verzuim grotendeels niet werkgerelateerd is. Tegelijk neemt de complexiteit van de verzuimcasuïstiek toe. Het verzuimpercentage wordt met name bepaald door langdurige uitval.

Het afgelopen jaar zijn meerdere maatregelen genomen om ziekteverzuim te bestrijden, onder andere het opstellen van een verzuimprotocol voor medewerkers en managers en het doorontwikkelen van de overleggen van het Sociaal Medisch Team. De verzuimcijfers worden regelmatig besproken met leidinggevend. Waar nodig wordt ondersteuning geboden. Voor medewerkers blijven we aandacht besteden aan mogelijke professionele hulp bij het voorkomen van verzuim.

1.7 Huisvesting

In maart 2022 is het totaal aantal werkplekken in Assen uitgebreid naar het maximale aantal dat op die locatie mogelijk is. Hierdoor komt het totaal aantal bureauwerkplekken op 433 (293 in Groningen en 140 in Assen).

Halverwege het jaar is besloten om geen gebruik meer te maken van de kantoorlocatie in Hoogezand. Het kantoor is overgedragen aan de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Hierdoor is Cascadeplein nu de formele bezoeklocatie met het IMG geworden. Ook onderdelen van het NCG zijn gevestigd aan het Cascadeplein. Dit bevorderde de samenwerking tussen beide organisaties. Voor aanvragers hebben we een stelsel van 19 lokale steunpunten in verschillende gemeenten in het aardbevingsgebied.

In 2022 hebben we voor het eerst ervaring opgedaan met hybride werken. Er is een aantal facilitaire aanpassingen gedaan om dat te ondersteunen, onder andere het uitbreiden van het aantal ruimtes voor vergaderingen en hoorzittingen. Ook plaatsten we in een aantal vergaderzalen een scherm waarmee teams en afdelingen eenvoudig hybride kunnen vergaderen.

Afgelopen jaar hebben we grote uitdagingen gehad op het gebied van uitreiken van middelen zoals telefoons en laptops, vooral door chiptekort als gevolg van corona. Inmiddels zijn de levertijden weer aanzienlijk verkort.

1.8 Informatievoorziening

In 2021 zijn we gaan werken met het nieuwe zaakstelsel voor schadeafhandeling Mira. In 2022 ontwikkelde we dit stelsel door, zodat dit beter geschikt is voor de afhandeling van schadezaken op maat. Door de toenemende complexiteit van aanvragen en nieuwe technische, maatschappelijke en politieke inzichten willen we vaker aanvullende vergoedingen of compensaties uit kunnen keren. In het vierde kwartaal van 2022 deden we een eerste pilot met een nieuw uitvoeringsproces voor correcties en compensaties. Hierdoor werd het mogelijk om in korte tijd de nieuwe regeling voor compensatie waardedaling NAM in gebruik te nemen. Dit geeft het vertrouwen dat we deze ontwikkelingen voor 2023 kunnen doorzetten in een generiek uitvoeringsmodel voor het IMG. Dit om sneller en doelmatiger in te spelen op de politieke en maatschappelijke behoefte.

Naast deze stappen in de ontwikkelingen van ons zaakstelsel hebben we het schadeopnameproces geüniformeerd. Gefaseerd over 2022 zijn deze aanpassingen in gebruik genomen. Door een beter proces van schadeopname, ondersteund met gedetailleerde classificatie van schades, zijn schades meer uniform en is het schadeopname rapport voor de aanvragen duidelijker.

De informatievoorziening van het IMG wordt voorbereid op nieuwe soorten schades en meer forfaitaire afhandelingsvormen van schades. Daarnaast worden brongegevens waar we mee werken steeds belangrijker. Denk hierbij onder meer aan kadaster- en WOZ-gegevens. Om hier voor 2023 beter invulling aan te kunnen geven zijn we in 2022 een pilot gestart voor het gebruik van een Geografisch Informatie Systeem (GIS) voor het in kaart brengen van de zogenoemde lobjes en de indirecte effecten van diepe bodemdaling.

Vanaf de start van het IMG tot en met 2021 zijn veel gegevensanalyses uitgevoerd, niet zelden door externe bureau's. Gezien het tactische en strategische belang van deze analyses, alsmede het risico op datalekken, hebben we in 2022 alle gegevens weer in huis gebracht (ge-insourced). Naast de klassieke datawarehouse-omgeving voor gegevensanalyse en sturingsinformatie zijn we gestart met het neerzetten van een moderne analyseomgeving voor de Data science-vraagstukken. Ook in 2022 heeft de informatiebeveiliging en privacy onze onverdeelde aandacht gehad. We hebben een inhaalslag

gemaakt op de risicoanalyses voor informatiebeveiliging en privacy impact assessments (DPIA). Op basis van deze inschatting en analyse is voor alle projecten met een hoog risico een quickscan of risicoanalyse voor informatiebeveiliging en/of een DPIA uitgevoerd. Met deze werkwijze kan het IMG risico's en maatregelen op het gebied van privacy en informatiebeveiliging vooraf meenemen in projecten en het ontwerp van nieuwe regelingen en bijbehorende informatievoorziening. In 2022 is deze inhaalslag voor een belangrijk deel afgerond. Wel is er voor 2023 een aantal aandachtspunten (die geadresseerd zullen worden in het jaarplan 2023), met name gericht op de opvolging van maatregelen en adviezen uit de analyses. Daarnaast is geïnvesteerd in een actuele risicokaart, vastlegging van analyses, samen met het nationaal cyber security center (NCSC) vaststellen van het risico- en dreigingsbeeld, opstellen aanvullend informatiebeveiligingsbeleid en reguliere taken waaronder auditplan, managementgesprekken, awareness-programma.

Het IMG heeft in 2022 twee datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Eén datalek kreeg de nodige aandacht in de media omdat er een intermediair misbruik heeft gemaakt van het ontwerp van de aanvraagprocessen van onze organisatie. Het IMG heeft aangifte gedaan van het misbruik en het aanvraagproces is aangepast om verder misbruik te voorkomen. Het IMG is zich buitengewoon bewust van de privacygevoeligheid van de toevertrouwde gegevens.

In het kader van de Wet Open Overheid en het Rijksactieplan 'Open op Orde' heeft het IMG in 2022 beleid voor het e-mail- en berichtenverkeer vastgesteld. Ook is gestart met de inrichting van het Document Management Systeem (DMS).

1.9 Kwaliteitsborging en risico

Om de kwaliteit van onze diensten te waarborgen kent het IMG sinds 2020 een team Kwaliteit. De teams Procesbeheer en Interne Controle richten zich op de risicobeheersing van het IMG. Team Interne Controle werkt samen met de Interne Audit-dienst van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De Audit Dienst Rijk controleert als externe Accountant de verantwoording van IMG. Binnen het IMG worden de risico's inzichtelijk gemaakt en geprioriteerd. Zo kunnen we maatregelen nemen als dat in het kader van risicobeheersing nodig is.

1.10 Stakeholdermanagement

Contact met belanghebbenden is voor het IMG van meet af aan een cruciaal onderdeel van de schadeafhandeling. Uit de gesprekken die bestuur en directie voeren met bijvoorbeeld de belangenorganisaties Groninger Gasberaad en de Groninger Bodem Beweging komen belangrijke signalen naar voren over de mate waarin het IMG slaagt in zijn opdracht. De contacten zijn geïntensiveerd in 2022. Mede in het licht van nieuwe regelingen die we toetsen bij de maatschappelijke organisaties. Denk aan onze plannen voor Duurzaam Herstel en forfaitaire regelingen.

In 2022 heeft het IMG samen met de landelijke Commissie Mijnbouwschade een rondje gemaakt langs de gemeenten in het aardbevingsgebied. Belangrijke onderwerpen tijdens die gesprekken waren de samenwerking en procedures rond het afwikkelen van gecombineerde mijnbouwschade. Daarbij speelt naast gaswinning bijvoorbeeld ook zoutwinning een rol. Deze gesprekken hebben mede geleid tot het besluit dat dossiers per 1 januari 2023 persoonlijk tussen behandelaars worden overgedragen als er na behandeling ervan sprake is van restschade voor gedupeerden. Daarmee komt er een einde aan de onduidelijkheid voor aanvragers en hoeven zij niet bij beide organisaties aan te kloppen voor het melden van mijnbouwschade. Vooral in de randen van het gaswinningsgebied speelt deze zogenoemde gestapelde mijnbouw. Naast gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag in Norg, wordt er gas gewonnen in kleine gasvelden en zout in cavernes (zoutputten) in de gemeenten Veendam, Pekela en Oldambt.

Daarnaast is regelmatig overleg met de gemeenten. De inzet op het inrichten van korte contactlijnen met bijvoorbeeld de aardbevingscoördinatoren bij gemeenten is verder uitgewerkt. Het IMG biedt gemeenten met stakeholdermanagement maatwerk waar het om het beantwoorden van vragen gaat of de verdieping op lokale dossiers. Met de inzet van tijdelijke steunpunten naast de reguliere contactlocaties bieden we flexibiliteit waar dat nodig is.

Veel aandacht is besteed aan de regeling voor immateriële schade. Vanaf de start van de regeling in november 2021 heeft de gefaseerde invoering per gemeente (postcodegebieden) het mogelijk gemaakt de regeling op sommige onderdelen bij gemeenten verder te verduidelijken. Zo hebben we een quickscan ontwikkeld die potentiële aanvragers helpt in te schatten of een aanvraag zinvol is. In gesprekken met belanghebbenden is de regeling zelf toegelicht.

Ook het contact met de NCG (Nationaal Coördinator Groningen) was intensief. Focus in de contacten lag op het combineren van de aanpak voor versterking met de schadeafhandeling. Steeds vaker treffen aanvragers nu beide partijen op een van de steunpunten in de regio. Zo kan de aanvrager het antwoord op verschillende vragen halen op een locatie. Wij zetten erop in dit verder uit te werken en stimuleren andere partijen in de regio hierbij aan te sluiten.

In 2022 waren er ook bijeenkomsten voor Groningers. We hebben deelgenomen aan verschillende inwonersbijeenkomsten. Een aantal werd georganiseerd door het Groninger Gasberaad, andere door inwoners of gemeenten. Tijdens de bijeenkomsten is veel tijd ingeruimd voor persoonlijke gesprekken en het stellen van vragen.

Voor het IMG is de nauwe samenwerking met andere organisaties in het aardbevingsdossier cruciaal. In de eerste plaats, zoals eerder vermeld, met het Groninger Gasberaad en de Groninger Bodem Beweging. Samenwerking en overleg is er ook met Stut en Steun, de provincies Groningen en Drenthe. Dit doen we ook met de ministeries van Economische Zaken en Klimaat, Justitie en Veiligheid en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarnaast spreken we met belangenorganisaties uit de agrarische sector, organisaties voor monumentenzorg en erfgoed, de tafel Sociaal en Gezondheid, het mkb, de monumentenzorg en organisaties die opkomen voor de individuele belangen van Groningers en Drenten met schade.

Vanwege de complexiteit rond de indirecte effecten van diepe bodemdaling en de rol van het waterbeheer zijn in 2022 ook de contacten met de waterschappen verder geïntensiveerd.

1.11 Commissie bijzondere situaties

De Commissie Bijzondere Situaties (CBS) is per 1 september 2021 als adviescommissie ondergebracht bij het IMG. Deze commissie adviseert sinds 2014 over hulp aan mensen in bijzondere situaties waarbij sprake is van meervoudige problematiek. Mede als gevolg van gaswinning en de versterkingsmaatregelen in het Groninger aardbevingsgebied of de gasopslag in Norg.

Op deze manier levert de commissie vanuit een onafhankelijke positie een bijdrage aan maatwerkoplossingen voor mensen die in medische, psychische en financiële problemen zijn geraakt of dreigen te raken. De aanmelding bij de CBS loopt via de burgemeester van een gemeente in het gebied.

1.12 Interventieteam

In het verlengde van de activiteiten van de CBS ligt het werk van het Interventieteam dat in juni 2021 is geformeerd. Het Interventieteam bestaat uit een onafhankelijk voorzitter, Geert-Jan ten Brink, een bestuurslid van het IMG en een directielid van de NCG.

Het Interventieteam kan net als de CBS oplossingen bieden die buiten de bevoegdheden vallen van elk van de deelnemende individuele organisaties. Het gaat dan om dossiers die zijn 'vastgelopen' door de complexe samenhang tussen schade afhandelen en versterken, waarbij de verdeelde bevoegdheden het elk van de twee uitvoeringsorganisaties onmogelijk maken om een einde te maken aan die complexiteit. Voor het oplossen van dergelijke problemen is 50 miljoen euro beschikbaar gesteld.

1.13 Mogelijkheid tot Herstel in Natura

In 2022 kozen 437 aanvragers (deelnemers) voor afhandeling van hun maatwerk aanvraag via Herstel in Natura (HiN). Hierbij nemen wij op verzoek van schadeaanvragers de bouwkundige schadeafhandeling voor onze rekening. De klantwaardering over 2022 bedroeg een 7,9.

Gemeente	Aantal
Groningen	128
Eemsdelta	106
Midden-Groningen	76
Het Hogeland	73
Overig	54

1.14 Duurzaam Herstel

Ter voorbereiding van de invoering van Duurzaam Herstel zijn we in 2022 gestart met vijftien pilots om deze nieuwe regeling te verkennen en eventuele knelpunten tijdig op te sporen.

Pilots per gemeente	
Gemeente	Aantal
Eemsdelta	5
Groningen	4
Midden-Groningen	6

2. Financiën 2022

2.1 Uitvoeringskosten

Het IMG heeft sinds de start als de TCMG op 19 maart 2018 per 31 december 2022 in totaal 1,6 miljard euro (schade)vergoeding toegekend. Daarvan werd 362,5 miljoen euro toegekend in 2022. In 2022 werd 224,6 miljoen euro aan kosten gemaakt. Tegenover elke euro schadevergoeding die werd toegekend, stond zodoende 62 cent aan uitvoeringskosten voor alle schaderegelingen samen.

De kosten voor de uitvoering van de regelingen laten het volgende beeld zien.

- De uitvoeringskosten over 2022 bedragen voor de vergoeding van fysieke schade circa € 192,4 miljoen.
- Voor de Waardedalingenregeling zijn de uitvoeringskosten in 2022 circa € 11,7 miljoen.
- De uitvoeringskosten voor de regeling voor immateriële schade bedroegen circa € 16,4 miljoen.
- De uitvoeringskosten voor de regeling duurzaam herstel bedroegen in 2022 circa € 1,6 miljoen.
- Voor de overige regelingen (aanvullende compensatie waardedaling en vastgelopen dossiers) zijn de uitvoeringskosten in 2022 € 0,6 miljoen

Voor de hele organisatie bedroegen de kosten in uren voor het uitvoeren van de taken in 2022 circa € 112,3 miljoen. Aan directe uitvoeringskosten (DUK) is circa € 112,3 miljoen uitgegeven. Deze kosten betreffen met name het inhuren van onafhankelijke schadedeskundigen, aannemers en opnemers van schade.

	Realisatie			Begroting		
	Uren	DUK	Totaal	Uren	DUK	Totaal
Fysieke schade (incl VES)	93.803.837	98.613.828	192.417.665	90.000.000	110.000.000	200.000.000
Waardedaling	6.985.793	4.740.538	11.726.331	6.500.000	4.500.000	11.000.000
Immateriële schade	9.234.300	7.140.459	16.374.759	13.414.000	4.036.000	17.450.000
Duurzaam Herstel	1.492.537	89.986	1.582.523	1.150.000	2.350.000	3.500.000
Vastgelopen dossiers	65.394	117.104	182.498	158.000	84.000	242.000
Aanvullende compensatie Waardedaling	468.738		468.738	1.500.000	1.000.000	2.500.000
Bestuur	262.111	1.625.489	1.887.600	305.000	1.943.000	2.248.000
Totaal IMG	112.312.710	112.327.404	224.640.114	113.027.000	123.913.000	236.940.000
Commissie Bijzondere Situaties	178.566	399.815	578.381	250.000	400.000	650.000

2.2 Uitvoeringskosten per regeling: Fysieke schade

In 2022 hebben we voor elke euro aan verleende schadevergoeding voor fysieke schade € 0,72 aan kosten gemaakt. Dat is een lichte daling ten opzichte van 2021 (€ 0,74). De afhandeling van fysieke schade heeft met de start van de vaste eenmalige vergoeding (VES) sinds eind 2021 een grote wijziging ondergaan, die in 2022 tot uitdrukking komt in de kerncijfers voor vergoedingen en uitvoeringskosten. We beschrijven in deze paragraaf eerst de ontwikkeling van de totale uitvoeringskosten voor de regeling voor fysieke schade en daarna uitgesplitst de uitvoeringskosten voor de afhandeling via een vaste vergoeding en via maatwerk.

Uitgedrukt in absolute bedragen zijn de gemiddelde uitvoeringskosten per besluit voor het jaar 2022 circa € 3.560. Ter vergelijking: de gemiddelde uitvoeringskosten per besluit voor 2021 bedroegen ongeveer € 5.760. Daarnaast daalde de gemiddelde toegekende schadevergoeding per positief besluit van circa € 8.825 in 2021 naar € 5.768 in 2022. De daling van de totale gemiddelde uitvoeringskosten per besluit én de daling van de gemiddelde toegekende vergoeding bij een positief besluit op een aanvraag zijn beide vooral gevolg van de invoering van VES.

Op het totaal aan besluiten met een toekenning van vergoeding betreft het bij ongeveer 61 procent een VES-besluit waarbij een vast bedrag van € 5.000 wordt toegekend. Hierdoor kwam in 2022 de gemiddelde vergoeding voor alle positieve besluiten op aanvragen tot vergoeding van fysieke schade dichterbij dat vaste bedrag te liggen. De uitvoeringskosten voor afhandeling van een aanvraag waren bij een keuze voor een vaste vergoeding aanzienlijk lager: voor afhandeling via VES bedroeg dat in 2022 ongeveer € 405 per besluit, voor afhandeling via een maatwerkprocedure bedroeg dat in 2022 per besluit circa € 7.780. Ook hier geldt dat gezien het grote aandeel dat VES-besluiten hebben in de totale afhandeling van fysieke schade de gemiddelde uitvoeringskosten per besluit dalen.

De uitgesplitste uitvoeringskosten afgezet tegen de toegekende vergoedingen laten het volgende beeld zien: tegenover een positief VES-besluit was in 2022 per toegekende euro gemiddeld € 0,09 aan uitvoeringskosten nodig. Voor afdoening via maatwerk was per toegekende euro gemiddeld € 1,42 aan uitvoeringskosten nodig. De afhandeling via maatwerk is in 2022 beduidend hoger geworden dan vorig jaar nog het geval was.

De kostprijs per uitgekeerde euro vergoeding moet met voorzichtigheid worden gebruikt want deze wordt door een aantal, (deels) externe-factoren beïnvloed:

- ▶ De meer eenvoudig af te handelen aanvragen verlopen nu via de VES. Dat betekent tegelijkertijd dat ten opzichte van het verleden, de VES-regeling is nieuw, de aanvragen die overblijven voor maatwerk relatief arbeidsintensiever zijn. Het voordeel van de eenvoudige afhandeling via VES leidt daarom tot een hogere kostprijs bij maatwerk.
- ▶ Ook zijn er in 2022 opnieuw substantiële investeringen gedaan om de verschillen in de beoordeling van fysieke schade in maatwerktrajecten te verkleinen. De ontwikkelkosten voor deze kwaliteitsverbeteringen bedroegen in 2022 ongeveer € 11,6 miljoen. Dit heeft een negatieve impact van circa € 500 per genomen besluit voor het maatwerktraject en circa € 0,09 per uitgekeerde euro bij een positief besluit na een maatwerktraject.
- ▶ De kosten voor het ontwikkelen van nieuwe regelingen nemen wij in het jaar dat ze gemaakt worden. In 2022 betrof dit de aanvullende waardedaling compensatie NAM en een pilot voor de regeling Duurzaam Herstel. De levenscyclus van een regeling kent in het begin (ontwikkel)kosten en geen uitkeringen en verhoogt dus de gemiddelde kosten per uitgekeerde euro van het IMG. Als de regeling in productie is kent hij reguliere uitvoeringskosten en reguliere vergoedingen. Aan het eind van de levenscyclus vinden er bijna geen uitkeringen meer plaats, maar worden nog wel bezwaar- en beroepszaken afgehandeld, ook dan met hoge kosten per uitgekeerde euro.

- De gemiddeld uitgekeerde vergoeding voor maatwerk is gedaald van circa € 8.825 per besluit in 2021 naar circa € 6.950 in 2022. Bij de berekening van de kostprijs per uitgekeerde euro is de noemer van de vergelijking dus ook substantieel afgenomen. Deze daling wordt deels veroorzaakt doordat binnen maatwerkafdoening steeds meer aanvragen binnenkomen op adressen waar al eerder schade is afgehandeld. Op die adressen wordt dan alleen schade vergoed die er nieuw bij is gekomen of die is verergerd sinds het vorige besluit op een aanvraag. In 2022 werd bij ruim de helft van de schademeldingen (55 procent) schade gemeld voor afhandeling via maatwerk, terwijl daar in het verleden al eerder ook schade is afgehandeld door NAM/CVW en/of TCMG/IMG. Een jaar eerder was dat nog bij minder dan de helft van de schademeldingen het geval (42 procent). Op adressen waar nog nooit eerder schade werd gemeld, bedroeg de gemiddelde vergoeding die het IMG toekende in 2022 circa € 7.300 (via maatwerk). Op adressen met de meeste historie, waar zowel door de NAM/CVW én door TCMG/IMG al eerder schade was afgehandeld, werd gemiddeld per besluit in 2022 circa €3.400 (via maatwerk) toegekend. De uitvoeringskosten per besluit dalen niet in absolute zin. Hoe meer adressen opnieuw schade moeten melden, hoe lager de gemiddelde vergoeding per nieuw besluit en hoe ongunstiger daarmee de verhouding met de uitvoeringskosten bij maatwerktrajecten is. Bij ongewijzigd beleid zal dit effect zich in de toekomst steeds sterker voor gaan doen.
- Een andere oorzaak van de ontwikkeling van de uitvoering is het geactualiseerde beoordelingskader. Deze kwam in juli 2021 in uitvoering kwam in een deel van het effectgebied van bodembeweging door gaswinning in het Groningerveld en de gasopslag Norg. Ook dit leidde tot een daling van de omvang van de schadevergoeding en ook tot toename van de afwijzingen. Dit is met name het geval bij adressen waar zich lagere trillingssnelheden voordeden na een beving. Zoals verwacht is deze ontwikkeling het scherpst zichtbaar in de zogenoemde randen van de effectgebieden van bevingen in het Groningerveld.

Hoewel de afhandeling via een vaste vergoeding op grote schaal wordt gekozen en dit meer kosteneffectief is, zorgen de relatief gestegen uitvoeringskosten voor een maatwerkafhandeling en daarmee alsnog voor een geringere afname van de totale uitvoeringskosten per toegekende euro vergoeding voor fysieke schade. Het IMG heeft al aangekondigd een verdere uitbreiding van de aanpak met vaste vergoedingen te ontwikkelen, zowel voor grotere schades in de kern van het effectgebied als voor situaties waarin sprake is van meervoudige schademeldingen. De verwachting is dat eind 2023 gestart wordt met eerste uitvoering daarvan. Aangezien voor deze wijziging investeringen nodig zijn, zoals op gebied van ict, wordt nog niet in 2023, maar in 2024 een eerste verbetering voorzien van de verhouding tussen uitvoeringskosten en toegekende schadevergoeding voor fysieke schade.

2.3 Uitvoeringskosten per regeling: waardedaling van woningen

Voor het uitvoeren van de nieuwe regeling waardedaling ligt de verhouding tussen de vergoeding en de kosten duidelijk anders. Voor elke euro waardedalingsvergoeding is ongeveer € 0,31 aan uitvoeringskosten gemaakt. In 2021 was de verhouding nog € 1 waardedalingsvergoeding tegen € 0,07 uitvoeringskosten. De stijging van deze uitvoeringskosten is hoofdzakelijk gelegen in het feit dat het aantal binnenkomende aanvragen afneemt. Tegelijkertijd lopen kosten voor bezwaar- en beroepsprocedures voor deze regeling nog wel door.

In 2022 zijn er minimale uitkeringen gedaan (€ 38,4 miljoen). In het jaar 2021 waren de uitkeringen ongeveer € 295 miljoen en in 2020 circa € 180 miljoen. De reden van deze daling is dat bijna alle eigenaren inmiddels de vergoeding voor waardedaling hebben ontvangen.

De uitvoeringskosten per euro waardedalingsvergoeding over de gehele looptijd van de deze regeling (start september 2020 tot en met december 2022) bedraagt ongeveer € 0,07 voor elk euro waardedalingsvergoeding.

2.4 Uitvoeringskosten per regeling: immateriële schade

Deze regeling is vanaf 15 november 2021 gefaseerd opgesteld voor bewoners in bepaalde postcodegebieden. In 2022 is er een bedrag van circa € 55,8 miljoen aan immateriële schade vergoedingen uitbetaald. De uitvoeringskosten voor 2022 bedragen circa € 16,4 miljoen. Voor elke euro immateriële schade is derhalve circa € 0,29 aan uitvoeringskosten gemaakt. 2022 is het eerste jaar dat de regeling volledig tot uitvoering is gekomen. De gemiddelde uitvoeringskosten per besluit bedraagt circa € 390.

2.5 Overige regelingen

De pilotfase voor de regeling Duurzaam Herstel is in 2022 opgestart maar heeft in 2022 nog niet tot vergoedingen geleid aan de betreffende aannemers. Voor deze regeling zijn alleen nog maar uitvoeringskosten gemaakt.

De regeling Aanvullende Compensatie Waardedaling is op 5 december 2022 live gegaan. In 2022 hebben nog geen uitbetalingen plaatsgevonden. In de maand januari 2023 hebben de eerste uitkeringen plaatsgevonden.

2.6 Bezoldiging

De bezoldiging van het bestuur bedroeg in 2022 € 456.737,35. In het bestuur zitten eind 2022 een fulltime bestuurder en vier parttime bestuurders (met een formatie-omvang van 3,45 fte).

3. Belangrijke gebeurtenissen

► Januari 2022

13 januari

Nieuwe overeenkomsten met deskundigenbureaus

Na een Europese aanbestedingsprocedure heeft het IMG de raamovereenkomsten met vier expertisebureaus verlengd. Zij gaan voor zeker twee jaar de advisering over de fysieke schade aan gebouwen en werken verrichten. De contracten zijn aangepast aan ontwikkelingen als duurzaam herstel en de nieuwe beoordeling voor indirecte schade door diepe bodemdaling.

17 januari

Het Rijk versoepelt de coronamaatregelen. Zaakbegeleiders gaan weer mee naar schadeopnames in het aardbevingsgebied.

17 januari

Staatssecretaris Vijlbrief bezoekt het IMG

Het IMG vraagt de nieuwe staatssecretaris Mijnbouw Hans Vijlbrief om meer juridische ruimte. Dit omdat het IMG 'maatschappelijk ongewenste' situaties niet altijd op kan lossen door beperkte ruimte in de wet. Zo kunnen we schade waar de NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij) niet direct aansprakelijk voor is niet zomaar vergoeden. En dat zorgt soms voor schrijnende situaties.

18 januari

Meeste steunpunten weer geopend na periode van corona

Na een periode van sluiting door de coronamaatregelen gaan de meeste steunpunten van het IMG weer open. Iedereen kan vanaf 19 januari zonder afspraak bij de steunpunten terecht.

► Februari 2022

1 februari

IMG vraagt kabinet om wetsaanpassing voor duurzaam herstel

Groningers met mijnbouwschade en daarnaast niet-mijnbouw gerelateerde constructieve problemen, zoals defecte funderingen, wil het IMG toch kunnen helpen. Nu is dat wettelijk niet mogelijk en daarmee duurzaam herstel ook niet. Daarom vraagt het IMG de ministers van EZK (Economische Zaken en Klimaat) en BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) om de wet aan te passen.

8 februari

Els van Schie treedt toe tot het bestuur

Els van Schie neemt zitting in het bestuur van het IMG.

25 februari

Einde aan de interne coronamaatregelen

Vanaf 25 februari worden de coronamaatregelen verder versoepeld. De insteek van het IMG is en blijft 'veilig en vrijwillig'. Alle schadeopnames gaan weer door.

► Maart 2022

10 maart

Uitstel actualisatie waardedaling

De actualisatie van de Waardedalingsregeling duurt langer dan verwacht door vertraging in het onderzoek naar de ontwikkeling van de woningmarkt. Hierdoor is nog onduidelijk wat de actualisatie voor aanvragers gaat betekenen. Wel is duidelijk dat de nieuwe peildatum 1 januari 2021 wordt. Onderzoek is nodig gezien de waarde van woningen zich blijft ontwikkelen, ook in het aardbevingsgebied.

15 maart

Publicatie jaarverslag 2021

Het IMG kende in 2021 606 miljoen euro schadevergoeding toe voor fysieke schade scheuren, waardedaling van woningen en immateriële schade. Tot en met 31 december 2021 werd daarmee in totaal 1,25 miljard euro toegekend door het IMG.

► April 2022

1 april

Zware beving in Loppersum

Bij Loppersum vindt een beving plaats van 2.7 op de schaal van Richter. Dat resulteerde in 682 schademeldingen. 68 van de 682 schademeldingen kwamen uit het effectgebied van de beving. Er waren vier meldingen van een mogelijk acuut onveilige situatie (AOS).

6 april

Start opleidingstraject voor deskundigen

Het opleidingstraject voor deskundigen gaat van start. Het opleidingstraject komt voort uit het Programma Uniformeren dat een uniforme werkwijze door alle deskundigen beoogt. Dit om de kans op verschillen in de schadeopname en -beoordeling van schade door mijnbouw te verkleinen.

21 april

Onderzoek waardedaling woningen afgerond

Door een inhaalslag op de woningmarkt staat de waardeontwikkeling van woningen in Groningen er beter voor dan voorheen. Dat blijkt uit onderzoek van Atlas Research. De financiële schade door waardedaling is per woning hierdoor gemiddeld kleiner geworden. Wel heeft een groter aantal woningen, ongeveer 8.000 meer, te maken met waardedaling.

21 april

Aankondiging aangepaste Waardedalingsregeling, met tweetalige animatie

De Waardedalingsregeling voor woningen wordt per 1 januari 2023 aangepast naar een geactualiseerde methode. Aanleiding is de herstelde woningmarkt in Groningen. Dit betekent dat bij nieuwe aanvragen met nieuwe, vaak lagere, percentages gerekend wordt. De animatie over de actualisatie van de Waardedalingsregeling is zowel in het Nederlands als in het Gronings ingesproken om het bereik van de regeling te vergroten.

► Mei 2022

17 mei

Aanbellen

Aanbelactie in gemeente Eemsdelta. Later volgen Hogeland, Groningen en Midden-Groningen.

18 mei

IMG weerspreekt rapport Algemene Rekenkamer

Het verantwoordingsonderzoek 2021 van de Algemene Rekenkamer over de schadeafhandeling door het IMG is eenzijdig en deels onjuist, stelt het IMG. De rekenkamer baseert haar bevindingen op jaarverslagen, gesprekken met medewerkers van het IMG en eigen onderzoek. Daarbij vermeldde de rekenkamer bepaalde cijfers niet. Hierdoor lijkt het alsof er niets ten goede verandert in de schadeafhandeling. Het betreft vooral de cijfers over de vaste vergoeding, voortgang en kosten van de schadeafhandeling.

► Juni 2022

1 juni

Minister-president Rutte bezoekt het IMG

Premier Mark Rutte bezoekt het IMG om bij te praten over de schadeafhandeling in het aardbevingsgebied. Het werd een constructieve en positieve ontmoeting. Het accent lag op wat het IMG voor de mensen met schade door de gaswinning kan betekenen. Het bezoek voelde voor de medewerkers van het IMG als 'een steun in de rug'.

8 juni

Kabinet geeft groen licht voor duurzaam herstel

Het kabinet stemt in met het voorstel van het IMG om duurzaam herstel mogelijk te maken. Dit is de start van het programma Duurzaam Herstel.

21 juni

Raad van State bevestigt aanpak bewijsvermoeden IMG

De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) stelt het IMG in het gelijk in een zaak waarin een schademelder de hantering van het bewijsvermoeden aanvecht. De RvS bevestigt dat de werkwijze van het IMG in algemene zin juist is.

21 juni

NRC publiceert infographics op basis van IMG-data

NRC maakt gebruik van data van het IMG om de voortgang van de schadeafhandeling op de eigen website weer te geven in cijfers en grafieken.

27 juni

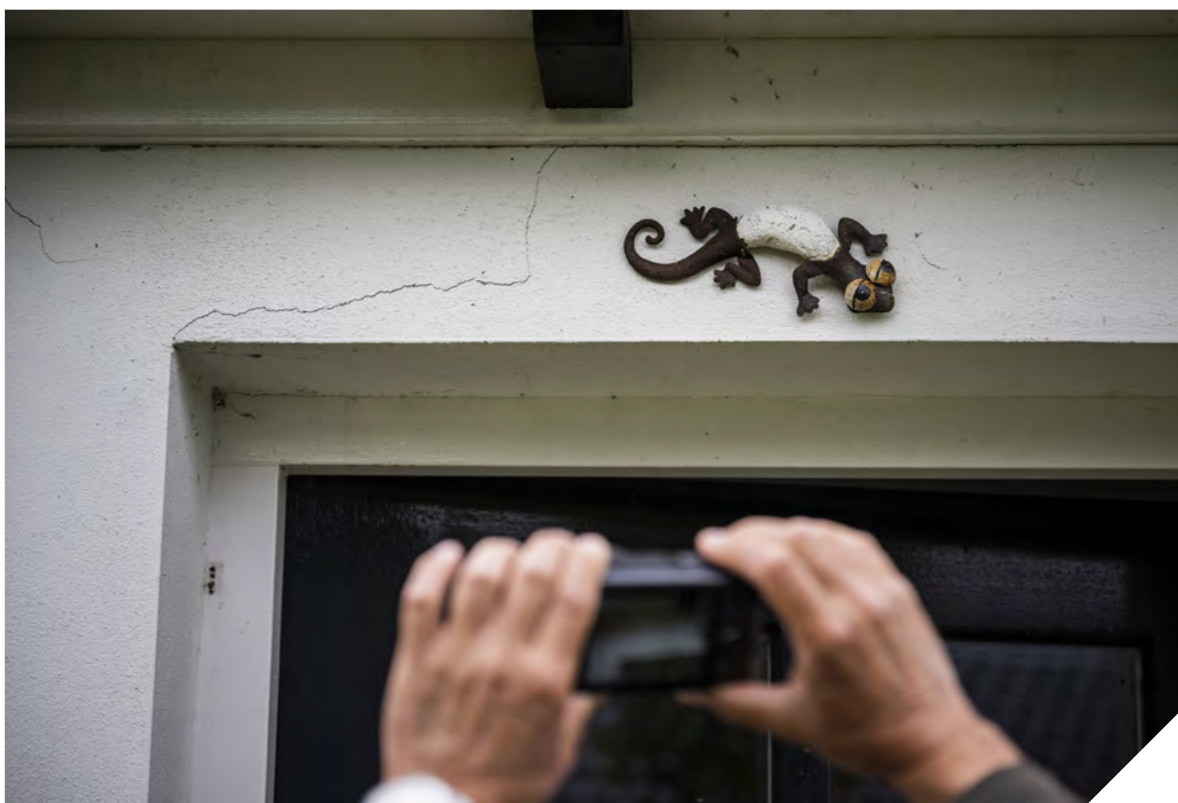
Start verhoren parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen

De parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen start met het onderzoek naar de besluitvorming over de aardgaswinning, aardbevingen, schadeafhandeling en versterking in Groningen.

28 juni

Data IMG openbaar voor iedereen

Het IMG maakt alle data over de schadeafhandeling openbaar. Externe partijen, zoals onderzoekers en de media, kunnen de data gebruiken om inzicht te krijgen in het verloop van de schadeafhandeling. Via een link kan iedereen voortaan ook zelf grafieken en infographics creëren met de data.

► Juli 2022

1 juli

Jan Kees de Pagter stopt als vicevoorzitter van het IMG-bestuur.

4 juli

Start regeling immateriële schade minderjarigen uitgesteld

De start van de regeling voor immateriële schade bij minderjarigen is uitgesteld naar begin 2023. De invoering was eerder voorzien in de zomer van 2022. Het IMG wil eerst de huidige schaderegelingen verder ontwikkelen. Voor de meest schrijnende situaties bij minderjarigen is het wel mogelijk een aanvraag te doen.

7 juli

Actualisatie Waardedalingsregeling

Het IMG kondigt een actualisatie van de Waardedalingsregeling aan per 1 januari 2023. Aanvragers kunnen gebruikmaken van de overgangsperiode of wachten op de geactualiseerde regeling.

28 juli

Bewoners krijgen keuze na onderzoek diepe bodemdaling

Verandering van de grondwaterstand door diepe bodemdaling leidt in enkele gevallen toch tot schade aan gebouwen. Dat blijkt uit onderzoek bij dertig gebouwen in twaalf gebieden met diepe bodemdaling. Aanvragers die een eerste schade melding deden, kunnen opnieuw kiezen tussen de vaste vergoeding en de maatwerkprocedure. Dit omdat ze eerder een niet voldoende geïnformeerde keuze konden maken.

► Augustus 2022

1 augustus

Jan Wierenga treedt aan als lid van het IMG-bestuur

Jan Wierenga vervangt Jan Kees de Pagter als lid van het bestuur.

16 augustus

10 jaar na de beving in Huizinge (2012)

Het IMG staat stil bij '10 jaar na de beving in Huizinge'. Deze beving schudde Nederland wakker en baande het pad naar een betere afhandeling van de schade door gaswinning in Groningen en Drenthe.

► September 2022

6 september

[Aankondiging aanvullende vaste vergoeding](#)

Aanvragers die eerder geen of een geringe schadevergoeding kregen, krijgen de keuze om dit aan te vullen tot een vaste vergoeding van 5.000 euro. Het gaat om adressen waar de vaste vergoeding eerder nog niet mogelijk was. Doel is om mogelijke verschillen te verkleinen in de schadeafhandeling. De aanvullende vaste vergoeding gaat medio 2023 van start.

9 september

[Beving bij Uithuizen](#)

Bij Uithuizen vindt een beving plaats van 2.3 op de schaal van Richter. Er komen 205 nieuwe schademeldingen binnen tegen 80 meldingen in de week ervoor. Er zijn vier AOS-meldingen van een mogelijk acuut onveilige situatie.

21 september

[IMG-voorzitter Bas Kortmann kondigt vertrek aan](#)

Bas Kortmann, voorzitter van het IMG-bestuur, kondigt zijn vertrek aan per 14 februari 2023. Dat is het einde van zijn tweede termijn als bestuurslid.

22 september

[Evaluatierapport Tijdelijke Wet Groningen](#)

Het IMG moet meer bevoegdheden en financiële mogelijkheden hebben om complexe schadesituaties op te lossen. Dat concluderen onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) en Universiteit Utrecht in een evaluatie van de Tijdelijke wet Groningen. Het IMG onderschrijft de conclusie.

24 september

[Bevingen in Uithuizermeeden en Uithuizen](#)

Bij Uithuizermeeden en Uithuizen vinden twee bevingen plaats van respectievelijk 2.7 en 2.1 op de schaal van Richter. Er komen 665 schademeldingen binnen bij het IMG, waarvan 110 uit het effectgebied van de bevingen. Er zijn twaalf meldingen van een mogelijk acuut onveilige situatie.

26 september

[IMG-voorzitter Bas Kortmann verschijnt voor de parlementaire enquêtecommissie](#)

Bas Kortmann verschijnt voor de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen.

► Oktober 2022

8 oktober

Zware bevingen bij Wirdum en Garrelsweer

Bij Wirdum en Garrelsweer vinden bevingen plaats van respectievelijk 3.1 en 1.2 op de schaal van Richter. Er komen 713 schademeldingen bij het IMG binnen, waarvan 448 binnen het effectgebied van de bevingen. Er zijn negentien meldingen van een mogelijk acuut onveilige situatie.

14 oktober

Afsluiting openbare verhoren van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen.

► November 2022

2 november

Publicatie effectgebied na een nieuwe beving

Bij een nieuwe beving vermeldt het IMG voortaan naast het aantal schademeldingen in het effectgebied ook kaartjes van de effectgebieden. Dit na vragen van onder andere schademelders en journalisten.

14 november

Huidige regeling Waardevermeerdering met half jaar verlengd

Wie meer dan duizend euro vergoeding ontvangt voor fysieke mijnbouwschade blijft tot 1 juni 2023 in aanmerking komen voor de subsidie voor energiebesparende of -verduurzamingsmaatregelen van Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN).

17 november

Taskforce voor versnelling bij lange doorlooptijd

Het IMG richt een taskforce op die sneller gaat beslissen over langlopende dossiers. Het aantal Groningers dat meer dan twee jaar moet wachten op afhandeling van schademelding blijft namelijk groeien. Dit komt vaak door tijdrovend onderzoek om een goede inhoudelijke afweging te kunnen maken.

18 november

Zorgen over mogelijk misbruik datalek bij het IMG

Het IMG verneemt dat een bemiddelingsbureau voor aardbevingsschade brieven heeft verzonden naar adressen waar nog geen aardbevingsschade zou zijn gemeld. Volgens nieuwssite Sikkom gaat het om een datalek bij het IMG. We treffen onmiddellijk voorzorgsmaatregelen om verdere verspreiding van persoonsgegevens te voorkomen en doet melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

► December 2022

2 december

[Regeling open voor aanvraag tegemoetkoming waardedaling na NAM-vergoeding](#)

Vanaf maandag 5 december kunnen voormalig huiseigenaren een tegemoetkoming aanvragen voor het mogelijke verschil tussen de vergoeding voor waardedaling van de NAM en het IMG. Ongeveer 9.750 oud-eigenaren hebben bij verkoop van hun woning in Gronings aardbevingsgebied mogelijk een lagere vergoeding voor waardedaling van de NAM ontvangen dan ze bij het IMG gekregen zouden hebben.

5 december

[Vijlbrief overweegt uitbreiding bewijsvermoeden](#)

Staatssecretaris Mijnbouw Vijlbrief overweegt een wetswijziging die de geografische reikwijdte van het bewijsvermoeden uitbreidt. De wetswijziging maakt het voor bewoners van Noord-Drenthe en het zuidoosten van Groningen waarschijnlijk weer mogelijk om een aanvraag voor vergoeding van mijnbouwschade bij het IMG te doen.

12 december

[Kleinere kans op verschillen door verbeterde werkwijze schadeafhandeling](#)

Het IMG voert een verbeterde werkwijze in voor het opnemen, beoordelen en calculeren van aardbevingschade aan gebouwen. Het voormalige schadeprotocol liet te veel ruimte voor interpretaties van deskundigen. En dat leidde soms tot onverklaarbare verschillen tussen vergelijkbare woningen. Bij de verbeterde, werkwijze volgt de schadeopnemer een uniform protocol, ondersteund door een app.

4. Schademeldingen, toekenningen en afwijzingen

Dit hoofdstuk beschrijft de aanvragen, toekenningen, afwijzingen en toegekende bedragen voor de fysieke schade, waardedaling en immateriële schade. Ook het aantal meldingen van acuut onveilige situaties (AOS) komt hier aan bod. In de bijlagen worden de gegevens per postcodegebied vermeld.

4.1 Fysieke schademeldingen

In 2022 zijn er 58.879 aanvragen voor vergoeding van fysieke schade afgehandeld op basis van 54.104 besluiten. Per besluit kunnen meerdere aanvragen op een adres tegelijk worden afgehandeld. Er zijn daarmee voor fysieke schade meer schademeldingen afgehandeld dan er binnen kwamen. In 2022 lag het aantal aanvragen voor een fysieke schadevergoeding op 45.854. Ongeveer een derde hiervan betreft schademeldingen uit de gemeente Groningen. In 2021 was het aantal schademeldingen op 45.501. In 2022 zijn 32.761 openstaande dossiers uit het jaar 2021 meegenomen. Onderstaand overzicht hieronder vermeldt de schademeldingen op het adres van de schade. Eigenaren kunnen ook wonen in andere gemeenten.

Gemeente	Aantal schademeldingen
Aa en Hunze	993
Achtkarspelen	298
Assen	127
Delfzijl	1.837
Eemsdelta	2.007
Groningen	15.579
Het Hogeland	3.938
Midden-Groningen	3.793
Noardeast-Fryslân	385
Noordenveld	3.564
Oldambt	1.636
Ooststellingwerf	40
Pekela	488
Stadskanaal	35
Tynaarlo	3.608
Veendam	1.471
Westerkwartier	5.940
Westerwolde	66
Overig	49
Eindtotaal	45.854

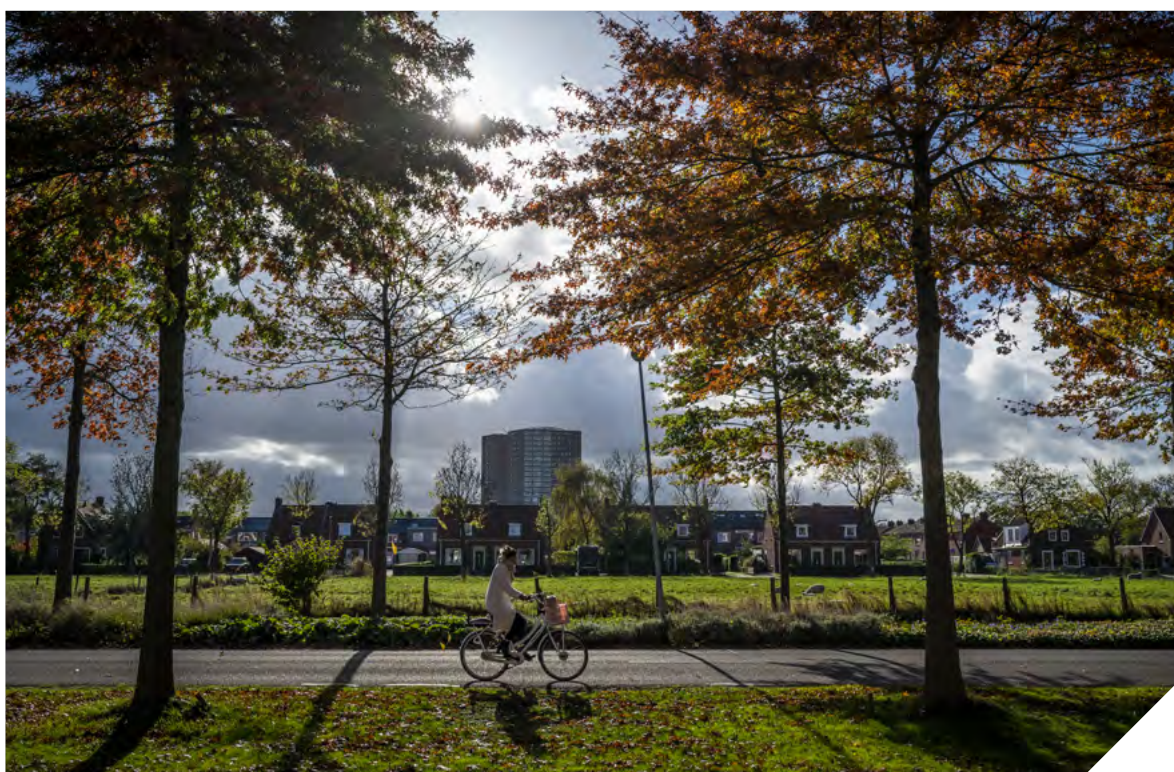
4.1.1 Toekenning schade naar gemeente

Gemeente	Aantal positieve besluiten	Totaal schadebedrag	Totale vergoeding	Totale rente	Totaal besloten bedrag	Gemiddeld besloten bedrag
Aa en Hunze	987	€ 4.765.135	€ 5.830	€ 64.514	€ 4.835.479	€ 4.899
Achtkarspelen	268	€ 1.338.356	€ 445	€ 5.185	€ 1.343.986	€ 5.015
Eemsdelta	3021	€ 17.427.821	€ 261.313	€ 1.742.122	€ 19.431.256	€ 6.432
Groningen	15831	€ 93.770.221	€ 820.372	€ 4.779.156	€ 99.369.749	€ 6.277
Het Hogeland	3016	€ 19.778.577	€ 251.715	€ 1.685.255	€ 21.715.547	€ 7.200
Midden-Groningen	3287	€ 18.053.356	€ 198.892	€ 1.770.634	€ 20.022.883	€ 6.092
Noardeast-Fryslân	368	€ 1.790.686	€ 915	€ 19.231	€ 1.810.832	€ 4.921
Noordenveld	3963	€ 19.415.418	€ 34.944	€ 344.686	€ 19.795.048	€ 4.995
Oldambt	2337	€ 11.232.825	€ 74.477	€ 624.201	€ 11.931.502	€ 5.105
Overig	41	€ 217.384	€ 1.438	€ 197.956	€ 416.778	€ 10.165
Pekela	694	€ 3.338.586	€ 9.475	€ 264.280	€ 3.612.341	€ 5.205
Tynaarlo	4153	€ 20.621.343	€ 47.395	€ 339.909	€ 21.008.647	€ 5.059
Veendam	2025	€ 9.246.728	€ 39.017	€ 468.161	€ 9.753.906	€ 4.817
Westerkwartier	6661	€ 33.242.621	€ 94.397	€ 715.959	€ 34.052.978	€ 5.112
Eindtotaal	46.652	€ 254.239.057	€ 1.840.626	€ 13.021.249	€ 269.100.932	€ 5.768

Fysieke schade en wettelijke rente (incl. vaste vergoeding)

Overige: Bij deze gemeenten zijn veel afwijzigingsbesluiten genomen waarbij in sommige gevallen een bedrag is uitgekeerd als compensatievergoeding

NB: Het totaal besloten bedrag is exclusief terugvorderingen van totaal € 483.799,96.

4.2 Negatieve besluiten op aanvraag fysieke schadevergoeding

In totaal werd het verzoek om schadevergoeding bij 7.452 aanvragen afgewezen in 2022. Het grootste aantal besluiten met een afwijzing op een aanvraag betrof aanvragen in de gemeente Groningen. Dat is niet verwonderlijk omdat het ook de gemeente is met absoluut gezien de meeste aanvragen.

Er zijn diverse redenen waarom aanvragen worden afgewezen. Het kan een administratieve oorzaak hebben. Zo kon een aanvrager geen rechthebbende blijken te zijn. Er kan ook sprake zijn van een aanvrager die eerder al een vergoeding voor de fysieke schade ontving. Ook als er geen recente bodembeweging was die het ontstaan van nieuwe schade kan verklaren, leidde dat veelal tot het afwijzen van de aanvraag. Daarnaast werden er aanvragen afgewezen omdat alle aangetroffen schades door een deskundige zijn beoordeeld als 'geen mijnbouwschade'. De motivering daarvan kan per schade verschillen, maar er moet, als er sprake is van toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden, dan wel een uitsluitende andere schadeoorzaak zijn gemotiveerd. Tenslotte kan het een adres betreffen waar niet is voldaan aan ten minste één van de twee (geografische) criteria voor toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden. Het adres is dan zo ver gelegen van de epicentra van bevingen in het Groningenveld en buiten het effectgebied van diepe bodemdaling (en -stijging) dat niet verondersteld wordt dat er schade kan zijn ontstaan. Op enkele uitzonderingen na leidt dat in de praktijk tot een afwijzing van de aanvraag.

Gemeente	Aantal negatieve besluiten
Aa en Hunze	237
Achtkarspelen	46
Assen	173
Eemsdelta	359
Groningen	1.736
Het Hogeland	239
Midden-Groningen	529
Noardeast-Fryslân	78
Noordenveld	511
Oldambt	546
Ooststellingwerf	80
Overig	47
Pekela	398
Stadskanaal	120
Tynaarlo	494
Veendam	445
Westerkwartier	1.100
Westerwolde	277
Emmen en Borger-Odoorn	37
Eindtotaal	7.452

4.3 Waardedaling

In 2022 lag het aantal aanvragen voor een waardedalingsvergoeding op 8.264. In 2021 lag het aantal aanmeldingen op 37.373 en in het jaar 2020 op 63.354. In 2022 zijn 2.660 openstaande dossiers uit het jaar 2021 meegenomen.

Gemeente	Aantal negatieve besluiten
Westerkwartier	94
Groningen	2.735
Midden-Groningen	1.888
Veendam	43
Oldambt	133
Het Hogeland	1.779
Eemsdelta	1.526
Overig	26
Assen, Tynaarlo en Aa en Hunze	40
Eindtotaal	8.264

In totaal is in het kader van de Waardedalingsregeling in 2022 circa € 38,4 miljoen euro uitgekeerd.

Gemeente	Aantal positieve besluiten	Totaal schadebedrag	Totale vergoeding	Totale rente	Totaal besloten bedrag	Gemiddeld besloten bedrag
Groningen	2.305	€ 11.996.054	€ 976.386	€ 18.511	€ 12.990.950	€ 5.636
Midden-Groningen, Aa en Hunze en Veendam	1.333	€ 7.299.061	€ 573.455	€ 23.952	€ 7.896.467	€ 5.924
Het Hogeland	1.185	€ 7.752.721	€ 604.261	€ 9.997	€ 8.366.979	€ 7.061
Eemsdelta	1.045	€ 8.136.986	€ 631.737	€ 7.333	€ 8.776.056	€ 8.398
Oldambt	49	€ 184.619	€ 14.283	€ 181	€ 199.083	€ 4.063
Westerkwartier	40	€ 188.244	€ 16.950	€ 368	€ 205.562	€ 5.139
Totaal	5.957	€ 35.557.685	€ 2.817.071	€ 60.341	€ 38.435.097	€ 6.452

NB: het totaal besloten bedrag is exclusief terugvorderingen van totaal € 251.659,94.

4.3.1 Afwijzingen aanvragen regeling waardedaling

Het aantal afwijzingen voor een aanvraag voor de Waardedalingsregeling kwam in 2022 op 1.794. Een aanvraag voor vergoeding vanuit de Waardedalingsregeling kan om meerdere redenen worden afgewezen. Er kan sprake zijn van redenen van meer administratieve aard. Bijvoorbeeld dat een aanvrager geen rechthebbende blijkt te zijn. Ook kan de betreffende woning buiten het Waardedalingsgebied gelegen zijn, waarmee er volgens de methode die het IMG hanteert geen sprake kan zijn geweest van waardedaling als gevolg van bodembeweging door gaswinning in het Groningenveld. Een veelvoorkomende reden is dat de aanvrager de woning heeft gekocht tussen 16 augustus 2012 (de beving van Huizinge) en 1 januari 2019 (de peildatum van de regeling), waarbij er sinds de overdracht van de woning geen extra waardedaling meer was ontstaan. De verkoper heeft dan recht op een vergoeding, maar de koper niet, omdat verondersteld wordt dat de waardedaling al was verdisconteerd in de aankoopprijs. Zoals bepaald in de Tijdelijke Wet Groningen mag het IMG geen aanvraag in behandeling nemen als er nog een claim loopt of reeds is afgehandeld bij de NAM. Ook die aanvragen worden dan afgewezen. Een laatste groep betreft woningen waar sprake is of zal zijn van sloop en nieuwbouw vanuit het versterkingsprogramma dat de NCG uitvoert. In die situaties wordt verondersteld dat de nieuwe woning de waardedaling reeds compenseert. Het IMG wijst die aanvragen dan ook af.

Gemeente	Aantal beslissingen
Westerkwartier	44
Midden-Groningen	402
Groningen	386
Oldambt	68
Het Hogeland	386
Eemsdelta	436
Pekela en Veendam	34
Overig	38
Eindtotaal	1.794

4.4 Aanvragen immateriële schade

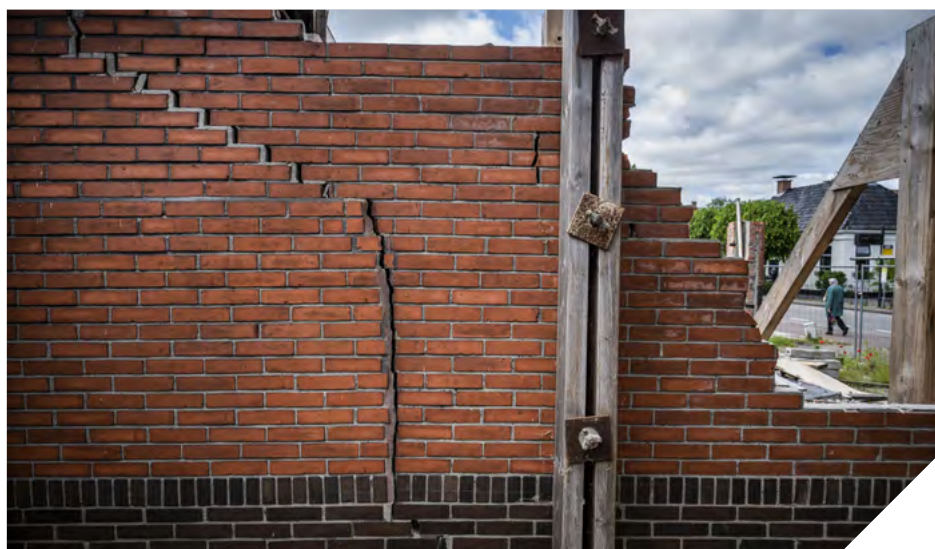
De regeling voor de vergoeding van immateriële schade is vanaf 15 november 2021 in tranches live gegaan. In 2022 werden voor deze regeling 51.457 aanvragen gedaan.

Gemeente	Aantal aanvragen
Eemsdelta	21.159
Groningen	4.350
Het Hogeland	14.275
Midden-Groningen	11.646
Overig	27
Eindtotaal	51.457

4.4.1. Afwijzingen aanvragen regeling immateriële schade

In 2022 werden voor deze regeling 17.601 aanvragen afgewezen.

Gemeente	Som van Totaal
Eemsdelta	6.503
Groningen	337
Het Hogeland	6.589
Midden-Groningen	4.162
Overig	10
Eindtotaal	17.601

4.4.2. Schadevergoeding immaterieel

In totaal is in het kader van de vergoeding voor immateriële schade in 2022 circa € 55,8 miljoen euro uitgekeerd.

Gemeente	Aantal positieve besluiten	Totaal schadebedrag	Gemiddeld besloten bedrag
Eemsdelta	13.642	€ 34.287.526	€ 2.513
Het Hogeland	6.233	€ 12.716.646	€ 2.040
Midden-Groningen	3.876	€ 7.956.175	€ 2.053
Groningen	339	€ 773.425	€ 2.281
Overig	14	€ 41.500	€ 2.964
Totaal	24.104	€ 55.775.272	€ 2.314

NB: het totaal besloten bedrag is exclusief terugvorderingen van totaal € 29.000.

4.5 Meldingen mogelijk acuut onveilige situaties

Het totale aantal AOS-meldingen is ten opzichte van 2021 met 10% gedaald. In 79 gevallen moesten er veiligheidsmaatregelen getroffen worden (17%).

Gemeente	Gegronnd	Ongegronnd	Totaal
Aa en Hunze	0	3	3
Eemsdelta	17	124	141
Groningen	15	80	95
Het Hogeland	18	69	87
Midden-Groningen	17	60	77
Noordenveld	0	5	5
Oldambt	6	28	34
Pekela	2	2	4
Tynaarlo	1	0	1
Veendam	2	5	7
Westerkwartier	1	8	9
Totaal	79	384	463

4.6 Monumenten, agrarische bedrijven

Naast woningen liggen er in het aardbevingsgebied ook monumenten, kerken, agrarische bedrijven en andere bijzondere gebouwen. Hun eigenaren kunnen ook een aanvraag voor schadevergoeding in dienen.

Gemeente	Aantal
Aantal aanvragen specials:	1580
Aantal besloten:	2259
Aantal negatief besloten:	863
Aantal positief besloten:	1396

Totaal aantal besluiten per gemeente

Gemeente	Aantal
Groningen	753
Westerkwartier	279
Oldambt	146
Het Hogeland	144
Midden-Groningen	110
Westerwolde	85
Aa en Hunze	84
Loppersum	75
Delfzijl	74
Noordenveld	71
Veendam	65
Stadskanaal	65
Assen	56
Tynaarlo	55
Appingedam	40
Pekela	35
Noardeast-Fryslân	32
Achtkarspelen	17
Ooststellingwerf	15
Borger-Odoorn	14
Emmen	9
Eemsdelta	6
Ameland	5
Midden-Drenthe	5
Smallingerland	4
Coevorden	3
Heerenveen	2
Schiermonnikoog	2
Opsterland	2
Dantumadiel	2
Tytsjerksteradiel	1
Weststellingwerf	1
Westerveld	1

4.7 Doorlooptijden dossiers

Het IMG streeft ernaar dossiers binnen 182 dagen af te handelen. Het aanpakken van de langlopende dossiers kreeg in 2022 top-prioriteit. De voortgang van het wegwerken van dossiers met een lange looptijd wordt wekelijks geanalyseerd om knelpunten op te lossen. Voor dossiers die langer dan twee jaar lopen is een multidisciplinair team opgericht met extra focus en capaciteit om deze vaak complexe dossier af te kunnen ronden.

We proberen de vorming van langlopende dossiers in de kern te voorkomen. Dat doen we door op basis van stuurinformatie en signalen van onze zaakbegeleiders en bewoners, veel eerder te signaleren dat aanvragen te lang dreigen te lopen.

Doorlooptijden dossier:

- Gemiddelde doorlooptijd totaal maatwerk en vaste eenmalige vergoeding (VES): 157 dagen
- Gemiddeld doorlooptijd maatwerk: 262 dagen
- Gemiddelde doorlooptijd VES: 34 dagen

Totaal aantal dossiers dat open staat eind 2022

- Stand eind december 2022: 19.485
  - Hoeveel daarvan > 1 jaar open 4.179
  - Hoeveel daarvan > 2 jaar open 1.441
- Doorlooptijd Waardedaling: 48 dagen
- Doorlooptijd Immateriële Schade: 46 dagen

5. Bezwaar, beroep, en hoger beroep

5.1 Algemeen

Met de komst van de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG) en haar opvolger IMG, werd de afhandeling van de schade uit handen van de NAM gehaald. Daarmee werd ook de afhandeling onder het bestuursrecht gebracht. De burger krijgt een besluit op zijn aanvraag waartegen bezwaar en beroep openstaat. Hiermee werd het eenvoudiger om op te komen tegen een beslissing. Voorheen moest immers een rechtszaak tegen de NAM worden gestart en was er sprake van verplichte procesvertegenwoordiging. Hoewel een bezwaarprocedure minder belastend is dan een rechtszaak, blijft elke procedure belastend voor Groningers. Het IMG streeft ernaar om het indienen van bezwaren te voorkomen, door bijvoorbeeld in de fase voorafgaand aan het besluit over materiële schade, de mogelijkheid te bieden een schriftelijke of mondelinge zienswijze in te dienen. Vooral de mondelinge zienswijze, waar het IMG eind 2022 mee is gestart, geeft de burger de mogelijkheid om zijn dossier door te nemen met het IMG en de onafhankelijke deskundige.

Wanneer iemand het uiteindelijk niet eens is met een formele beslissing van het IMG, dan kan hij of zij een bezwaar indienen. In 2022 werden in totaal 7.095 bezwaren ingediend op in totaal 103.560 beslissingen van het IMG. Tegen 6,9% van de beslissingen werd bezwaar aangetekend. In totaal werd in 0,2% in beroep gegaan bij de rechtbank Noord-Nederland en in 0,04% van alle beslissingen van het IMG in hoger beroep gegaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Als de burger of het IMG het niet eens is met de beslissing van de rechter, kan hoger beroep worden aangetekend. In totaal, dat wil zeggen voor alle vormen van schade, is in 2022 in 42 zaken (25 fysieke schade en 17 waardedaling) hoger beroep ingesteld. In vier van die gevallen is het hoger beroep eigenstandig door het IMG ingesteld.

Sinds 2018 is 58 hoger beroepen ingesteld, waarvan het IMG dat zeven keer eigenstandig heeft gedaan (zes keer voor fysieke schade en een keer voor waardedaling). Het IMG begrijpt de impact van een hoger beroepsprocedure op de aanvrager en is daarom zeer terughoudend met het instellen ervan. In die gevallen waarin toch hoger beroep is ingesteld, is tot die keuze gekomen omdat het volgen van die uitspraken bredere consequenties zou hebben voor de schadeafhandeling als geheel. Veelal wordt dat veroorzaakt doordat de uitspraak niet in lijn is met andere uitspraken die de rechtbank in vergelijkbare gevallen heeft gedaan. Om deze reden is het voor de schadeafhandeling als geheel om duidelijkheid te krijgen en te voorkomen dat nieuwe verschillen en geschillen ontstaan in en over de wijze van schadeafhandeling. Immers als met een hoger beroep finale duidelijkheid komt over de wijze van schadeafhandeling, kan dit in de toekomst veel bezwaar- en beroepsprocedures voorkomen. Het geeft rechtszekerheid.

AANTALLEN 2022								
Schadesoort	aanvragen		bezwaren		beroepen		hoger beroepen	
Status	In	Uit	In	Uit	In	Uit	In	Uit
Fysieke schade	45.854	54.104	2.621	1.890	187	167	25	8
Waardedaling	8.264	7.751	384	1.117	54	117	17	3
Immateriële schade	51.457	41.705	4.090	1.292	12	1	0	0
Totaal	105.575	103.560	7.095	4.299	253	285	42	11

5.2 Bezwaar en (hoger) beroep fysieke schade

5.2.1 Bezwaar

In 2022 zijn in totaal 54.104 besluiten genomen voor fysieke schade en zijn 2.621 bezwaren ingediend. De reden tot het instellen van bezwaar ligt vaak in het niet eens zijn met de beoordeling van de onafhankelijke deskundige ten aanzien van de causaliteit van de schade, de gebruikte herstelmethodiek of de berekening van de schade via het calculatiemodel. In totaal werd in 4,8% van de beslissingen bezwaar aangetekend.

BEZWAREN FYSIEKE SCHADE 2022	
Status	Aantal
Ingediend	2.621
Afgehandeld	1.890
Gegronnd	86
Deels gegrond	437
Ongegrond	748
Niet-ontvankelijk	39
Anders (bijv. ingetrokken)	580

5.2.2 (hoger) beroep

In 2022 zijn er – zoals aangegeven – 54.104 besluiten genomen en 1.890 bezwaren afgehandeld. In 2022 zijn 187 beroepen bij de rechtbank gestart en 25 hoger beroepen bij de Raad van State.

Ook in de beroepsfase probeert het IMG te voorkomen dat beroepen of hoger beroepen doorlopen. Daartoe wordt overleg gevoerd met de burger en diens gemachtigde. In 2022 werden vijftig beroepen ingetrokken, waarbij in twintig gevallen een minnelijke regeling is getroffen met de betrokkenen.

Zes beroepen die zijn gestart in 2020 zijn afgerond in 2022. Dit geldt voor negentig zaken uit 2021. Het IMG heeft geen invloed op de termijn van de afdoening door de rechtbank.

(HOGER) BEROEPEN FYSIEKE SCHADE 2022		
Status	Beroepen	Hoger beroepen
Ingediend	187	25
Afgehandeld	167	8
(deels) gegrond	54	0
Ongegrond	45	4
Niet-ontvankelijk	18	1
Anders (bijv. ingetrokken)	50	3

5.3 Bezwaar en (hoger) beroep waardedaling

5.3.1 Bezwaar

In 2022 werden 1.117 bezwaren afgehandeld, tegen een instroom van 384 nieuwe bezwaren. In totaal werd in 4,6% van de beslissingen bezwaar aangetekend. Dit is vergelijkbaar met eerdere jaren.

BEZWAREN WAARDEDALING 2022	
Status	Aantal
Ingediend	384
Afgehandeld	1.117
Gegronnd	402
Deels gegrond	4
Ongegrond	476
Niet-ontvankelijk	26
Anders (bijv. ingetrokken)	209

5.3.2 (hoger) beroep

De cijfers van beroep en hoger beroep over 2022 volgen de lijn die over het geheel van waardedaling is te zien. Het overgrote deel van de burgers die een aanvraag heeft kunnen doen, heeft dat gedaan. Het overgrote deel heeft een beslissing gekregen. Tegen een deel van deze beslissingen is bezwaar aangetekend, zoals hierboven is te zien. In totaal zijn 54 beroepen in 2022 ingediend, terwijl de rechtbank Noord-Nederland meer beroepen heeft afgedaan, 117.

(HOGER) BEROEPEN WAARDEDALING 2022		
Status	Beroepen	Hoger beroepen
Ingediend	54	17
Afgehandeld	117	3
(deels) gegrond	15	0
Ongegrond	62	1
Niet-ontvankelijk	7	0
Anders (bijv. ingetrokken)	0	2

5.4 Bezwaar en (hoger) beroep immateriële schade

5.4.1 bezwaar

Eind 2021 is het IMG gestart met het vergoeden van de schade die burgers lijden op het immaterieel vlak. Bij immateriële schade moet worden gedacht aan pijn, geestelijk leed, verdriet, of gederfde levensvreugde. Een vergoeding daarvan is dus geen vergoeding van kosten, maar is een financiële genoegdoening. Het doel van de vergoeding is het leed van iemand te verzachten en genoegdoening en erkenning te geven.

In 2022 hebben 41.705 burgers een beslissing van het IMG gekregen op hun aanvraag voor deze schadevergoeding. In 2022 zijn hiertegen 4.090 bezwaren ingediend. In totaal werd dus tegen 9,8% van de beslissingen bezwaar aangetekend. Een deel van deze bezwaren ging niet over de regeling zelf. Het ging soms om nieuw aangeleverde gegevens, waardoor in bezwaar (alsnog) een hogere vergoeding is toegekend.

BEZWAREN IMMATERIELE SCHADE 2022	
Status	Aantal
Ingediend	4.090
Afgehandeld	1.292
Gegronnd	642
Deels gegrond	0
Ongegrond	492
Niet-ontvankelijk	8
Anders (bijv. ingetrokken)	150

5.4.2 (hoger) beroep

In 2022 zijn er twaalf beroepen ingediend op in totaal 1.292 afgehandelde bezwaren. Er zijn nog geen hoger beroepen ingediend. Dat is ook niet mogelijk, nu deze laat in 2022 zijn ingediend en er nog op geen van de beroepen door de rechtbank Noord-Nederland is beslist.

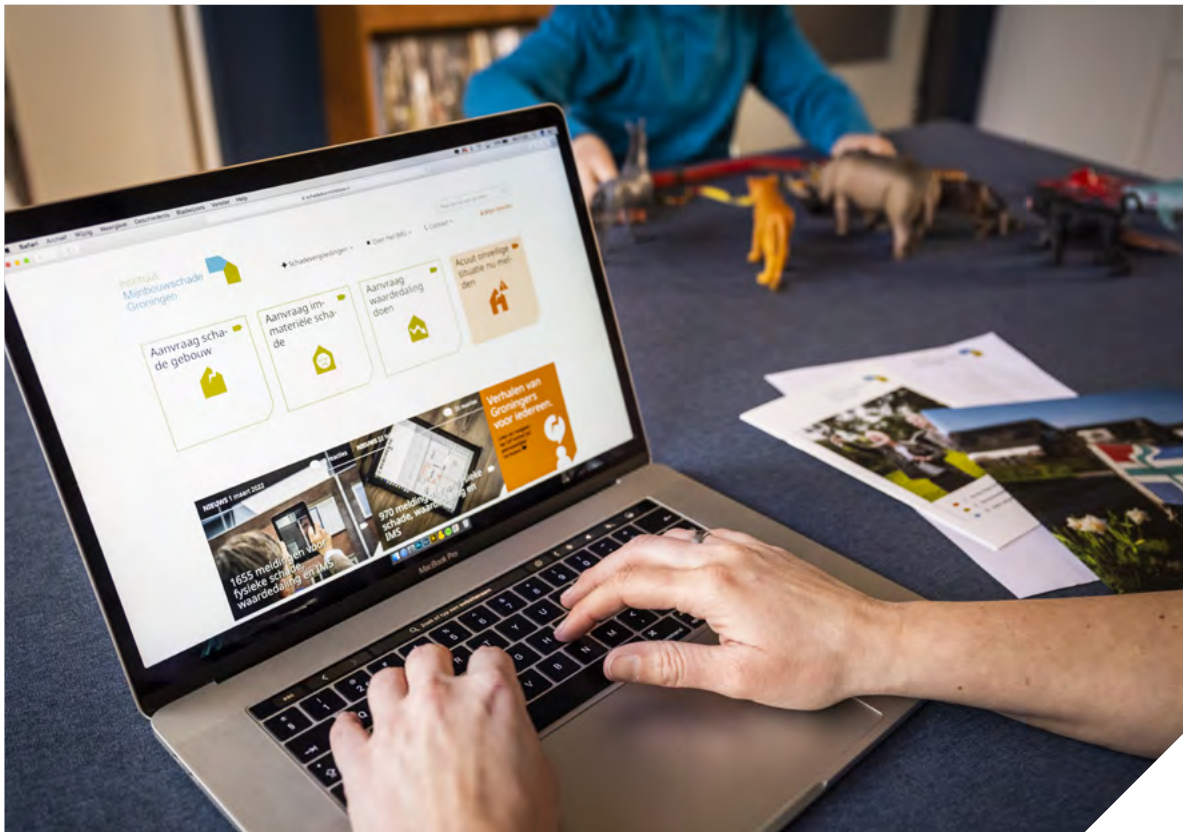

6. Dienstverlening en afhandeling klachten

6.1 Dienstverlening via regionale steunpunten

Een kleine drieduizend inwoners kwamen in 2022 langs bij een van onze steunpunten. Het IMG heeft in 2022 17 lokale steunpunten ingericht in het schadegebied. Deze vervullen een belangrijke rol bij de informatieverstrekking. Veel mensen krijgen er antwoord op hun vragen over mijnbouwschade en schade-regelingen en hulp bij het invullen van een schadeformulier. Zo bieden we de Groningers en Drenten een laagdrempelige vorm van dienstverlening dichtbij huis. De steunpunten vervullen ook een belangrijke rol in het onder de aandacht brengen van de verschillende schaderegelingen waar mensen mogelijk gebruik van kunnen maken. Naar verwachting wordt begin 2023 het aantal steunpunten uitgebreid naar 19. Vier daarvan zijn gezamenlijk met de NCG. Daar waar mogelijk, worden steunpunten gecombineerd met NCG-versterkingspunten, zodat een gezamenlijke dienstverlening wordt aangeboden voor schade en versterking.

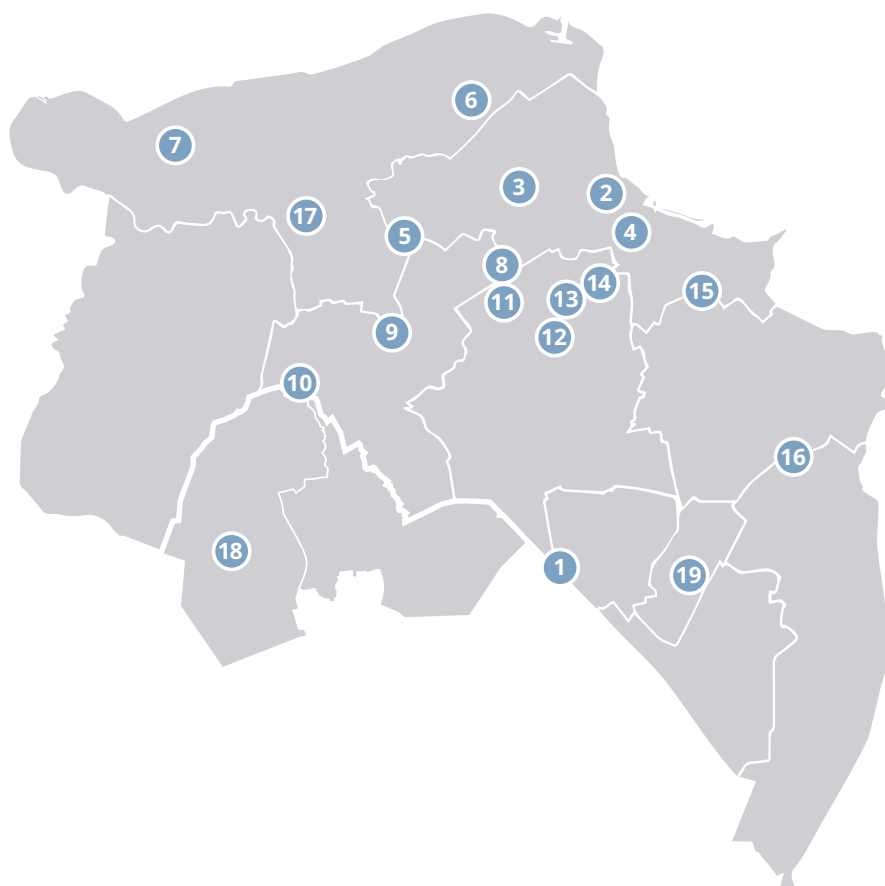

Ontwikkelingen in 2022

In 2022 zijn er twee nieuwe steunpunten geopend; het steunpunt Hoogkerk en steunpunt Boven-Pekela. Daarnaast is het concept 'pop-up'-steunpunt toegevoegd aan de dienstverlening. 'Pop-up'-steunpunten zijn geopend voor een korte periode en spelen in op de hulpvraag voor een bepaalde duur. Denk hierbij aan dienstverlening op locatie na een (hevige) aardbeving, zoals in Wirdum.

Bezoekersaantallen per maand												
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Annerveenschekanaal	7	16	19	10	30	16	17	11	18	20	31	31
Appingedam woensdag	3	9	20	10	13	35	30	13	15	26	37	26
Appingedam donderdag	1	8	0	0	1	21	7	0	11	15	-	-
Bedum donderdag	4	13	11	4	5	14	12	7	15	21	32	12
Boven Pekela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	7
Ezinge	3	9	15	7	5	11	9	6	10	19	22	11
Eexterveenschekanaal (pop-up)	-	5	3	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Froombosch	16	14	8	4	18	19	15	11	23	23	46	32
Garsthuizen/Startenhuizen (pop-up)	-	-	-	6	0	-	-	-	-	-	-	-
Groningen	13	27	36	27	39	29	27	18	27	40	40	22
Hoogkerk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	9
Leens	1	2	5	13	16	13	14	11	17	15	17	22
Loppersum woensdag	7	11	1	9	3	12	8	6	2	8	13	8
Loppersum vrijdag	8	4	7	8	7	12	6	2	7	4	-	-
Meedhuizen	2	5	5	3	4	5	2	2	5	2	1	3
Nieuwolda	0	2	4	4	5	0	2	2	3	2	3	7
Norg	16	32	38	26	31	31	26	25	30	41	40	58
Ten Boer dinsdag	0	2	3	0	8	9	6	2	8	7	17	11
Ten Boer donderdag	2	0	4	3	3	4	2	1	2	1	-	-
Siddeburen	7	6	14	7	10	21	16	11	21	16	24	18
Uithuizen	1	2	6	4	14	10	5	0	25	27	21	17
Winschoten	5	33	17	23	31	24	26	27	34	25	18	19
Wirdum (pop-up)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	5	-
Totaal	96	200	216	168	243	286	230	155	273	337	392	313

Locatie steunpunten in de regio:

- 1 Annerveenschekanaal
- 2 Cadanz Welzijn, Appingedam
- 3 Ons Dorpshuis, Loppersum
- 4 Dorpsherberg Lanting, Meedhuizen
- 5 De Meenschaar, Bedum
- 6 De Mencke Uithuizen
- 7 Pro Rege verenigingsgebouw, Leens
- 8 Buurhoes, Ten Boer
- 9 De Wegwijzer, Groningen
- 10 Dorpshuis Hoogkerk, Groningen
- 11 Inlooppunt Woltersum, van IMG, NCG en gemeente Groningen, Dorpshuis De Bongerd
- 12 Dorpshuis de Ruyten, Froombosch
- 13 Versterkingspunt Midden-Groningen, Schildwolde
- 14 MFC Siddeburen, Siddeburen
- 15 't Trefpunt, Nieuwolda
- 16 Zalencentrum Lamain, Winschoten
- 17 Dorpshuis Ezinge, Ezinge
- 18 De Brinkhof, Norg,
- 19 De Riggel, Nieuwe Pekela

6.2 Oordeel van aanvragers over dienstverlening

In 2022 hebben we op verschillende momenten in het aanvraag- en besluitproces aanvragers naar hun beleving van onze dienstverlening gevraagd. De resultaten gebruiken we om hen beter van dienst te kunnen zijn. We verstuurden in 2022 56.833 enquêtes waarop bijna 15.000 aanvragers hebben gereageerd, ofwel 26%. Zij waarden de schadeopname (8.2), de afhandeling van de aanvragen voor Waardedaling (7.7) en de Vaste Vergoeding (8.2). Aanvragers zijn vooral te spreken over de eenvoud en de snelheid van de aanvraagprocedure. In de beoordeling worden het schaderapport (6.8) en het schadebesluit (6.2) voor fysieke schade lager beoordeeld. Aanvragers die hun besluit binnen 26 weken ontvangen zijn wél tevreden over het besluit. 59% ontving het besluit binnen 26 weken en beoordeelt dit met een 7.5. Het contact met het Serviceloket wordt nog altijd zeer gewaardeerd met 7.5. Daarbij wordt vooral de behulpzaamheid van onze medewerkers zeer op prijs gesteld. De nieuwe regeling voor immateriële schade (5.7) wordt helaas niet goed ontvangen. Dit komt vooral door het relatief hoge afwijzingspercentage van 37%. Aanvragers die wél een vergoeding ontvangen, beoordelen de regeling met 6.9. Om continu onze processen en dienstverlening te verbeteren hebben we onder andere een online onderzoekplatform ingericht waarbij we 150-200 aanvragers voortdurend kunnen bevragen. We kunnen ze zaken voorleggen om zo onze dienstverlening beter te laten aansluiten bij de wensen en behoeften van onze aanvragers.

6.3 Serviceloket

Het Serviceloket heeft zich het afgelopen jaar sterk gericht op het optimaliseren van de bereikbaarheid voor Groningers en Drenten die telefonisch contact zoeken met het IMG. We zijn in staat zijn geweest om 88% van de telefoontjes binnen 20 seconden aan te nemen. 98% van de burgers die belden stonden we direct te woord.

We zien de waardering van onze aanvragers hierover ook terug in ons klanttevredenheidsonderzoek waarin we maandelijks stabiel een ruime voldoende scoren.

Telefoon 2022	
Acute onveilige situatie	946
Fysieke schade	44353
Immateriële schade	16328
Waardedaling	6914
Totaal 2022	68541

Telefonie 2022	
Bereikbaarheid%	98%
Service level%	88%

Klant tevredenheidonderzoek 2022	7,5
----------------------------------	-----

Aantal mail verwerkt 2022	19.654
Aantal poststukken verwerkt 2022	6004

6.4 Online burgerpanel

Bij het IMG proberen we vanuit de burger te denken als we regelingen ontwerpen en dienstverlening inrichten. In de afgelopen jaren hebben we daarom geregeld getoetst of onze regelingen en dienstverlening aansluiten bij de wensen en verwachtingen van burgers. Zo voeren we klanttevredenheidsonderzoeken uit en zijn we ook een-op-een in gesprek met hen om hen te laten reageren op wat we voor ze doen. Maar burgers actief betrekken bij het ontwerpen van nieuwe regelingen en onze dienstverlening kan nog beter. In 2022 gingen we daarom een stap verder en zijn we gestart met een online burgerpanel. Een groep van honderdvijftig burgers neemt deel aan een interactief online panel om met ons mee te denken. Zo praten ze mee over de vernieuwingen die er op stapel staan, vragen we ze om brieven te toetsen op leesbaarheid en helderheid en verzoeken we burgers om feedback op hele concrete zaken zoals een nieuwe website.

6.5 Klachten

Het IMG ontvangt verschillende soorten klachten. Dat kunnen gedragingsklachten zijn op basis van het algemeen burgerlijk wetboek, klachten die zijn ingediend bij de Nationale Ombudsman of overige klachten in de vorm van een signaal dat burgers ons geven via een van onze steunpunten.

6.6 Burgerklachten 2022

'Burgersignalen' is de overkoepelende term voor diverse uitingen over het IMG. Het meest herkenbare is een klacht via een klachtformulier. Maar het kan ook een (negatieve) mening of stelling zijn die op de webpagina van het IMG wordt geschreven of via sociale media, Twitter, mail of via de steunpunten binnenkomt.

We hebben in totaal 601 klachten afgehandeld na telefonisch contact met betrokkenen en een bevestiging van de afspraken per mail. De doorlooptijd van deze klachten is gemiddeld twaalf dagen. Voor burgerklachten die via de Nationale Ombudsman zijn binnengekomen is dit gemiddeld zes dagen. De overige klachten zijn binnen gemiddeld tien dagen afgehandeld. Ten opzichte van 2021 is het aantal klachten met 145 toegenomen. De stijging heeft te maken met de regeling voor de vaste vergoeding bij fysieke schade, het uitbreiden van het wettelijke takenpakket van het IMG en het aanpassen van het beoordelingskader.

Onderverdeling klachten in 2022	Aantal
Immateriële schade	29
Fysieke schade	495
Waardedaling	32
Overige	37
Bestuur	8
Totaal	601

Ook nam de Nationale ombudsman 44 keer contact met ons op met een verzoek om informatie of een klacht van een burger.

Het gaat hierbij om:

- 1 Informatieverzoeken, bijvoorbeeld over een regeling of beleidskaders van de organisatie
- 2 Interventieverzoeken om een dossier een impuls te geven
- 3 Signalen van Groningers over bijvoorbeeld trage besluitvorming of de vrees dat zij een SNN-subsidie mislopen)
- 4 Nader onderzoek geïnitieerd door de ombudsman op een specifiek dossier naar aanleiding van klachtbehandeling door IMG.

6.7 Gedragingsklachten

Het aantal gedragingsklachten over onze organisatie is 33.

De gedragingsklachten worden informeel of formeel behandeld. Een informele behandeling gaat via telefonisch contact of mail. Bij een formele behandeling ontvangt een aanvrager een brief namens het bestuur. Negen gedragingsklachten zijn formeel afgerond en vijftien zijn informeel afgerond. Daarnaast is een klacht gesloten, omdat aanvrager geen gehoor gaf. Verder is een klacht ingetrokken door aanvrager. Zeven klachten zijn niet afgerond in 2022 en zijn in 2023 afgerond. Van de formele klachten zijn vier gegrond, drie deels gegrond, een ongegrond en een onthouden van een oordeel.

28 van de 33 gedragingsklachten zijn binnen de termijn van zes weken afgerond. De overige vijf gedragingsklachten zijn binnen een week na de verstreken termijn afgerond.

6.8 Wet open overheid (Woo)

Sinds mei is de nieuwe Wet open overheid van kracht. De verzoeken en de beslissingen in het kader van deze wet worden gepubliceerd op de website van het IMG. In 2022 zijn er 52 verzoeken op grond van deze wet gedaan.

Woo-verzoeken	
Totaal aantal verzoeken	52
Verzoeken lopend	10
Verzoeken afgedaan	42
Waarvan in bezwaar	4
Tijdig besluit genomen	34
Niet tijdig besluit genomen	5
Ingetrokken	2

Voorbehoud

Het Instituut Mijnbouwschade Groningen is een zelfstandig bestuursorgaan en rapporteert aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). De in dit document genoemde bedragen en aantallen zijn uitsluitend opgenomen om inzicht te geven in de werkzaamheden van het IMG in 2022. Dit jaarverslag is geen officiële financiële verslaglegging en het document is niet gecontroleerd door de accountantsdienst. Het jaarverslag is met zorg samengesteld. De kerngegevens zoals aantallen meldingen en besluiten, de uitvoeringskosten en de verleende vergoedingen zijn ontleend aan de officiële jaarrapportage van het IMG aan met het ministerie van EZK. De cijfers uit deze jaarrapportage zijn gecontroleerd door de accountantsdienst.

Colofon

Samenstelling: Instituut Mijnbouwschade Groningen, corporate communicatie
Fotografie: Kees van de Veen

Wilt u meer weten of reageren?

Op onze website www.schadedoormijnbouw.nl leest u meer over het IMG en zijn werkwijze. U vindt er onder meer de antwoorden op veelgestelde vragen en artikelen over de stand van zaken. Ook raadpleegt u hier uw gegevens en volgt u de schadeafhandeling.

Graag nodigen we u uit om ons via de website of onze social media-kanalen te laten weten wat u van ons werk vindt, hoe we u beter kunnen helpen en aan welke informatie u mogelijk nog behoefte heeft.

🐦 @SchadeloketIMG
📘 @schadedoormijnbouw

Met vragen kunt u ons uiteraard bellen: **0800 4444 111**. Wij zijn van maandag tot en met zaterdag van 08.00 tot 17.30 uur bereikbaar. Op zon- en feestdagen zijn we gesloten.

📍 **Bezoek- en vestigingsadres:**
Cascadeplein 10 in Groningen

✉ **Postadres:**
Antwoordnummer 3061, 8000 WB Zwolle

Bodembeweging door gaswinning in het Groningenveld en de gasopslag in Norg heeft impact op veel Groningers en Drenten. Het heeft hun vertrouwen in de overheid geschaad. Daarom is op 1 juli 2020 het Instituut Mijnbouwschade Groningen opgericht. De Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen is hierin opgegaan. IMG handelt als zelfstandig bestuursorgaan schade af veroorzaakt door bevingen. Als uitvoerder van de Tijdelijke Wet Groningen, vergoedt het IMG bijvoorbeeld immateriële schade, de waardedaling van woningen en de fysieke schade aan woningen en objecten. Een rechtvaardige, ruimhartige en onafhankelijke schadeafhandeling vormt zijn belangrijkste opdracht. Om zo het vertrouwen van gedupeerden in de overheid terug te krijgen.

Jaarverslag 2021

- Lokaal programma
- Provinciaal programma
- Economie
- Werken en leren
- Leefbaarheid
- Natuur en klimaat
- Toukomst
- Loket Leefbaarheid
- Impulsloket
- Zorgprogramma
- Erfgoedprogramma
- Programma energieparticipatie

Inhoudsopgave

	Voorwoord	4
1.	2021 in vogelvlucht	8
2.	Voortgang Nationaal Programma Groningen	10
2.1	Opbouw van het programma	10
2.2	Effecten van het programma	12
2.3	Imagoverbetering	14
3.	Lokale en provinciale programma's	16
3.1	Nieuwe lokale programma's	16
3.1.1	Lokaal programma gemeente Eemsdelta	16
3.1.2	Lokaal programma gemeente Oldambt	18
3.2	Voortgang lokale en provinciale programma's	19
3.2.1	Provinciaal programma	20
3.2.2	Lokaal programma gemeente Groningen	20
3.2.3	Lokaal programma gemeente Het Hogeland	20
3.2.4	Lokaal programma gemeente Midden-Groningen	21
4.	Toukomst	22
4.1	Terugblik 2021	22
4.2	Ambities	25
4.3	Twee grote Toukomstprojecten	26
4.3.1	Roemte	26
4.3.2	Landschapswerkplaats	27
5.	Speciale programma's	28
5.1	Programma bewonersinitiatieven	28
5.1.1	Loket Leefbaarheid	28
5.1.2	Impulsloket	31
5.1.3	Programma energieparticipatie	31
5.2	Zorgprogramma	32
5.3	Erfgoedprogramma	33
5.4	Overige projecten	33
5.4.1	Middag-Humsterland	33
	Bijlagen	34
1.	Bestuur	
2.	Programmabureau	
3.	Overzichten per programma	

Voorwoord

De lokale betrokkenheid onder Groningers bij plannen voor de toekomst van hun provincie is groot. Dat heeft Toukomst, het grootste participatietraject ooit in Nederland, ook in 2021 laten zien. Maar liefst 191 Groningers werken aan 44 Toukomstprojecten, waarvan vorig jaar 28 al konden starten. Dat was natuurlijk niet het enige, er gebeurde nog veel meer rondom het nationaal programma. Directeur Siem Jansen en Johan Remkes, sinds dit jaar de nieuwe voorzitter, maken de balans op en blikken vooruit.

Onder de naam Graanrepubliek - een verwijzing naar de rijke historie van de streek - verwerken een bierbrouwer, een distilleerderij en een bakkerij in de voormalige stoomlocomotievenremise in Bad Nieuweschans, granen en andere producten die het Groningse landschap voortbrengt. Leerlingen verdiepen er zich in het ambachtelijk produceren van onder andere brood, muesli, pasta, bier en jenever, terwijl bezoekers er de levende geschiedenis van de streek ervaren. Indrukwekkend, vindt voorzitter Johan Remkes. "Niet omdat het de wereld van de ene op de andere dag verandert, maar omdat mensen er hun nek uitsteken om er iets moois van te maken. Hier zie je hoe het nationaal programma zo'n ontwikkeling stimuleert en mede mogelijk maakt."

Voorbeeld voor de rest van het land

Juist met Toukomst, projecten van Groningers, gaat het niet alleen om grootschalige transformaties. Die leiden volgens Johan Remkes alleen maar af van waar het in de basis om moet gaan; initiatieven uit de samenleving stimuleren en ondersteunen. Met vooraf

duidelijke spelregels en geld dat gegarandeerd beschikbaar is. Er wordt bovendien niet alleen geïnvesteerd in een creatief proces, waarin samen met initiatiefnemers ideeën tot uitvoering komen. "Ook mensen die niet vanzelfsprekend van zich laten horen betrekken we, waardoor er groot lokaal draagvlak ontstaat. Dat maakt Toukomst een voorbeeld voor de rest van het land."

Compliment

Een groot compliment uit de mond van directeur Siem Jansen. "Voor de collega's van het programmabureau en alle betrokken ambtenaren van gemeenten en de provincie." Onzichtbaar voor het grote publiek treffen die de noodzakelijke voorbereidingen om van ideeën werkbaar te maken, zodat projecten van start kunnen. Werk dat tijdens de coronapandemie grotendeels thuis achter computerschermen heeft plaatsgevonden. Verre van ideaal, maar desondanks goed gelukt. "Als dat geen intrinsieke motivatie is! Prachtig om te zien." Het ruimere budget voor voorbereiding en ambtelijke ondersteuning is volgens Siem Jansen dan ook logisch. "Natuurlijk willen we zo weinig mogelijk overhead, maar als gemeenten zelf onvoldoende geld en mensen hebben om plannen voor te bereiden, komt er niets van de grond." Trots is Siem Jansen ook op het traineeprogramma. "We laten zien dat Groningen aantrekkelijk is om te wonen en te werken."

Brede welvaart

Vraag Groningers hoe ze zichzelf en de eigen provincie zien, dan is 't kon minder de hoogst haalbare lofbetuiging die je krijgt. Tijd dus voor een gedegen monitor die, aan de hand van ambities en maar liefst 60 meetpunten, de brede welvaart voor de provincie in kaart brengt. Siem Jansen: "Zo krijgen we grip op hoe de inwoners van Groningen hun provincie beleven, maar ook hoe buitenstaanders, ondernemers en bedrijven de provincie zien". De monitor signaleert trends, bruikbaar voor gemeenteraden en Provinciale Staten om beleid te toetsen. "Wat goed loopt hoeft je niet te versterken, wat aandacht nodig heeft wel."

“

Als we een stevige verbetering willen voor de generaties na ons, dan moeten wij ambitieuze keuzes maken.

- Johan Remkes

Ambitie

Met Johan Remkes als voorzitter is een nieuwe wind voelbaar, met meer focus op wat nodig is voor Groningen en snellere bestuurlijke besluitvorming. Johan Remkes: "Als we een stevige verbetering willen voor de generaties na ons, dan moeten wij ambitieuze keuzes maken." Door met Groningse onderwerpen aansluiting te zoeken bij nationale transitie in de energie, de landbouw en de gezondheidszorg. "Groningen moet het voortouw nemen. Dat vraagt van lokale bestuurders om over de eigen gemeentegrens heen te kijken. En ja, dat kan soms verduveld lastig zijn. Maar het is wel nodig."

Algemeen

 49

nieuwe projecten
 goedgekeurd

2020: 23

 12

projecten
 afgerond

 373

partners betrokken
 bij projecten

 6

trainees begonnen
 aan hun eerste klus

 113.513.043

beschikbaar gesteld
 aan projecten

Programma's

 3

nieuwe programma's

- ★ Toukomst
- ★ Lokaal programma Eemsdelta
- ★ Lokaal programma Oldambt

 28

Toukomstprojecten van
 Groningers kunnen starten

 191

Groningers werken aan
 Toukomstprojecten

58 nieuwe bewonersinitiatieven
 vanuit Loket Leefbaarheid

14 nieuwe bewonersinitiatieven
 vanuit Impulsloket

718 subsidies erfgoedprogramma
 verstrekt

9 nieuwe projecten
 zorgprogramma goedgekeurd

Communicatie

 31.649

websitebezoekers

2020: 17.432

 1.049

nieuwsbrieffaanmeldingen
 Nationaal Programma Groningen

 8.968

nieuwsbrieffaanmeldingen
 Toukomst

Social media
 volgers

 +95

In totaal: 855

 +135

In totaal: 613

 1.100

 1.628

Programmabureau

 62%
 vrouw

 38%
 man

 68%
 werkt én woont
 in de provincie

 40
 is de gemiddelde
 leeftijd

1.

2021 in vogelvlucht

Hoe zag 2021 er voor ons uit? In vogelvlucht blikken we terug op de belangrijkste momenten en resultaten van vorig jaar.

Plannen van én met Groningers waarmaken

Begin 2021 adviseerde het Toukomstpanel het bestuur over de uit te voeren Toukomstprojecten en de beschikbare 100 miljoen euro. Het bestuur nam dit advies over en ook de Provinciale Staten van Groningen was enthousiast; zij stelden het programma voor de zomer vast. Goed nieuws voor de 191 Groningers die zich inzetten voor deze projecten, ze konden hun projecten verder uitwerken. Aan 28 projecten is door het bestuur een bijdrage beschikbaar gesteld. Voor het uitwerken van de andere projecten is iets meer tijd nodig, deze volgen later. Ondertussen deden onderzoekers van de Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool in Groningen een evaluatieonderzoek naar het besluitvormingsproces van het Toukomstpanel. De conclusie: de inzet van het Toukomstpanel was gedurfd, maar het pakte goed uit. Het Toukomstpanel heeft daadwerkelijk de keuzes gemaakt over welke projecten we gaan ondersteunen. Kortom, een geslaagd democratisch experiment!

Lees meer over Toukomst.

Veel reuring rondom projecten

Aan 49 nieuwe projecten van gemeenten en de provincie stelde het bestuur een bijdrage beschikbaar. Gezamenlijke projecten van bedrijven, organisaties en overheden, waar 373 partners bij betrokken zijn. Verder kwam er in

2021 steeds meer reuring rondom projecten die al goedgekeurd waren en van start gingen. Niet alleen van gemeenten en de provincie, maar ook projecten die een bijdrage kregen vanuit het Loket Leefbaarheid en het Impulskoket. Aan het einde van het jaar gingen we met onze camera 'on tour' om een kijkje te nemen bij een aantal projecten. Hier gaan we in 2022 mee door.

Naast het programma Toukomst zijn de lokale programma's van gemeenten Oldambt en Eemsdelta goedgekeurd en gestart. Gemeente Oldambt richt zich met 'Lokaal Programma Toekomst voor Oldambt' op het versterken van de kracht en de kwaliteit van het gebied. De rust en de ruimte, het erfgoed van de graanrepubliek, het water van de Dollard en het Oldambtmeer en vooral de kracht van de mensen die er wonen en werken. Lokaal programma Eemsdelta bouwt voort op de inspanningen van de drie voormalige gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum die nu samen de gemeente Eemsdelta vormen. Gemeente Eemsdelta richt zich met het programma op de nieuwe toekomst vanuit de visie op de nieuwe gemeente: 'Eemsdelta is dichtbij'. Centrale thema's zijn leefbaarheid, economie en werk, sterke centra en mooie dorpen en wijken waar het goed wonen en leven is.

Urgente en grote opgaven in Groningen

In 2021 verschenen de nulmeting en de eerste monitorrapportage over de voortgang van Nationaal Programma Groningen. Op de gebieden economie, werken en leren, leefbaarheid, natuur en klimaat doen de Groninger gemeenten het minder goed dan vergelijkbare gemeenten in Nederland. Op al deze vier gebieden stelden we ambities vast, met als doel om de brede welvaart en het imago van Groningen structureel te

verbeteren. Door de onderzoeken ontstond ook een gevoel van urgentie rondom het imago van Groningen. Daarom startte in 2021 een traject over merkmanagement en 'placebranding' (door een buurt, stad of regio als sterk merk te positioneren, ervoor zorgen dat het aantrekkelijk is en blijft), samen met het Akkoord van Groningen, de provincie Groningen en gemeente Groningen. Het doel hiervan is om op een professionelere manier met integraal merkmanagement aan de slag te gaan en zo gezamenlijk het imago van Groningen te verbeteren.

Ideeën van Groningers verder helpen

Toukomst brengt ideeën van inwoners verder. Omdat niet ieder idee binnen Toukomst een plek kreeg, organiseerden we eind 2020 Fondsendagen. En met succes. Al vrij snel zaten deze dagen helemaal vol, dit kreeg dan ook een vervolg in 2021. Tijdens online Fondsenmiddagen brachten we mensen, ideeën en geld bij elkaar. Groningers die nog financiering zochten, presenteerden hun idee aan adviseurs uit de regio en aan regionale en landelijke fondsen. Zij gaven tips en hielpen initiatiefnemers op weg.

Trainees begonnen aan hun eerste klus

We lanceerden ons eigen traineeprogramma om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het uitvoeren van hun lokale programma's. En om talent in Groningen iets te bieden, ze te enthousiasmeren voor de regio en ze hier te houden. Uit ruim 90 kandidaten selecteerden we zes young professionals. In september gingen ze aan de slag met zes opdrachten bij gemeenten en de provincie. De komende twee jaar doen zij ervaring op tijdens verschillende klussen op drie verschillende werkplekken. Ook ontvangen zij een gevarieerd opleidings- en ontwikkelingsprogramma voor een vliegende start van hun carrière. In dit traineeprogramma werken wij samen met Vonk Traineeship.

2.

Voortgang Nationaal Programma Groningen

Economie, werken en leren, leefbaarheid, natuur en klimaat. De vier ambities van Nationaal Programma Groningen die de brede welvaart en het imago van Groningen moeten verbeteren. Dat is ons overkoepelende doel en het vormt de basis om de effecten van ons programma te monitoren. In 2021 verschenen de nulmeting en de eerste monitorrapportage. De resultaten bevestigen dat Groningen voor urgente en grote opgaven staat.

2.1 Opbouw van het programma

Nationaal Programma Groningen bestaat uit verschillende programma's. Voor ieder programma zijn financiële middelen gereserveerd. Het grootste deel is gereserveerd voor het provinciaal programma van de provincie Groningen en het lokaal programma voor gemeenten in het aardbevingsgebied. Het provinciaal programma is gemeentegrens-overstijgend en gericht op de hele provincie, zolang de effecten van het programma ook van invloed zijn op het aardbevingsgebied. De vijf lokale programma's richten zich steeds op één gemeente. Tabel 1 laat zien hoeveel geld er gereserveerd, toegekend en uitgegeven is per programma vanuit Nationaal Programma Groningen. Deze programma's bestaan uit verschillende projecten. In de grafiek in figuur 2 is te zien hoe ver die projecten nu zijn.

Figuur 1: Doelstellingen per ambitie

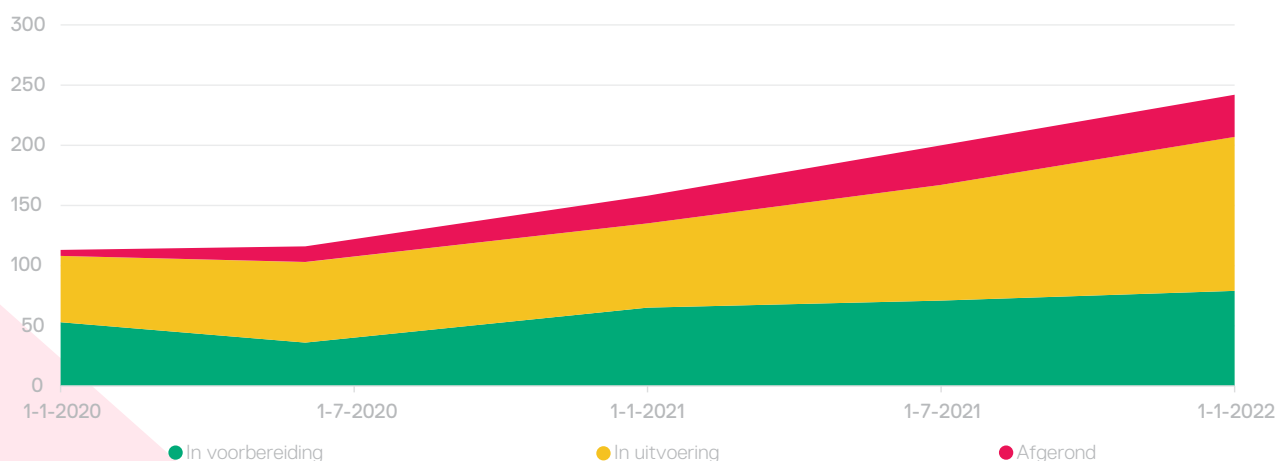

Tabel 1: Totaalbedragen per programma

	Gereserveerd (x miljoen euro)	Toegekend		Uitgegeven ¹	
		In 2021	Totaal t/m 2021	In 2021	Totaal t/m 2021
		(x miljoen euro)		(x miljoen euro)	
Gemeente Eemsdelta	€ 87,4	€ 7,4	€ 58,7	€ 0,3	€ 8,3
Gemeente Midden-Groningen	€ 55,1	€ 25,4	€ 39,0	€ 3,5	€ 5,6
Gemeente Groningen	€ 42,1	€ 4,2	€ 27,8	€ 2,5	€ 3,7
Gemeente Het Hogeland	€ 38,4	€ 3,2	€ 24,9	€ 3,8	€ 6,6
Gemeente Oldambt	€ 22,4	€ 4,9	€ 5,8	€ 1,1	€ 1,4
Gemeente Westerkwartier:	€ 1,7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal lokale programma's:	€ 247,1	€ 45,1	€ 156,2	€ 11,2	€ 25,7
Totaal provinciaal programma:	€ 193,8	€ 38,7	€ 135,4	€ 22,9	€ 45,0
Toukomst	€ 100,0	€ 26,8	€ 28,1	€ 0,3	€ 1,3
Programmabureau	€ 42,5	€ -	€ 21,2	€ 3,1	€ 7,1
Erfgoedprogramma	€ 20,0	€ -	€ 20,0	€ 3,1	€ 3,3
Zorgprogramma	€ 40,00	€ -	€ 40,00	€ 4,80	€ 10,80
Loket Leefbaarheid	€ 10,0	€ -	€ 10,0	€ 0,4	€ 1,9
Impulsloket	€ 10,0	€ -	€ 10,0	€ 0,7	€ 1,5
Programma energieparticipatie	€ 5,0	€ -	€ 2,5	€ 0,5	€ 0,6
Overige projecten	€ 75,1	€ -	€ 75,1	€ -	€ 50,0
Totaal speciale programma's:	€ 302,6	€ 26,8	€ 206,9	€ 12,8	€ 76,4
Totaal:	€ 1.046,1	€ 110,6	€ 498,5	€ 46,9	€ 147,1

¹ De uitgaven in tabel 1 gaan alleen over de middelen die door Nationaal Programma Groningen zijn toegekend. Bij sommige programma's maken partijen ook gebruik van cofinanciering. Dit jaarverslag loopt vooruit op de jaarverslagen van gemeenten en provincie. Daarom hebben we gebruik gemaakt van voorlopige cijfers. Daarnaast zijn sommige projecten meerjarig, waardoor de uitgaven over meerdere jaren verspreid zijn.

Figuur 2: Totaal aantal projecten per fase

2.2 Effecten van het programma

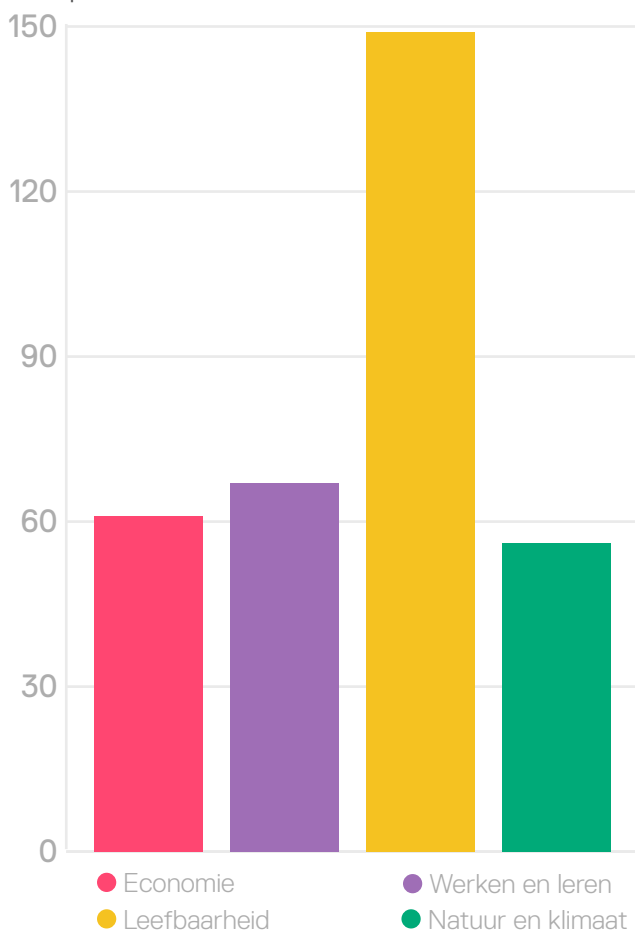
Het startkapitaal van 1,15 miljard euro van Nationaal Programma Groningen moet Groningen een flinke impuls geven. Om dit te meten zijn onze hoofddoelstellingen: brede welvaart en het verbeteren van het imago van Groningen. Brede welvaart gaat over de economische situatie van inwoners en over onder andere gezondheid, welbevinden en de leefomgeving. Om de brede welvaart en het imago van Groningen te verbeteren formuleerden we ambities op het gebied van economie, werken en leren, leefbaarheid en natuur en klimaat.

De projecten van Nationaal Programma Groningen dragen op verschillende manieren bij aan onze ambities. De provincie, gemeenten en de partijen die projecten uitvoeren schatten via een puntenverdeling in hoe ze hieraan bijdragen. In figuur 3 is weergegeven hoeveel projecten er op iedere ambitie gericht zijn. Figuur 4 laat zien hoe de punten over de ambities verdeeld zijn. De meeste projecten

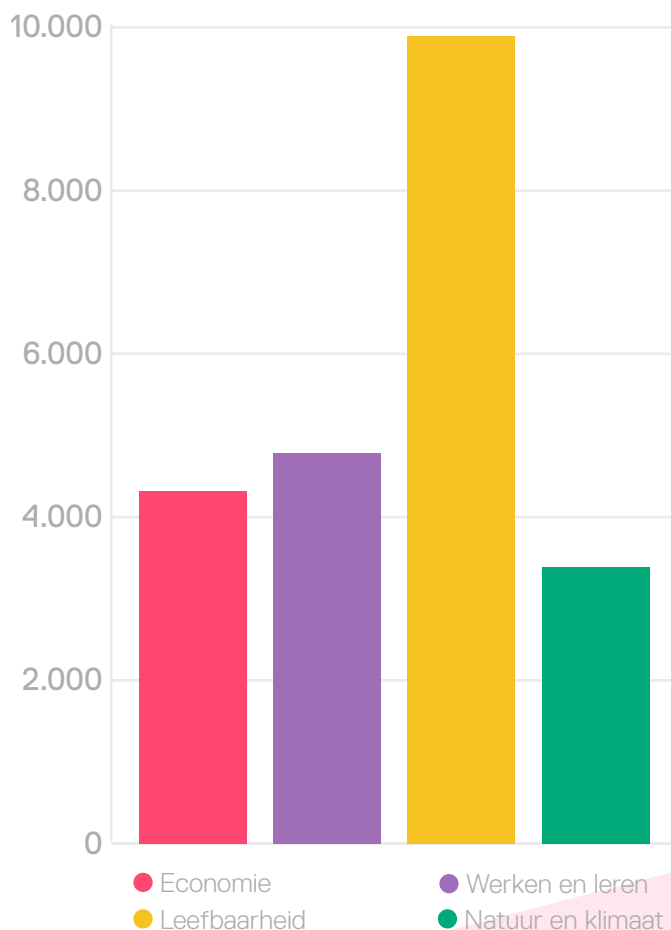
zijn niet in gelijke mate gericht op alle vier de ambities. Het valt op dat leefbaarheid een belangrijke rol speelt in de projecten die tot nu toe zijn ingediend. In figuur 4 zijn bijvoorbeeld kleine projecten van € 25.000 even zwaar meegeteld als grote projecten met een waarde van 2 miljoen euro.

Om de effecten van het programma te meten leveren we elk jaar een effectmonitor op. Hiermee wordt de voortgang op onze twee hoofddoelstellingen inzichtelijk. Voor het meten van de voortgang op brede welvaart, maken we gebruik van bestaande data, zoals de brede welvaartsmonitor van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Omdat er nog geen integrale imagomonitor voor Groningen bestond, hebben we er één laten ontwikkelen. De imagomonitor is een onderdeel van de jaarlijkse effectmonitor, de resultaten hiervan worden ook los gepubliceerd.

Figuur 3: Aantal projecten met een aanzienlijke bijdrage (30 punten of meer) per ambitie

Figuur 4: Puntenverdeling over de vier ambities

Begin 2021 werd een nulmeting over het imago van Groningen en over de regionale brede welvaart gepubliceerd. Een nulmeting geeft een uitgangssituatie weer. Deze meting laat zien hoe Groningen er op dat moment voor stond. In november 2021 is de eerste effectmonitor afgerond. Het resultaat van de Monitor 2021 gaf een beeld van de ontwikkeling van de gemeenten en de provincie ten opzichte van de nulmeting.

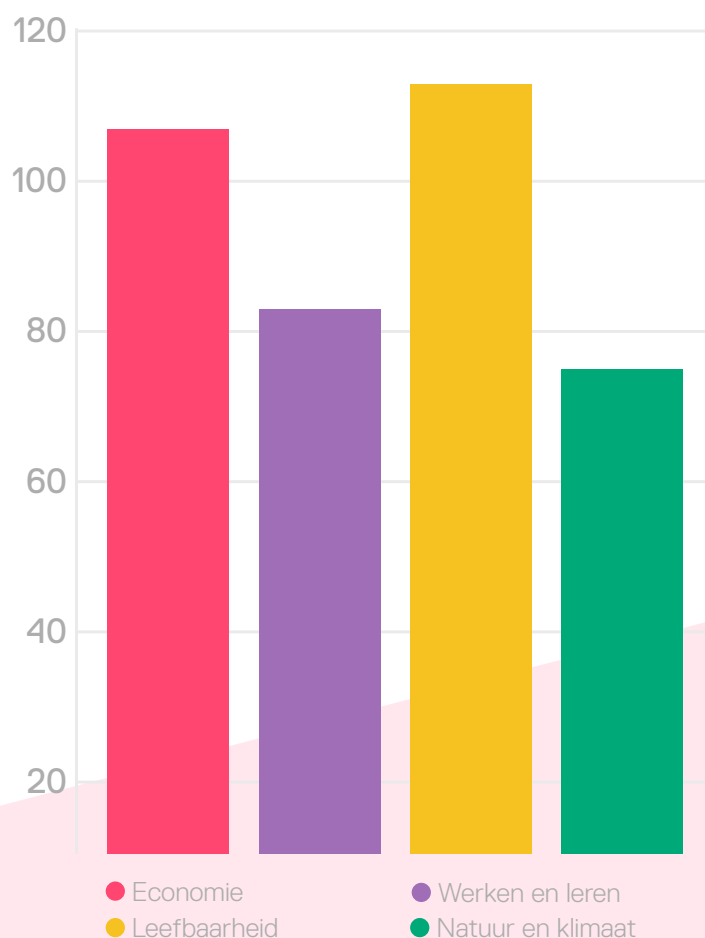
De nulmeting en Monitor 2021 namen de startpositie van Groninger gemeenten buiten het aardbevingsgebied (Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde en Westerkwartier) niet mee. De focus ligt namelijk op het aardbevingsgebied. Omdat Nationaal Programma Groningen gericht is op de hele provincie, wilden we ook weten hoe het ervoor staat in de gemeenten buiten het aardbevingsgebied. Daarom is hiervoor alsnog een nulmeting en Monitor 2021 uitgevoerd.

Benieuwd naar de resultaten? De rapportages kun je terugvinden onder 'monitoring' bij downloads op onze website.

De resultaten van beide laten vooral het algemene beeld zien dat Groningen voor een grote opgave staat en dat de ambities van Nationaal Programma Groningen ambitieus zijn.

Figuur 5: Inzet middelen per ambitie in miljoenen euro's

2.3 Imagoverbetering

Uit de nulmeting blijkt dat Groningen voor een uitdaging staat als het gaat om imago. Veel betrokken partijen in de provincie Groningen realiseerden zich dat er ruimte is voor verbetering op het gebied van marketinginspanningen. Zo is er bijvoorbeeld meer samenwerking en afstemming nodig.

In 2021 startte een traject over merkmanagement en 'placebranding', samen met het Akkoord van Groningen, de provincie Groningen en gemeente Groningen. Eén van de onderdelen is een aantal masterclasses. Placebranding-expert Martin Boisen gaf drie masterclasses aan allerlei organisaties en partijen in Groningen. Het doel was om iedereen op hetzelfde kennisniveau te krijgen over de principes van placebranding en vanuit daar gezamenlijke ambities voor Groningen te formuleren op de verschillende schaalniveaus. Martin Boisen benadrukte onder andere het volgende: "Plaatsen en regio's hebben geen merk nodig, maar zijn merken". De aanwezige partijen en organisaties, waaronder de bestuurlijke top van de provincie en verschillende gemeenten, omarmen dit idee.

Er is een gevoel van urgentie ontstaan om professioneler met integraal merkmanagement aan de slag te gaan in de provincie. Hier zijn drie elementen voor nodig:

- Hoe vertel je (samen) het verhaal van Groningen?
- Economische profilering: op welke onderwerpen willen we ons onderscheiden?
- Governance: hoe organiseren we het?

De eerste twee elementen zijn al in hoge mate of op korte termijn aanwezig. Er wordt hard gewerkt aan de inhoud. Het 'merk Groningen' heeft voor een groot deel al een verhaal klaar. Het is vooral de governance waar winst te behalen valt. In 2022 gaan we hiermee aan de slag en leveren we concrete voorstellen op over de organisatie ervan.

3.

Lokale en provinciale programma's

De provincie Groningen en de gemeenten in het aardbevingsgebied stellen samen met inwoners, bedrijven en organisaties lokale en provinciale programma's op. Programma's die bijdragen aan de toekomst van Groningen. Projecten binnen dit programma hebben bijvoorbeeld te maken met dorps- en wijkvernieuwing of het vergroten van de leefbaarheid. Voor iedere gemeente stellen we geld beschikbaar voor sterkere dorpen en steden.

3.1 Nieuwe lokale programma's

In 2021 zijn twee nieuwe programma's goedgekeurd: lokaal programma Eemsdelta en lokaal programma Oldambt. Daarmee zijn alle lokale en provinciale programma's inmiddels goedgekeurd. Ook zijn in 2021 onder alle lokale en provinciale programma's in totaal 52 nieuwe projecten goedgekeurd.¹

1 In bijlage 4 staat een totaaloverzicht van de goedgekeurde projecten per gemeente of de provincie.

3.1.1 Lokaal programma gemeente Eemsdelta

In lokaal programma Eemsdelta komt de inzet van gemeente Eemsdelta in vier strategische doelen samen. De gemeente benoemt de verbanden tussen de thema's nadrukkelijk: het geheel is meer dan de som der delen. Het gaat om de volgende doelen:

1. Sterke centrumkernen
2. Zelf- en samenredzame bewoners
3. Leefbare dorpen en wijken
4. Aantrekkelijk landschap en openbare ruimte op orde

We bundelen de krachten van de drie voormalige gemeenten en bouwen verder aan de leefbaarheid, economie en werk, sterke centra en mooie dorpen en wijken waar het goed wonen en leven is.

- Lokaal programma gemeente Eemsdelta

Vanuit deze doelen zijn vijf nieuwe projecten goedgekeurd, waaronder het sociaal programma Eemsdelta. Gemeente Eemsdelta zet vol in op een sterke basis voor haar inwoners, van jong tot oud, om hen een uitstekende kans te geven om mee te doen in de maatschappij. In samenhang met andere projecten is er extra ingezet op de jeugd. De gemeente voert een positief jeugdbeleid gericht op het versterken van een gezonde leefstijl, de groei van veiligheid, het vergroten van de weerbaarheid en het versterken van talent.

Andere noemenswaardige projecten zijn de pilot voor de versterking van de centrumkernen van Eemsdelta en de professionalisering van de marketing van de gemeente. Bewoners, ondernemers en bezoekers moeten zich welkom voelen in Eemsdelta. Door de aantrekkingskracht van de centrumkernen te vergroten en het vestigingsklimaat te verbeteren is en wordt Eemsdelta een aantrekkelijke bestemming op economisch, toeristisch en cultureel vlak.

Vanuit het doel 'leefbare dorpen en wijken' richt de gemeente Eemsdelta zich op een integrale benadering. Voorzieningen moeten toekomstbestendig zijn en goed toegankelijk. De woonomgeving moet klimaatbestendig, duurzaam en vriendelijk zijn. Tegelijk zet de gemeente hier in op versterking: wat afgebroken is aan sociaal weefsel door de aardbevingen en de afhandeling daarvan, wordt met extra ambitieniveau weer op opgezet.

Lees meer over het lokaal programma van gemeente Eemsdelta.

Met de focus op onze rijke historie en identiteit werken we met dit programma aan een nieuw perspectief en zetten we een stip op de horizon.

- Lokaal programma gemeente Oldambt

3.1.2 Lokaal programma gemeente Oldambt

In 2021 zette gemeente Oldambt samen met Nationaal Programma Groningen mooie stappen. In het voorjaar keurde het bestuur het lokale programma van de gemeente Oldambt goed en stelde de raad het vast. Tegelijkertijd zijn zes ingediende projecten goedgekeurd. Ook in de uitvoering van deze projecten zijn afgelopen jaar grote stappen gezet. Bibliotheek op School draait nu op bijna elke school in de gemeente en de pilots van Tijd voor Toekomst zijn goed op stoom. Voor het project De Graanrepubliek startte de verbouwing van de Oude Remise in Bad Nieuweschans.

Achter de schermen is hard gewerkt aan een uitvoeringsprogramma 2021-2023. Hierin staat met welke nieuwe projecten de gemeente de komende tijd gaat start en hoe wordt omgegaan met projecten in uitvoering. Zo verkende Oldambt bijvoorbeeld de mogelijke ontwikkeling van een groot koepelproject op het snijvlak van de thema's landbouw, erfgoed, toerisme, onderwijs en arbeidsmarkt. Gemeente Oldambt is trots op de samenwerking in Oost-Groningen waar gemeenten en het bedrijfsleven samen de vrijetijdseconomie versterken. Als onderdeel daarvan is het project Regiomarketing Oost-Groningen ingediend en goedgekeurd.

De gemeente ontwikkelt het programma en de projecten samen met haar inwoners en organisaties. In juni organiseerde Oldambt een aantal thematafels over de verdere invulling van het lokaal programma. Geïnteresseerden blijven op de hoogte met een digitale nieuwsbrief, waarvoor inmiddels meer dan 600 mensen zijn ingeschreven.

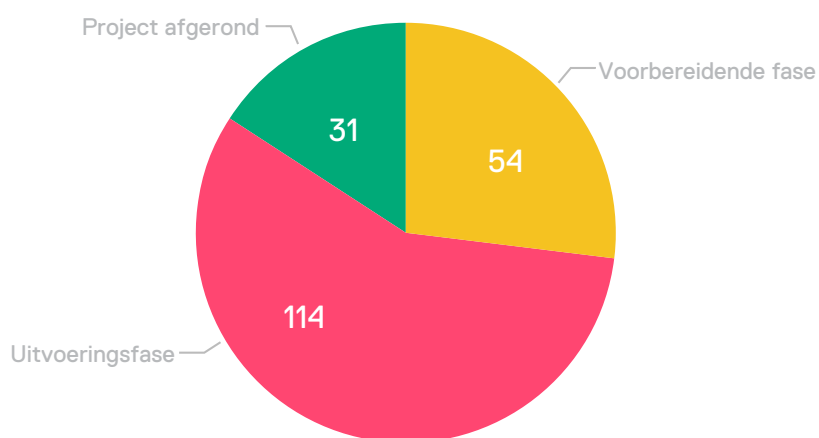

Lees meer over het lokaal programma van gemeente Oldambt.

3.2 Voortgang lokale en provinciale programma's.

In tabel 2 is te zien hoeveel geld er per programma gereserveerd, toegekend en uitgegeven is. Daarnaast laat figuur 6 zien in welke fase lokale en provinciale projecten zitten.

Figuur 6: Fase van lokale en provinciale projecten

Tabel 2: Gereserveerd, toegekend en uitgegeven per programma

	Gereserveerd	Toegekend		Uitgegeven	
		In 2021	Totaal t/m 2021	In 2021	Totaal t/m 2021
	(x miljoen euro)	(x miljoen euro)		(x miljoen euro)	
Gemeente Eemsdelta	€ 87,4	€ 7,4	€ 58,7	€ 0,3	€ 8,3
Gemeente Midden-Groningen	€ 55,1	€ 25,4	€ 39,0	€ 3,5	€ 5,6
Gemeente Groningen	€ 42,1	€ 4,2	€ 27,8	€ 2,5	€ 3,7
Gemeente Het Hogeland	€ 38,4	€ 3,2	€ 24,9	€ 3,8	€ 6,6
Gemeente Oldambt	€ 22,4	€ 4,9	€ 5,8	€ 1,1	€ 1,4
Gemeente Westerkwartier:	€ 1,7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal lokale programma's:	€ 247,1	€ 45,1	€ 156,2	€ 11,2	€ 25,7
Totaal provinciaal programma:	€ 193,8	€ 38,7	€ 135,4	€ 22,9	€ 45,0

3.2.1 Provinciaal programma

De provincie zette het afgelopen jaar, samen met een groot aantal partners uit de regio, grote stappen in de ontwikkeling en uitvoering van het provinciaal programma. Dit leidde er in de loop van het jaar toe dat het bestuur in totaal 18 provinciale projectaanvragen toekende. Met deze projecten werd onder meer flink geïnvesteerd in de thema's verduurzaming van economie en mobiliteit en in werken en leren.

Lees meer over het provinciaal programma.

Werken aan Ontwikkeling

Een ander mooi resultaat van 2021: tien goedgekeurde projecten die investeren in een betere aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Onder de noemer Werken aan Ontwikkeling ontwikkelde een coalitie van regionale partners een samenhangend pakket aan projecten. De gemeenten in de arbeidsmarktregio Groningen, kennis- en onderwijsinstellingen, UWV, vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers en de provincie werken met elkaar samen. Het pakket aan projecten moet ervoor zorgen dat (jong) talent in onze regio zich verder ontplooit. En dat de beroepsbevolking klaar is voor een arbeidsmarkt die vraagt om wendbaarheid en weerbaarheid. Een goed voorbeeld van deze projecten is het project Kansen voor vakmanschap, waarmee ruim 500 werkenden en werkzoekenden worden (om) geschoold.

Samen met partners werkte de provincie in 2021 ook aan thema's die bijdragen aan de andere ambities van Nationaal Programma Groningen. Op het gebied van mobiliteit investeerden ze bijvoorbeeld in meer duurzame en slimme vormen van mobiliteit. Denk daarbij aan de ontwikkeling van nieuwe waterstofvoertuigen voor het openbaar vervoer. De regionale economie kreeg een stevige impuls doordat ze investeerde in een beter vestigingsklimaat en een betere ondersteuning van mkb'ers in de regio. Zo is met een bijdrage vanuit het provinciaal programma in 2021 GroBusiness opgericht, een contactpunt dat ondernemers in de hele provincie verder helpt bij het realiseren van hun ambities.

3.2.2 Lokaal programma gemeente Groningen

In gemeente Groningen ondervinden veel inwoners de gevolgen van aardbevingen. Met lokaal programma Groningen richt de gemeente zich op sterke en toekomstbestendige dorpen en wijken. Waarbij binnen de wijkvernieuwing ook veel aandacht is voor armoedebestrijding.

In 2021 zijn er onder lokaal programma Groningen drie nieuwe projecten goedgekeurd. Van de participatietrajecten die de gemeente in 2021 in de dorpen startten is Stem van Ten Boer een mooi voorbeeld. Op deze website delen bewoners initiatieven, bestaande projecten en nieuwe ideeën met elkaar en met de gemeente. Dit resulteerde in enthousiaste en nuttige participatieavonden. De eerste projecten worden inmiddels uitgevoerd.

Ook in de Groningse wijken Beijum – Lewenborg zijn de eerste resultaten zichtbaar van project De Buddy Academie. In Beijum en Lewenborg is het (afgeronde) opleidingsniveau lager dan het stedelijk gemiddelde. De Buddy Academie biedt een coachingstraject aan mensen om zelf hun financiële- en sociale problemen aan te pakken. Er zijn nu 18 trainingen en vele presentaties gegeven.

Lees meer over het lokaal programma van gemeente Groningen.

3.2.3 Lokaal programma gemeente Het Hogeland

In 2021 zijn twee nieuwe projecten goedgekeurd en daarmee zette gemeente Het Hogeland samen met de inwoners twee belangrijke stappen. De eerst gezette stap verbindt zowel cultuur als natuur. De rijksmonumentale boerderij Enne Jans Heerd, op de wierde Maarhuizen, is een plek om te rusten. Een plek vol mooie doorkijkjes, waar de historie leeft. De tweede stap is gezet in Leens. Inwoners, ondernemers, verenigingen en de gemeente werken samen aan het centrumplan van Leens. Dit plan maakt het winkelgebied in het dorp voor de hele regio aantrekkelijker. Er komt een subsidieregeling voor verplaatsing van winkels

naar het centrum. En een regeling voor het geschikt maken van leegstaande winkelpanden buiten het centrum om te wonen.

Lees meer over het lokaal programma van gemeente Het Hogeland.

3.2.4 Lokaal programma gemeente Midden-Groningen

Naast de zeven eerder gestarte projecten, zijn er in 2021 onder het lokaal programma Midden-Groningen 17 nieuwe projecten goedgekeurd. In de eerste helft van 2021 heeft de gemeente het programma in de steigers gezet, het programmaplan en de eerste projecten ontwikkeld. Hoewel de coronacrisis soms vertraging veroorzaakte, vonden er in 2021 toch vele burengesprekken, koffiekarbijeenkomsten en andere activiteiten plaats. Meerdere projecten boekten al verschillende resultaten.

Hulpteam Overschild is een inspirerend voorbeeld van een project waar weinig geld groots resultaat kan boeken. Langdurig werkzoekenden die niet zomaar aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt, helpen inwoners

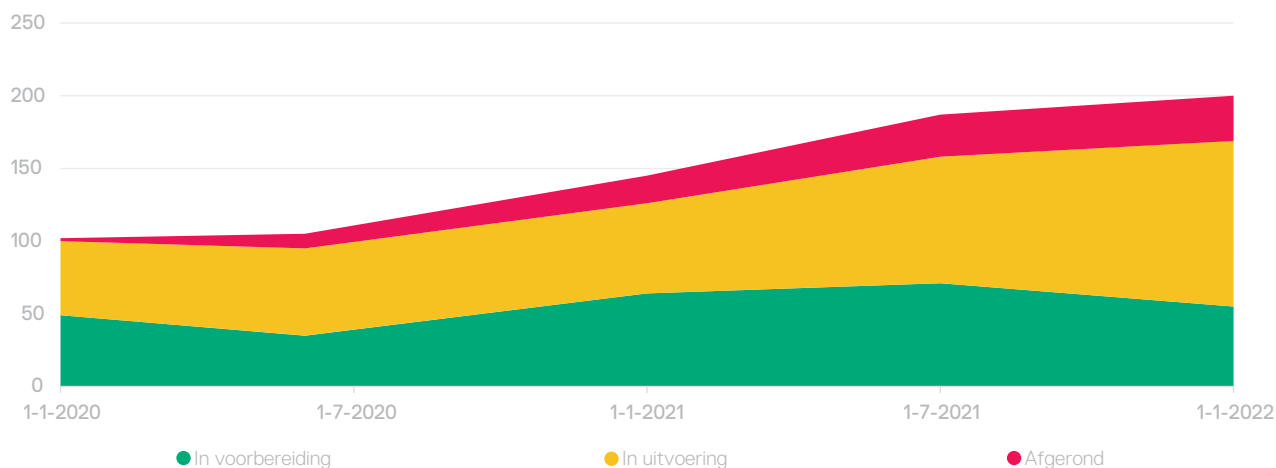
van Overschild die een concrete klus hebben. Hierna stromen ze door naar betaald werk. In 2021 stroomde 68% door naar betaald werk. Een resultaat dat ruim boven het landelijk gemiddelde van 26,7% ligt.

Een voorbeeld van een project met veel impact op de scholen - zelfs al na korte tijd - is Tijd voor Toekomst. Dit grote samenwerkingsproject, waar ook de provincie en de gemeenten Groningen, Oldambt en Eemsdelta en hopelijk in 2022 ook het Hogeland aan deelnemen, zet in op gelijke kansen voor kinderen. Een verrijkte schooldag biedt extra lestijd met inzet op talentontwikkeling, welzijn, gezondheid en verminderen van achterstanden. In 2021 startten in Midden-Groningen vijf scholen, waarvan vier in de uitvoeringsfase en één in de voorbereidende fase. Er was veel aandacht voor dit project, onder andere tijdens de opening van Huis van Cultuur en Bestuur door Koningin Máxima.

Lees meer over het lokaal programma van gemeente Midden-Groningen.

Figuur 7: Totaal aantal projecten per fase

4. Toukomst

Net als in het eerste jaar, gebeurde er veel in het tweede Toukomstjaar. Een jaar dat begon met het advies van het Toukomstpanel, waarin het programmaplan goedgekeurd werd en eindigde met een bijdrage voor 28 goedgekeurde projecten. Een deel van deze projecten is inmiddels gestart. Ook helpen we initiatiefnemers achter de schermen met het uitwerken van projecten die nog niet goedgekeurd zijn.

Bekijk de Toukomstprojecten.

4.1 Terugblik 2021

Presentatie van het paneladvies en het Toukomstbeeld

In 2020 werden Groningers opgeroepen om met grote, vernieuwende, creatieve en slimme ideeën te komen. Deze oproep leverde 900 ideeën op. Ruim 200 Groningers hebben deze ideeën gebundeld tot grote projecten. Hierna was het de beurt aan de inwoners van de provincie om deze ideeën te beoordelen. Dat is maar liefst 30.000 keer gebeurd. Eind januari 2021 adviseerde het Toukomstpanel het bestuur van Nationaal Programma Groningen over de uit te voeren Toukomstprojecten én de beschikbare 100 miljoen euro. RTV Noord maakte hier een speciale Toukomstuitzending over. Ook het Toukomstbeeld, dat ontwikkeld is door West 8, is met het paneladvies gepresenteerd. Dit is een visie van inwoners op de toekomst van Groningen in 2040 op basis van alle ingestuurde ideeën.

Programma en uitwerken van projecten

We verwerkten het paneladvies in een programma dat voor de zomer is vastgesteld door de Provinciale Staten van Groningen. Het jaar stond vooral in het teken van het uitwerken van projectplannen en de start van de eerste projecten. Soms konden projecten door onvoorziene omstandigheden toch niet van start gaan. Natuurlijk vormde corona een uitdaging voor initiatiefnemers. Samen zetten we de schouders eronder. Dit is niet voor niets geweest: in 2021 zijn 28 projecten goedgekeurd!

Evaluatieonderzoek over het Toukomstpanel

De inzet van het Toukomstpanel was gedurfd, maar bleek succesvol. Het Toukomstpanel, gevormd door 20 Groningers, maakte zelf keuzes over welke projecten Nationaal Programma Groningen gaat ondersteunen. Uit het evaluatieonderzoek van Rijksuniversiteit Groningen en Hanzehogeschool Groningen blijkt dat hiermee aan de opzet en doelstelling

van het Toukomstpanel is voldaan. Terugblikkend blijkt uit dit onderzoek dat het besluitvormingsproces van het Toukomstpanel goed functioneerde. De onderzoekers merkten veel enthousiasme over de inhoud van het advies bij de Provinciale Staten van Groningen, het bestuur en de onafhankelijke beoordelingscommissie van het programma.

Lees meer over de resultaten van het evaluatieonderzoek.

“

We willen muziektheater-voorstellingen maken die midden in het Groninger land staan.

- Reinout Douma, Zümmerbühne

Op boerderij Hoog Hammen in Overschild kondigde Zümmerbühne haar eerste muziekvoorstelling aan: Hollands Hoop. De voorstelling speelt van 17 augustus tot en met 11 september 2022 en is een spin-off van de gelijknamige tv-serie die op deze locatie is opgenomen. De muziekvoorstelling wordt gespeeld door een sterrencast en een 27-koppig orkest.

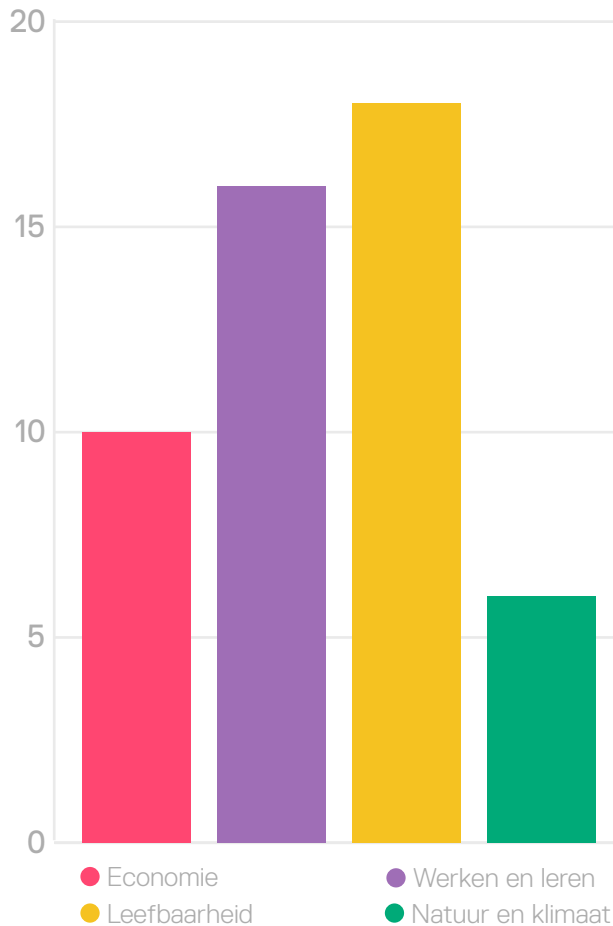

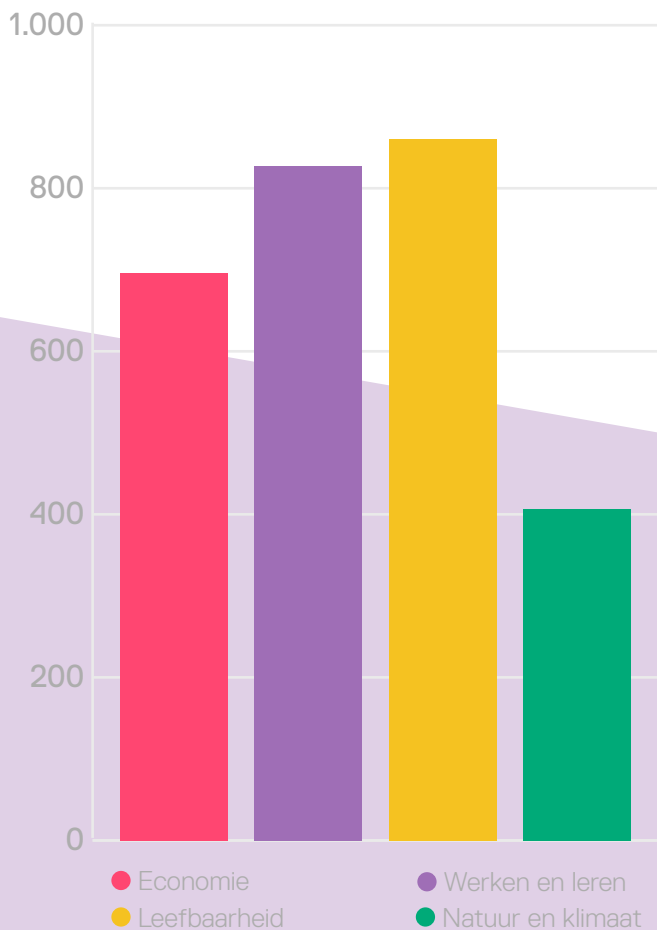
4.2 Ambities

In het programmaplan werkten we onder andere de doelen en ambities van Toukomst uit. Daarin staat bijvoorbeeld dat de Toukomstprojecten moeten bijdragen aan de overkoepelende doelen en ambities van Nationaal Programma Groningen om het imago van Groningen en de brede welvaart te verbeteren. De projecten vergroten de aantrekkingskracht van Groningen als toeristische bestemming, als gunstige vestigingslocatie voor bedrijven en als fijne omgeving om te wonen. Dit heeft bovendien een positief effect op de ontwikkeling van de biodiversiteit en klimaatbestendigheid.

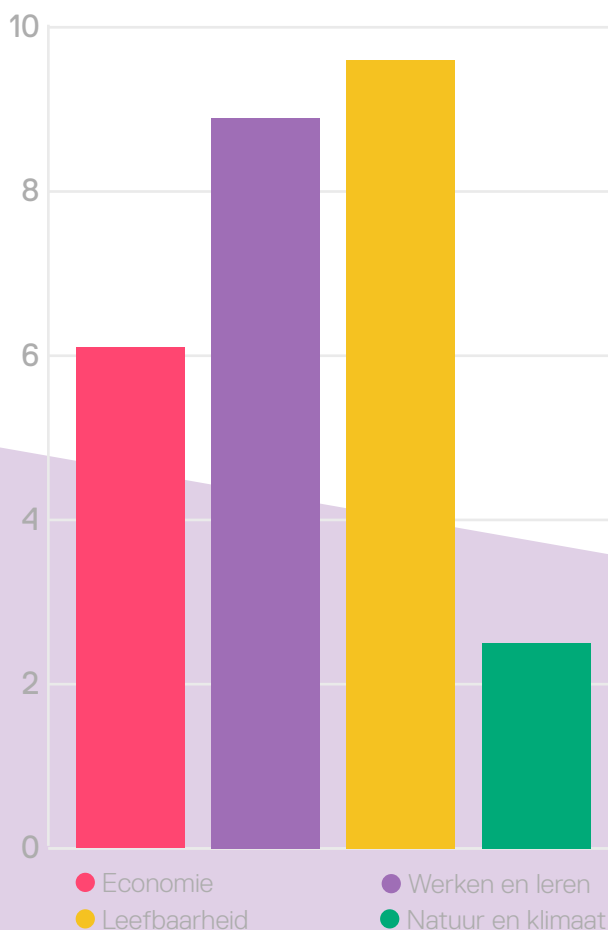
Figuur 8: Aantal projecten met een aanzienlijke bijdrage (30 punten of meer) per ambitie

Figuur 9: Puntenverdeling over de vier ambities

Figuur 10: Inzet middelen per ambitie in miljoenen euro's

De dingen die we doen, moeten gewoon goed, en écht effect hebben voor Groningers. Dus niet: drie wandelpaden en een kanoroute en dat was het dan.

- Wendy Tromp, Landschapsbeheer Groningen

4.3 Twee grote Toukomstprojecten

Van alle Toekomstideeën en -projecten die in 2020 voor Toukomst zijn ingestuurd, gaan ruim 400 van de 900 over het verbeteren of vernieuwen van het Groninger landschap. Ook gaat een groot deel over de behoefte aan ruimte voor ondernemende maatschappelijke initiatieven en over de liefde voor het Groningse erfgoed. Er zijn daarom twee grote paraplu-projecten gevormd, waar deze verschillende ideeën en projecten onder geschaard zijn. Deze paraplu-projecten zijn Roemte en de Landschapswerkplaats. Voor Roemte is een bedrag van 22,5 miljoen euro gereserveerd. Voor de Landschapswerkplaats een bedrag van 30 miljoen euro. Daar bovenop is 1 miljoen euro gereserveerd voor het vergroenen van bestaande en verlaten gaswinlocaties.

4.3.1 Roemte

Veel initiatiefnemers van maatschappelijke projecten zoeken naar een plek in de provincie om hun initiatief te starten, bijvoorbeeld

in (leegstaand) erfgoed. Het is voor hen vaak moeilijk om in de startfase geld te lenen bij een bank. Daarom adviseerde het Toukomstpanel om de stichting Roemte op te richten. De stichting helpt ondernemende maatschappelijke, sociale en/of culturele initiatieven bij het vinden van passende huisvesting, vooral in erfgoed. Daarnaast faciliteert Roemte bij de uitwerking en uitvoering van deze initiatieven. Er vallen vijf Toukomstprojecten onder Roemte.

In 2021 organiseerde Roemte vier bijeenkomsten met initiatiefnemers van projecten die eronder vallen, waarvan één excursie langs verschillende projecten in de provincie. Ook werd er een grote bijeenkomst georganiseerd in de Puddingfabriek voor ambtenaren en betrokkenen uit het veld. De opgehaalde informatie is gebruikt voor het verder uitwerken van Roemte. Daarnaast heeft Roemte ook acht initiatieven (die niet onder Toukomst vallen) geholpen.

4.3.2 Landschapswerkplaats

Dat de inwoners van Groningen een heleboel ideeën hadden over hun landschap, bleek uit de ruim 400 ingezonden ideeën die te maken hebben met het landschap van Groningen. Deze ideeën hebben Groningers zoveel mogelijk gebundeld. Op advies van het Toukomstpanel zijn de gebundelde ideeën onder het paraplu-project de Landschapswerkplaats geschaard om samen een grotere plus in het landschap te creëren. Vanuit de Landschapswerkplaats werken initiatiefnemers samen aan een mooier, groener, toegankelijker Groningen. Het belangrijkste doel? Het creëren van een fijnmazig bio-divers netwerk om te wandelen, fietsen, paardrijden en varen in de provincie Groningen.

In 2021 is Prolander samen met initiatiefnemers gestart met het maken van een projectplan voor de Landschapswerkplaats. In dit plan staat hoe initiatieven in deelgebieden in samenhang worden uitgevoerd. Als eindverantwoordelijke zorgt Prolander ervoor dat het opzetten en runnen van de Landschapswerkplaats goed verloopt. In 2021 werkte Landschapsbeheer Groningen samen met de initiatiefnemers een aantal pilots uit tot concrete plannen in drie verschillende gebieden. Voor deze pilots, die starten in 2022 en 2023, is 1,1 miljoen euro gereserveerd.

5.

Speciale programma's

Naast de lokale en provinciale programma's gaat een deel van de middelen uit Nationaal Programma Groningen naar speciale programma's. Ook deze programma's dragen bij aan de ambities van het programma. De speciale programma's zijn: bewonersinitiatieven, zorgprogramma, erfgoedprogramma en projecten uit 2018 die met de versterking te maken hebben.

5.1 Programma bewonersinitiatieven

Met het programma bewonersinitiatieven stimuleert Nationaal Programma Groningen inwoners om zelf met ideeën en initiatieven te komen en projecten in te sturen. Er is in totaal 25 miljoen euro gereserveerd voor:

- Loket Leefbaarheid
- Impulsket
- Programma energieparticipatie

5.1.1 Loket Leefbaarheid

Het Loket Leefbaarheid is in 2014 opgericht om projecten in het aardbevingsgebied te ondersteunen die de leefbaarheid vergroten. Gezamenlijke projecten en plannen van inwoners die bijdragen aan prettig wonen in hun straat of dorp. Nationaal Programma Groningen stelt hiervoor tot en met 2029 in totaal 10 miljoen euro beschikbaar. Groninger Dorpen voert de regeling uit en en krijgt administratieve ondersteuning van Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). De beoordelingscommissie van Loket Leefbaarheid bestaat uit twee inwoners en een medewerker van de provincie Groningen (die zich bezighoudt met het thema leefbaarheid). Deze commissie komt één keer per maand samen om de aanvragen te beoordelen.

Op 1 januari 2021 is deze subsidieregeling gewijzigd. Vanaf deze datum is een beperkt gedeelte van het budget ook beschikbaar voor gemeenten buiten het aardbevingsgebied. Daarnaast is een cofinancierings eis van 20% toegevoegd.

In 2021 waren er minder aanvragen dan in de vorige jaren. De oorzaak hiervan is voornamelijk de coronacrisis. Veel initiatieven vertraagden doordat samenkomsten niet mogelijk waren en er geen evenementen plaatsvonden. De overgebleven middelen schuiven door naar 2022.

Tabel 3: Aanvragen Loket Leefbaarheid 2021

Gemeente	Aanvragen 2021
Eemsdelta	32
Groningen	17
Het Hogeland	16
Midden-Groningen	11
Oldambt	9
Stadskanaal	2
Westerwolde	5
Veendam	1
Westerkwartier	13
Pekela	2
Totaal	108

In 2021 zijn in totaal 58 aanvragen toegekend en 25 aanvragen afgewezen. De overige 25 aanvragen zijn in behandeling of teruggetrokken vanwege corona.

Tabel 4: Totaal aanvragen en toegekende bedragen Loket Leefbaarheid

	2021
Toegekende aanvragen	58
Afgewezen aanvragen	25
Totaal toegekend bedrag	€ 367.771,66
Gemiddeld bedrag per beschikking	€ 6.340,89

Lees meer over Loket Leefbaarheid.

Tabel 5: Gereserveerd, toegekend en uitgegeven per programma

	Gereserveerd	Toegekend		Uitgegeven ¹	
		In 2021	Totaal t/m 2021	In 2021	Totaal t/m 2021
	(x miljoen euro)	(x miljoen euro)		(x miljoen euro)	
Loket Leefbaarheid	10	0	10	0,4	1,9
Impulsloket	10	0	10	0,7	1,5
Erfgoedprogramma	20	0	20	3,1	3,3
Zorgprogramma	40	0	40	4,8	10,8
Programma energieparticipatie	5	0	2,5	0,5	0,6
Overige projecten	75,1	0	75,1	0	50
Programmabureau	42,5	0	21,2	3,1	7,1
Totaal:	202,6	0	178,9	12,5	75,1

¹ De uitgaven in deze tabel gaan alleen over de middelen die door Nationaal Programma Groningen zijn toegekend. Bij sommige programma's maken partijen ook gebruik van cofinanciering. Dit jaarverslag loopt vooruit op de jaarverslagen van gemeenten en provincie. Daarom hebben we gebruik gemaakt van voorlopige cijfers. Daarnaast zijn sommige projecten meerjarig, waardoor de uitgaven over meerdere jaren verspreid zijn.

5.1.2 Impulsloket

Het Impulsloket ondersteunt bewonersinitiatieven die om een wat grotere investering vragen. Het gaat hierbij om initiatieven met draagvlak die bijdragen aan minimaal twee van de vier ambities van Nationaal Programma Groningen. Ze zijn bovendien toekomstbestendig. Voor het Impulsloket is 10 miljoen euro gereserveerd voor tien jaar voor grote bewonersinitiatieven boven de € 10.000 en voor initiatieven van kleine ondernemers tot € 15.000. Deze regeling geldt voor de hele provincie Groningen. Het programmabureau voert deze regeling uit en krijgt administratieve ondersteuning van Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Een beoordelingscommissie met drie experts, beoordelen de aanvragen vanuit hun expertise. De commissie komt één keer per maand samen.

Lees meer over het Impulsloket.

Tabel 6: Aanvragen Impulsloket 2021

Gemeente	Aanvragen 2021
Eemsdelta	5
Groningen	10
Het Hogeland	10
Midden-Groningen	6
Oldambt	5
Stadskanaal	2
Westerwolde	1
Veendam	0
Westerkwartier	6
Pekela	3
Totaal	48

In 2021 zijn in totaal 14 aanvragen toegekend en 24 aanvragen afgewezen. De overige tien aanvragen zijn in behandeling of teruggetrokken.

Tabel 7: Totaal aanvragen en toegekende bedragen Impulsloket

	2021
Toegekende aanvragen	14
Afgewezen aanvragen	24
Totaal toegekend bedrag	€ 692.855,26
Gemiddeld bedrag per beschikking	€ 53.296,56

5.1.3 Programma energieparticipatie

Nationaal Programma Groningen heeft maximaal 5 miljoen euro¹ gereserveerd voor het programma energieparticipatie. Voor de eerste drie jaar van het programma kent het bestuur € 2.510.000 toe. De drie kernpartners en eindverantwoordelijken van het programma zijn de Groninger Energiekoepel (GrEK), Grunneger Power en de Natuur en Milieufederatie Groningen. Het programma energieparticipatie startte op 1 september 2020.

Binnen het programma energieparticipatie werkten de partners in 2021 aan het opstellen en uitvoeren van het plan van aanpak voor integrale initiatiefondersteuning. Een brede aanpak voor het verduurzamen van dorpen en wijken staat hierin centraal. De kennis en expertise die is opgedaan bij de uitvoering van het programma wordt gedeeld via het instrument Leergemeenschappen, binnen het programma en met andere lokale initiatieven. Door kennis te delen, leren zij van elkaar. De volgende drie projecten zijn van start gegaan:

- Leergemeenschap Slimme oplossingen, onderdeel van Flexibele energiesystemen
- Ecologie bij coöperatieve zonneparken
- Campagne lokale duurzame initiatieven

Onder het programma-instrument Leergemeenschappen is een eerste project al afgerond en startte daarnaast ook de leergemeenschap Lokaal Eigenaarschap. Aan negen beginnende lokale energie-initiatieven is een startsubsidie verleend. De activiteiten van het programma vertraagden in 2021 door de staatssteuntoets die uitgevoerd moet worden op het programma. Ook zorgden de coronamaatregelen voor enige vertraging.

Van de bijdrage uit Nationaal Programma Groningen is in 2021 € 482.323 uitgegeven.

¹ Hieronder vallen ook de uitvoeringskosten van het project Energy challenges (ongeveer € 39.000), toegekend in 2019.

5.2 Zorgprogramma

In het Groninger Zorgakkoord werken 18 partijen samen om de toekomst van de zorg in het aardbevingsgebied te verbeteren. Dit betekent onder andere dat er wordt geïnvesteerd in aardbevingsbestendige en levensloopbestendige zorggebouwen. Er is speciale aandacht voor duurzaamheid en voldoende groen in de omgeving.

Voor dit totale zorgprogramma is een investering van 331 miljoen euro nodig. Nationaal Programma Groningen brengt hiervan 40 miljoen euro in. Het Groninger Zorgakkoord maakt onderscheid tussen de versterkingsopgave en kansrijke nieuwbouw. Onze bijdrage richt zich op dat laatste. Het wordt gebruikt voor het mogelijk maken van vernieuwingen binnen de zorggebouwen.

[Lees meer over het zorgprogramma.](#)

In 2021 zijn voor de negen projecten de visie- en haalbaarheidsdocumenten vastgesteld. Na een positief advies van de toetsgroep werd een voorbereidingssubsidie aangevraagd bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Voor één project is geen bedrag uitgekeerd. Dit komt omdat de totale benodigde financiering voor dit project kleiner is dan het bedrag van de voorbereidingssubsidie van het ministerie van Volksgezond, Welzijn en Sport. In 2021 zijn in totaal negen aanvragen gedaan. Deze zijn allemaal toegekend, waarvan aan acht € 600.000 subsidie per project. Van de bijdrage uit Nationaal Programma Groningen is in totaal 4,8 miljoen euro uitgegeven. Omdat alle projecten nog in de planfase zitten, zijn er nog geen resultaten. De verwachting is dat de daadwerkelijke bouw van de zorgcomplexen eind 2022 of medio 2023 gaat starten.

5.3 Erfgoedprogramma

Groningen heeft een mooie en bijzondere verzameling aan cultureel erfgoed. De aardbevingen vormen een bedreiging voor het behoud hiervan. Het erfgoedprogramma startte om cultureel erfgoed te behouden en te vernieuwen en om eigenaren van erfgoedpanden perspectief te bieden. Het programma begon in 2017 en liep tot 2021. En er kwam een vervolg. In april 2020 keerde het bestuur van Nationaal Programma Groningen het geactualiseerde erfgoedprogramma voor 2020-2023 goed. Er werd 20 miljoen euro toegekend.

De coronapandemie zorgde voor vertraging in de uitvoering. Het was lastig om met deelnemende partijen en stakeholders bij elkaar te komen. Toch konden veel acties uitgevoerd worden. In 2021 is er door de eigenaren van erfgoedpanden opnieuw flink gebruik gemaakt van de verschillende subsidieregelingen. Het was ook het eerste jaar van de Subsidieregeling Onderhoud karakteristieke panden en gemeentelijke monumenten (SOK).

Lees meer over het erfgoedprogramma.

Uitgaven 2021:

- Een bijdrage van € 60.000 vanuit Nationaal Programma Groningen aan het Erfgoedloket.
- Een bijdrage van 3 miljoen euro vanuit Nationaal Programma Groningen aan de Subsidieregeling Onderhoud karakteristieke panden en gemeentelijke monumenten.

5.4 Overige projecten

Het programma reserveerde 75 miljoen euro voor overige projecten. Hieronder vallen ook de versterkingsprojecten. Daarnaast is er 1,7 miljoen euro gereserveerd voor het lokaal programma gemeente Westerkwartier.

5.4.1 Middag-Humsterland

Middag-Humsterland is het lokaal programma van gemeente Westerkwartier. Een stukje van de oorspronkelijk negen aardbevingsgemeenten hoort nu bij gemeente Westerkwartier, namelijk het gebied Middag (voorheen gemeente Winsum). Om die reden is er een beperkt 'lokaal' programmaplan gemaakt voor Middag-Humsterland. Nationaal Programma Groningen kende 1,7 miljoen euro toe aan gemeente Westerkwartier voor een specifiek programma gericht op het gebied Middag-Humsterland. Dit programmaplan is in 2021 goedgekeurd.

Met het programmaplan zet de gemeente in op een leefbaar, gezond en toekomstbestendig Middag-Humsterland. Zo moet Middag-Humsterland koploper worden binnen Westerkwartier op het gebied van energietransitie en klimaatadaptatie, met aandacht voor cultuurhistorie en ruimte voor economische activiteit. Waarbij respect voor en behoud van het landschap en de natuur centraal staat.

Bijlagen

1. Bestuur

Het bestuur van Nationaal Programma Groningen bestaat uit bestuurders van het Rijk, provincie Groningen, gemeenten in het aardbevingsgebied en diverse organisaties die specifieke thema's of sectoren vertegenwoordigen.

Samenstelling

De samenstelling van het bestuur is weergegeven in tabel 8. Programmadirecteur Siem Jansen is adviseur van het bestuur. Het bestuur heeft een aantal leden gemachtigd om deel te nemen aan het dagelijks bestuur.

Tabel 8: Samenstelling bestuur Nationaal Programma Groningen op 31 december 2021

Leden bestuur	Rol	Leden dagelijks bestuur
René Paas	Onafhankelijk voorzitter / Rijksheer	X
Fleur Gräper (waarnemend namens provincie)	Gedeputeerde provincie Groningen	X
Mirjam Wulfse	Gedeputeerde provincie Groningen	
Adriaan Hoogendoorn	Burgemeester gemeente Midden-Groningen	X
Koen Schuiling	Burgemeester gemeente Groningen	X
Gerard Beukema	Burgemeester gemeente Eemsdelta	X
Kristel Rutgers	Burgemeester gemeente Het Hogeland	
Cora-Yfke Sikkema	Burgemeester gemeente Oldambt	
Kajsa Ollongren	Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	X
Stef Blok	Minister van Economische Zaken en Klimaat	
Jouke de Vries	Vertegenwoordiger vanuit de kennisinstellingen	X
Marijke Folkers	Vertegenwoordiger vanuit de landbouw	
Ton Runneboom	Vertegenwoordiger vanuit chemie	
Tomara Kroll	Vertegenwoordiger vanuit de zorg	
Linda Steg	Vertegenwoordiger namens het thema energie	
Anneloes Oldenburger	Vertegenwoordiger vanuit het bedrijfsleven	X
Herman Rinket	Groninger Gasberaad	

2.

Programmabureau

Het programmabureau zorgt voor de uitvoering van het programma als geheel. Daarbij hoort het aanjagen van initiatieven, advisering en ondersteuning van betrokken partijen, bevorderen van samenhang, organiseren van de beoordeling van plannen en monitoring en evaluatie. Ook is het programmabureau hét aanspreekpunt waar inwoners, bedrijven, organisaties en andere belanghebbenden terecht kunnen met hun ideeën, vragen en suggesties.

Nationaal Programma Groningen is geen zelfstandige organisatie of rechtspersoon. Het programmabureau is beheersmatig ondergebracht bij de provincie Groningen en bestaat uit 15 enthousiaste medewerkers

die zich inzetten voor een goede toekomst voor elke Groninger. Ook zetten twee projectversnellers zich één tot twee dagen per week in voor het programmabureau. Zij helpen ideeën van bedrijven en inwoners in de provincie verder te ontwikkelen tot concrete projecten. Het programmabureau is gevestigd in Ten Boer.

Ondersteuning

Het programmabureau krijgt op verschillende manieren ondersteuning. Een onafhankelijke beoordelingscommissie beoordeelt of programma's en projecten bijdragen aan de ambities en de voorwaarden van het nationaal programma. Op basis daarvan adviseren ze het bestuur.

Ook is er een omgevingskwaliteitsteam (OKT). Dit team adviseert initiatiefnemers in een vroeg stadium (bij het formuleren van projecten) over de ruimtelijke inpassing van programma's en projecten in de omgeving. Voor indieners is het inwinnen van advies van het omgevingskwaliteitsteam geen vereiste, maar wel een aanbeveling.

2.1 Financiën programmabureau

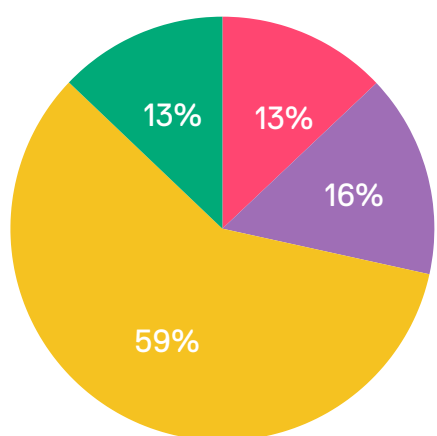
Tabel 9: De kosten van het programmabureau in 2021. Voor 2021 waren de totale kosten begroot op 3,4 miljoen euro

		Bedrag (x duizend euro)
Programmabureau	Personeel (inclusief sociale lasten, opleidingskosten, reiskosten, etc.)	€ 1.544
Programmabureau	Overhead-toeslag provincie Groningen (juridisch, inkoop, ICT, huisvesting, etc.)	€ 479
Programmabureau	Overige organisatiekosten programmabureau (bijeenkomsten, vacatiegelden, bestuur, teamdagen, etc.)	€ 69
Programmabureau	Communicatie	€ 51
Programmabureau	Traineeprogramma	€ 118
Programmabureau	Correctie provinciale overhead-toeslag voor de jaren 2019 en 2020	€ -463
Werkbudget	Incidentele adviesopdrachten en incidentele ondersteuning voor gemeenten/provincie en andere initiatiefnemers bij het uitwerken van programma's en projecten	€ 210
Werkbudget	Onafhankelijke beoordelingscommissie en ruimtelijk kwaliteitsteam	€ 166
Werkbudget	Beoordeling en proceskosten Impulsloket en Loket Leefbaarheid	€ 218
Werkbudget	Monitoring en evaluatie (inclusief imago-onderzoek)	€ 220
Totaal:		€ 2.611

3. Overzichten per programma

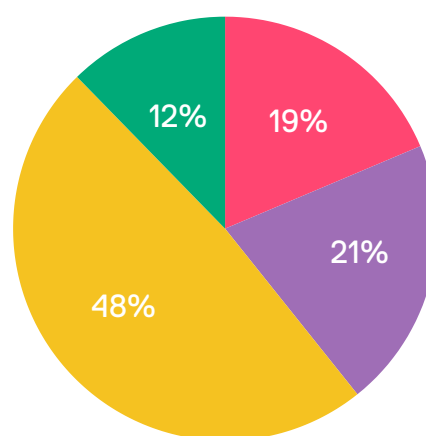
3.1 Gemeente Eemsdelta

Bijdrage aan de ambities per project

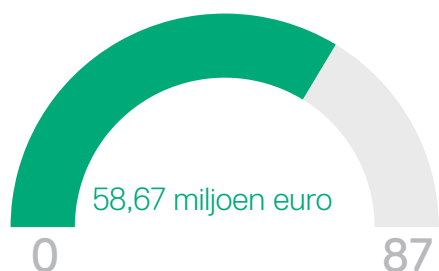

● Economie ● Werken en leren

Bijdrage aan de ambities per toegekende euro

● Leefbaarheid ● Natuur en klimaat

Het toegekende bedrag aan projecten in relatie tot gereserveerde middelen

Uitgegeven middelen in miljoenen euro's

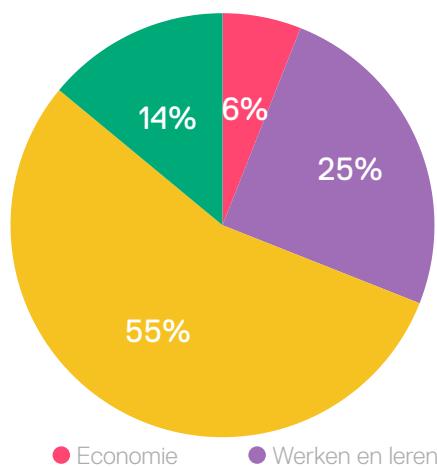
Tabel 10: Door het bestuur goedgekeurde projecten van gemeente Eemsdelta in 2021

Projectnaam	Bedrag	Economie	Werken en Leren	Leefbaarheid	Natuur en klimaat
Experiment Krewerd	€ 612.370,00	+	+	+++	+
Tijd voor Toekomst	€ 20.000,00	+	+++	++	+
Sociaal programma Eemsdelta	€ 3.993.000,00	+	+++	++	+
Recreatie en toerisme aanpak	€ 1.179.638,00	+	+++	+	+
Versterken centrumgebieden Eemsdelta	€ 437.200,00	++	+	++	+
Modern Noaberschap	€ 350.000,00	+	+	+++	+
Inzet van buitenfitnessvoorzieningen	€ 780.450,00	+	+	+++	
Totaal	€ 7.372.658,00				

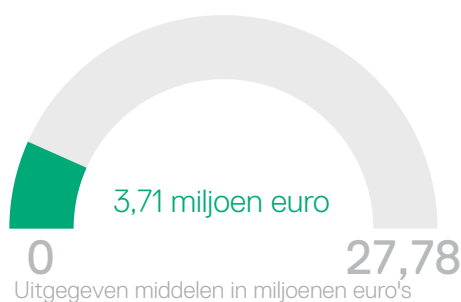
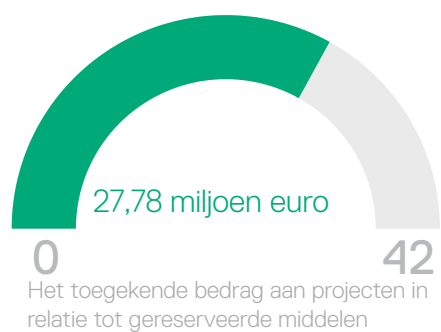
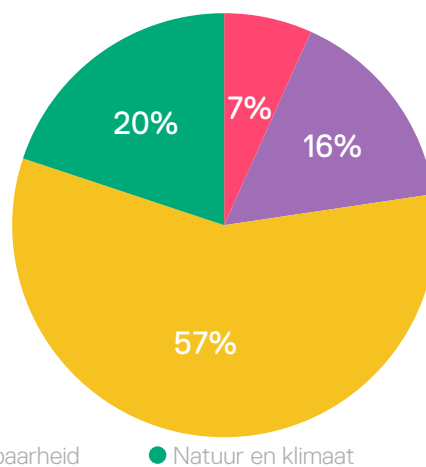
+ = 1 - 30 punten: een bijdrage / ++ = 30-50 punten: een aanzienlijke bijdrage / +++ = 50+ punten: hoofdbijdrage

3.2 Gemeente Groningen

Bijdrage aan de ambities per project

Bijdrage aan de ambities per toegekende euro

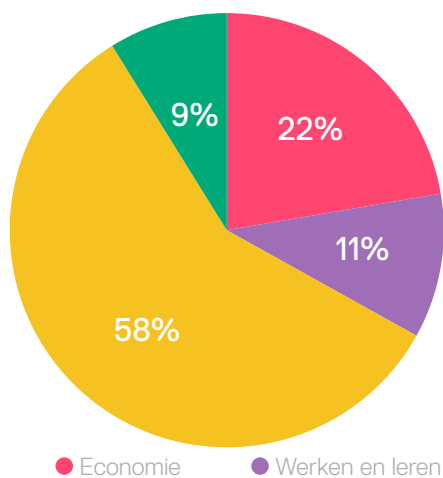

Tabel 11: Door het bestuur goedgekeurde projecten van gemeente Groningen in 2021

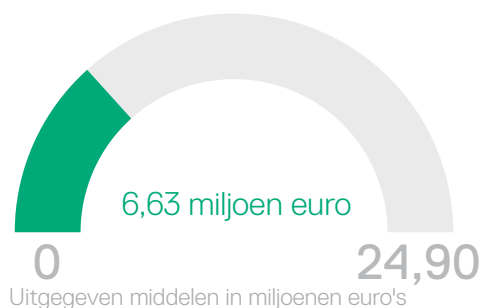
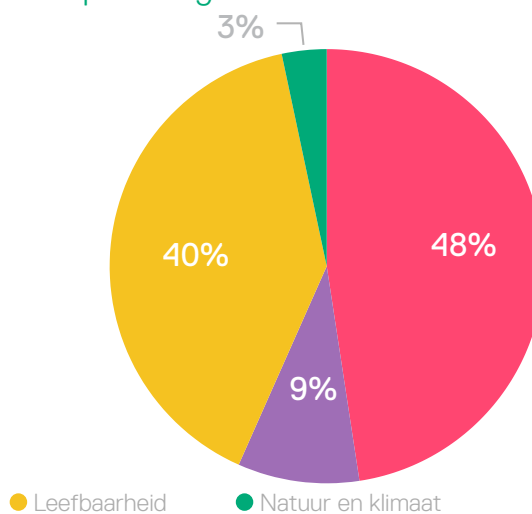
Projectnaam	Bedrag	Economie	Werken en Leren	Leefbaarheid	Natuur en klimaat
Budgetten voor dorpsagenda's	€ 2.500.000,00	+	+	+++	+
Tijd voor Toekomst	€ 1.675.000,00	+	+++	++	+
Totaal	€ 4.175.000,00				

3.3 Gemeente Het Hogeland

Bijdrage aan de ambities per project

Bijdrage aan de ambities per toegekende euro

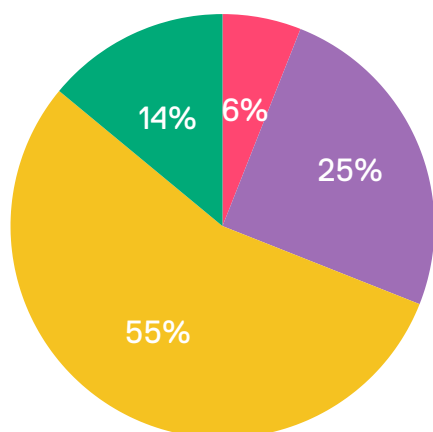

Tabel 12: Door het bestuur goedgekeurde projecten van gemeente Het Hogeland in 2021

Projectnaam	Bedrag	Economie	Werken en Leren	Leefbaarheid	Natuur en klimaat
Enne Jans Heerd	€ 1.612.500,00	++	+	+	++
Centrumplan Leens	€ 1.583.992,34	++		+++	+
Totaal	€ 3.196.492,34				

3.4 Gemeente Midden-Groningen

Bijdrage aan de ambities per project

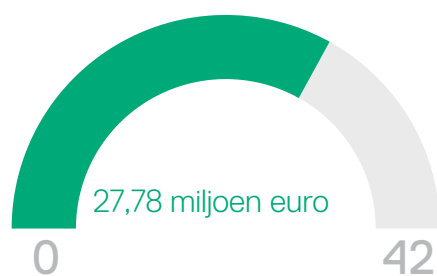
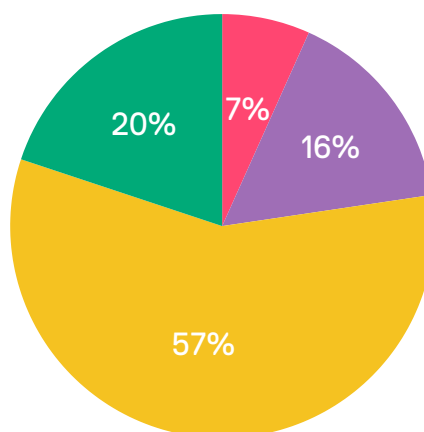
● Economie

● Werken en leren

● Leefbaarheid

● Natuur en klimaat

Bijdrage aan de ambities per toegekende euro

Het toegekende bedrag aan projecten in relatie tot gereserveerde middelen

Uitgegeven middelen in miljoenen euro's

Tabel 13: Door het bestuur goedgekeurde projecten van gemeente Midden-Groningen in 2021

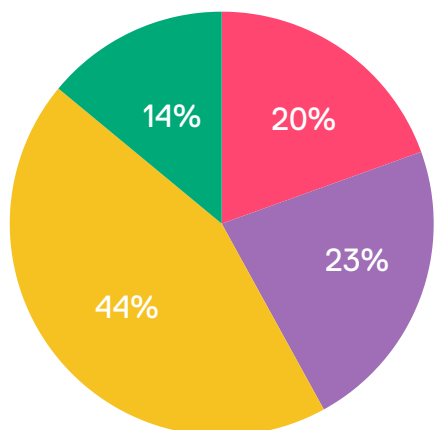
Projectnaam	Bedrag	Economie	Werken en Leren	Leefbaarheid	Natuur en klimaat
Bevordering van sociale veerkracht	€ 700.000,00		++	+++	
Hulpteam Overschild	€ 360.000,00		+++	++	
Ontwikkelbedrijf	€ 1.064.000,00	+	+++	+	
Midden-Groningen op de kaart	€ 155.000,00	++	+	++	+
Ervaringsdeskundigen armoede en sociale uitsluiting	€ 764.990,00	+	++	+++	
Jongeren met toekomst	€ 1.858.464,00	+	+++	++	
Jongerenwerk+	€ 2.500.000,00		+++	++	
JIM-aanpak	€ 263.028,00		+++	++	
De Ijsberg	€ 2.221.740,82		+++	+++	
Tijd voor Toekomst	€ 941.620,00	+	+++	++	+
Herstructurering Hoogezand-Noord	€ 2.510.750,00	+	+	++	++
Jongeren pitchen voor hun cultuurprojecten	€ 250.000,00	+	++	+++	+
Moeders van Midden-Groningen	€ 680.000,00		++	+++	
Toekomstbestendig Cultureel erfgoed	€ 500.000,00	+	+	++	+
Verbeteren veiligheid Midden-Groningen	€ 813.623,00		++	+++	
Dorps- en wijkplannen in Midden-Groningen	€ 7.500.000,00	+	+	+++	+
Opstellen Lokaal Programma Midden-Groningen	€ 300.000,00				
Aanpak verpauperde panden	€ 2.000.000,00	+		+++	+
Totaal	€ 25.383.215,82				

+ = 1 - 30 punten: een bijdrage / ++ = 30-50 punten: een aanzienlijke bijdrage / +++ = 50+ punten: hoofdbijdrage

3.5 Gemeente Oldambt

Bijdrage aan de ambities per project

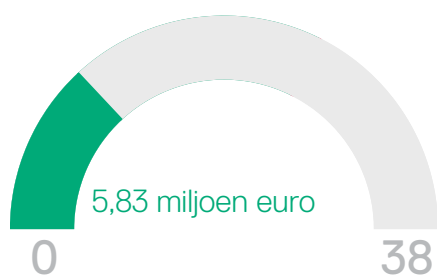
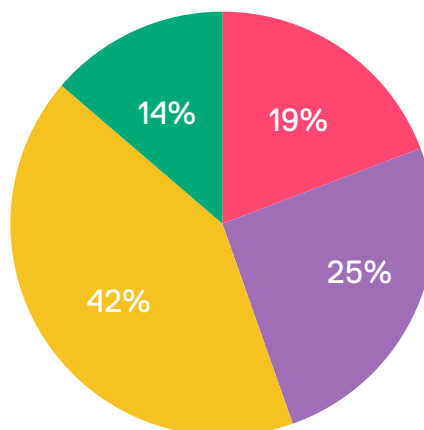
● Economie

● Werken en leren

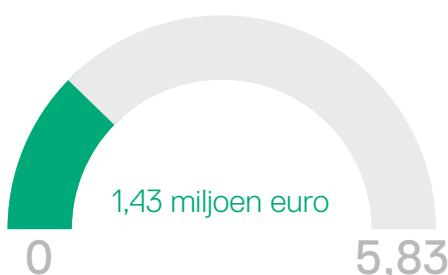
● Leefbaarheid

● Natuur en klimaat

Bijdrage aan de ambities per toegekende euro

Het toegekende bedrag aan projecten in relatie tot gereserveerde middelen

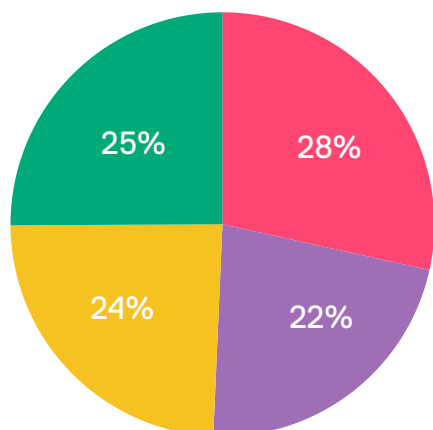
Uitgegeven middelen in miljoenen euro's

Tabel 14: Door het bestuur goedgekeurde projecten van gemeente Oldambt in 2021

Projectnaam	Bedrag	Economie	Werken en Leren	Leefbaarheid	Natuur en klimaat
Tijd voor toekomst	€ 964.350,00	+	+++	++	+
De Graanrepubliek	€ 842.000,00	++	+	+	+
Stimuleringsregeling toekomstbestendig centrum Winschoten	€ 500.000,00	+++		++	+
Fonds toekomstbestendig wonen	€ 750.000,00	+	+	++	++
Bibliotheek op school en Voorleesexpress	€ 560.720,00	+	+++	+	
Lokaal stimuleringsfonds	€ 1.000.000,00	+	+	+++	+
Regiomarketing Oost-Groningen	€ 300.000,00	++	+	++	+
Totaal	€ 4.917.070,00				

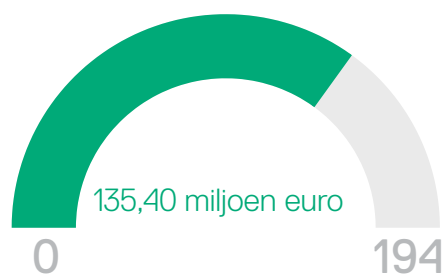
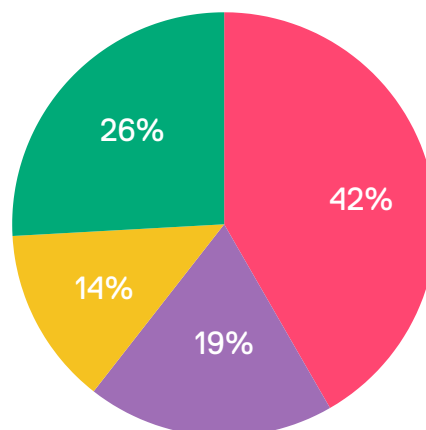
3.6 Provincie Groningen

Bijdrage aan de ambities per project

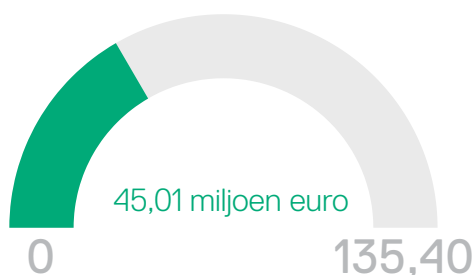

● Economie ● Werken en leren ● Leefbaarheid ● Natuur en klimaat

Bijdrage aan de ambities per toegekende euro

Het toegekende bedrag aan projecten in relatie tot gereserveerde middelen

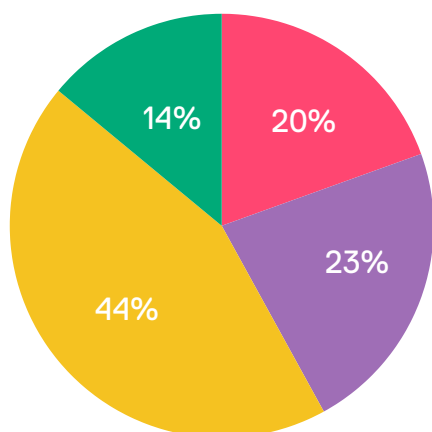
Uitgegeven middelen in miljoenen euro's

Tabel 13: Door het bestuur goedgekeurde projecten van provincie Groningen in 2021

Projectnaam	Bedrag	Economie	Werken en Leren	Leefbaarheid	Natuur en klimaat
Kansrijke Groningers	€ 2.123.000,00	+	+++	+	
Kansen voor vakmanschap	€ 500.000,00	+	+++		
Verbindingsfonds	€ 1.030.000,00	+	+++	+	
Digitale academie	€ 880.775,00	+	+++	+	
Kansrijk opleiden	€ 4.614.654,00	+	+++	+	+
Talent in de regio	€ 2.195.519,00	++	+++	+	
Tijd voor toekomst	€ 832.825,00	+	+++	++	+
Ondernemersportaal GroBusiness	€ 2.000.000,00	+++	+	+	+
Duurzame industriewatervoorziening Delfzijl	€ 6.527.500,00	+++	+	+	+
Fieldlabs autonoom vervoer	€ 6.130.000,00	++	++	+	+
OV-bus en taxibus op waterstof	€ 234.244,00	++	+	+	++
Retrofit Qliner en Intercitybus naar waterstof-elektrisch	€ 1.621.845,00	++	+	+	++
Innovatiehub Oost-Groningen (IHOG)	€ 1.020.584,00	++	++	+	+
VentureLab North	€ 1.494.600,00	++	++	+	+
Waterstof Werkt	€ 3.000.000,00	++	++	+	+
REGAIN	€ 1.739.763,00	++	+	+	+
Regiomarketing Oost-Groningen	€ 600.000,00	++	+	++	+
Proceskosten provincie Groningen	€ 380.000,00				
Hive mobility centre (fase 2)	€ 1.815.000,00	++	++	+	+
Totaal	€ 38.740.309,00				

3.7 Toukomst

Bijdrage aan de ambities per project

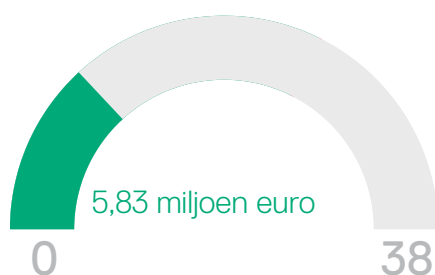
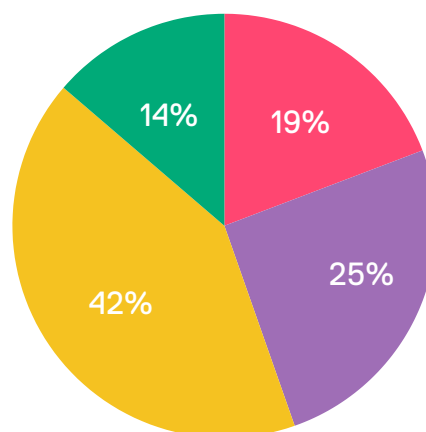
● Economie

● Werken en leren

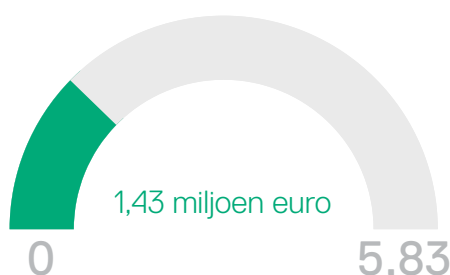
● Leefbaarheid

● Natuur en klimaat

Bijdrage aan de ambities per toegekende euro

Het toegekende bedrag aan projecten in relatie tot gereserveerde middelen

Uitgegeven middelen in miljoenen euro's

Tabel 14: Door het bestuur goedgekeurde projecten van Toukomst in 2021

Projectnaam	Bedrag	Economie	Werken en Leren	Leefbaarheid	Natuur en klimaat
Filosofie op het Vmbo	€ 55.000,00	+	+++	+	
Nu leren wat later is	€ 200.000,00	++	+++	+	+
Makeport Mercurius	€ 300.000,00	++	+++	+	+
Energiehub050 met Experience Zone	€ 50.000,00	++	+++	+	+
Kansrijke Generatie	€ 210.000,00	+	+++	++	+
Kansen voor kinderen in Groningen	€ 5.000.000,00	+	++	++	+
Revalidatie-expertise centrum (voldoet onder voorwaarden)	€ 100.000,00	++	++	+	+
Gronings Vuur	€ 2.000.000,00	+	++	++	+
Touripedia	€ 140.000,00	++	++	+	+
Roemte	€ 9.152.500,00	+	++	++	+
Sterke musea	€ 2.000.000,00	++	++	+	+
Groningen Werkt Circulair	€ 50.000,00	++	++	++	+
Zummerbühne	€ 3.000.000,00	+	++	++	+
Markante Kulturhoezen	€ 150.000,00	+	++	++	+
Stee(vast) in de regio	€ 35.998,00	+	++	++	+
Arts in Health	€ 1.000.000,00	+	++	+++	+
De Barst	€ 125.000,00	+	+	++	+
Aardbeving beleving	€ 125.000,00	+	+	++	+
Route 2040	€ 200.000,00	++	+	++	+
Groninger films	€ 500.000,00	+	+	+++	
Elk dorp een eigen voedseltuin	€ 400.000,00	+	+	++	++
Kiekn & Doun	€ 50.000,00	+	+	+++	
Zo willen wij wonen	€ 300.000,00	+	+	+++	+
Groningen Groen en Duurzaam: Agrifuture	€ 250.000,00	++	+	+	++
Landschapswerkplaats	€ 1.100.000,00	+	+	+	++
Mooi Heem	€ 50.000,00	+	+	++	+++
Op weg naar een kruidenrijke Toukomst voor weidevogels	€ 50.000,00	+	+	++	+++
Waddenburger	€ 250.000,00	+++	+		++
Totaal	€ 26.843.498,00				

+ = 1 - 30 punten: een bijdrage / ++ = 30-50 punten: een aanzienlijke bijdrage / +++ = 50+ punten: hoofdbijdrage

Colofon

Fotografie

Marieke Kijk in de Vegte
Ronnie Zeemering
Kees van de Veen
Knelis Hires
Archief provincie Groningen

Teksten

Interview voorwoord

Berend Henk Huizing

Overige teksten

Medewerkers programmabureau
Selma Steenwelle

Ontwerp

Dizain

Opmaak

Sandra Dijkstra

Dit jaarverslag is opgesteld door:
het programmabureau en op 23 juni
2022 vastgesteld door het algemeen bestuur
van Nationaal Programma Groningen met
daarin vertegenwoordigers van het Rijk,
provincie, gemeenten in het aardbevingsgebied
en maatschappelijke organisaties.

Nationaal Programma Groningen werkt aan een goede toekomst voor elke Groninger. We brengen mensen en ideeën samen en bundelen de krachten van inwoners, organisaties, bedrijven en overheden. Samen voeren we plannen uit die Groningen écht vooruithelpen. Belangrijke onderwerpen zijn het versterken van de leefomgeving, de economie, opleidingen, banen en de natuur en het klimaat.

Nationaal Coördinator Groningen

Jaarverslag 2021 NCG

Juni 2022

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Nationaal Coördinator Groningen (NCG) over 2021. Opnieuw een jaar met veel uitdagingen. Zo zijn er nog veel ontwikkelingen geweest binnen de versterkingsopgave en hebben we intern een transitie ingezet. In het afgelopen jaar hadden we te maken met de implementatie van de Bestuurlijke Afspraken van Rijk en regio uit november 2020 en tevens met externe invloeden, zoals schaarste aan bouwmaterialen en een tekort aan professionals bij de ingenieurbureaus. Ook speelde Corona een grote rol: door de richtlijnen waarmee we moesten werken en doordat we te maken hadden met meer ziekteverzuim dan gewoonlijk.

Door de medewerking van de bewoners in het aardbevingsgebied en de inzet van onze medewerkers hebben we het jaar toch positief kunnen afsluiten met het behalen van de doelstellingen voor 2021. Zo kregen de eigenaren van 1.800 panden de zekerheid dat hun pand voldoet aan de veiligheidsnorm. Doordat er eind 2021 ruim 1.300 panden in de uitvoeringsfase zaten werden de toenemende bouwactiviteiten ook steeds meer zichtbaar in het gebied. De resultaten die we behaalden in 2021 geven vertrouwen voor de toekomst.

Sinds mijn aantreden eind 2018 is er veel veranderd. Er zijn veel stappen gezet in de organisatie om het versterkingsproces te optimaliseren. Vanaf 2019 was het van belang om het primaire proces op orde te krijgen. Vanwege de verschillende stakeholders was dit een ingewikkelde opgave. Vanuit de Tweede Kamer krijgen we opdrachten voor wijzigingen, maar ook het ministerie, de gemeenten en onze eigen organisatie brengen punten voor optimalisatie in waardoor we steeds in beweging zijn. Begin 2020 is de kanteling van een beleidsorganisatie naar een publieke uitvoeringsorganisatie doorgevoerd. In het afgelopen jaar hebben we een grote transitie van een procesgestuurde naar een gebiedsgestuurde organisatie voorbereid. Het effect zien we in 2022: een volwassen organisatie waarbinnen de lijnen en verantwoordelijkheden helder zijn uitgezet.

In het kader van 'bewoners centraal' is er in het afgelopen jaar een kwalitatief onderzoek gedaan naar de bewonersbeleving. De uitkomsten daarvan nemen we ter harte, we zetten onze schouders onder het uitvoeren van de aanbevelingen. Het is van groot belang om de bewoners van het aardbevingsgebied te horen en te luisteren naar hun bevindingen en voorstellen voor verbeteringen. Want in de uitvoering van de versterkingsopgave staat de bewoner voorop. In het afgelopen jaar zijn we samen met de gemeenten gestart met het opstellen van het Meerjaren Versterkingsplan (MJVP). Daarmee krijgen we uiteindelijk voor elk adres inzichtelijk wanneer de opname, beoordeling en eventuele versterking van een woning gepland is. Met deze informatie kunnen we helderheid geven aan de bewoners over de status van de versterking van hun woning. In 2022 zetten we deze ontwikkeling van het MJVP voort.

Ook heeft NCG zich ingezet om de samenwerking met IMG voort te zetten en te intensiveren. Door elkaar goed te informeren, zaken op één adres samen op te pakken en in schrijnende situaties samen naar oplossingen te zoeken, werken we steeds meer toe naar één loket, één adres, één plan. En daarmee naar meer overzicht en snelheid voor bewoners.

Binnenkort geef ik het stokje over aan een nieuwe algemeen directeur van NCG. Dit jaarverslag zal daarom de laatste onder mijn verantwoording zijn. Ik ben blij met de stappen die NCG in 2021 en de jaren daarvoor gezet heeft en ik ben trots op de organisatie die er nu staat en die de versterkingsopgave verder zal brengen. Er is veel werk verzet en we zijn nog in volle gang bezig met de versterkingsoperatie.

Ik wens u en de organisatie toe dat we vanuit een stabiele situatie nu verder kunnen versterken, versnellen en toe kunnen werken naar een veilig Groningen. Met toewijding heb ik daarin de afgelopen jaren mijn bijdrage geleverd. Ik wens u als lezer, vanuit uw betrokkenheid bij de versterkingsopgave, het allerbeste toe!

*Peter Spijkerman,
algemeen directeur Nationaal Coördinator Groningen*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Voortgang versterkingsoperatie in 2021	7
2.1	Missie, visie, kernwaarden NCG	7
2.2	Productiedoelstellingen en -resultaten	8
2.3	Sectorale programma's	9
2.3.1	Scholen	9
2.3.2	Programma Zorg	11
2.3.3	Erfgoed	11
2.3.4	MKB	12
2.3.5	Agro	12
2.3.6	Industrie	13
2.4	Overige regelingen en subsidies	14
2.4.1	Huurdersregeling	14
2.4.2	Subsidiebesluiten	15
2.4.3	Nieuwbouwregeling	15
2.5	Belangrijke ontwikkelingen rond productie	15
2.5.1	Bouwimpuls	16
2.5.2	Loket Opname Op Verzoek (LOOV)	16
2.5.3	Pilot Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen	17
3.	Bewoners en omgeving	19
3.1	Verbeteren bewonersbeleving	19
3.2	Bewoners Contact Centrum	19
3.3	Samenwerking NCG-IMG	20
3.4	Bewonersbegeleiders	21
3.5	Wob- en informatieverzoeken	21
3.6	Juridische conflicten, bezwaar en beroep en mediationstrajecten	22
4.	Bestuurlijke Afspraken	24
4.1	Implementatie bestuurlijke afspraken 2020	24
4.1.1	Meerjarenversterkingsprogramma (MJVP)	25
4.1.2	Typologie	25
4.1.3	Herbeoordeling volgens nieuwste norm	26
4.1.4	Van procesgerichte naar gebiedsgerichte organisatie	27
4.1.5	Onafhankelijke adviseurs	27
5.	Organisatie	29
5.1	Financiën: meerjarenbegroting en begroting 2021	29
5.1.1	Betaalgedrag	29
5.1.2	Opvolging op onvolkomenheden AR en aandachtspunten ADR	31
5.2	IT en data	31
5.2.1	Informatievoorziening	31
5.3	Bezetting, formatie en inhuur	32
5.3.1	Werving en selectie	32
5.4	Inkoopbeheer	33
5.4.1	Maatschappelijk verantwoord inkopen en duurzaamheid	33

1. Inleiding

In dit jaarverslag NCG 2021 lichten we voortgang en resultaten van de versterking in 2021 toe en beschrijven we belangrijke ontwikkelingen en veranderingen die impact hebben op het opereren van NCG en op de ervaring van de bewoner. In 2021 is op basis van de Bestuurlijke afspraken de voorbereiding getroffen voor een organisatorische kanteling van procesgericht naar gebiedsgericht werken. Daarnaast zijn de eerste typologieën ontwikkeld en gevalideerd en is gestart met het mogelijk maken aanvragen tot herbeoordeling van panden die op eerdere normen zijn beoordeeld. Gekoppeld aan deze optie zijn in 2021 diverse subsidieregelingen opgesteld voor bewoners. Het gaat onder meer om subsidie voor verduurzaming van de woning en voor compensatie voor extra doorlooptijd van het versterkingsproces wanneer men kiest voor herbeoordeling.

Maatschappelijke organisaties maar ook de Onafhankelijk Raadsman (OR) en de Nationale Ombudsman (NO) zijn belangenbehartiger van bewoners en belangrijke sparringpartners voor NCG. Ze zijn ook de 'luis in de pels'. Zowel de OR als de NO gaven ons in hun jaarrapportage over 2021 waardevolle adviezen. Onder andere over het centraal stellen van de bewoner en over heldere en tijdige informatie vanuit NCG. Het KAW rondde in 2021 een bewonersbelevingsonderzoek af. Ook daaruit kwamen waardevolle adviezen naar voren. Samen met gemeenten en het Rijk hebben we in 2021 steeds de balans gezocht tussen snelheid, uniformiteit en maatwerk. Altijd in het belang van bewoners, altijd recht doend aan de situatie. Hierover meer in dit jaarverslag.

Leeswijzer

De opbouw van dit jaarverslag is als volgt: in hoofdstuk 2 geven we inzicht in de voortgang van de versterking die in 2021 is gerealiseerd en lichten we de stand van zaken toe bij een aantal bijzondere pilots, programma's en thema's. In hoofdstuk 3 zoomen we in op de bewonersbeleving en hoe daar in 2021 stappen in gezet zijn. Hoofdstuk 4 richt zich op de bestuurlijke afspraken en grote onderwerpen die in 2021 hun uitwerking kregen. In het laatste hoofdstuk komen diverse organisatorische thema's aan de orde, waaronder IT en het financiële resultaat over 2021.

Voortgang versterkingsoperatie in 2021

2. Voortgang versterkingsoperatie in 2021

In 2019 is een voorzichtig stijgende trend ingezet in de productieaantallen. Het versterkingsproces is opgebouwd uit een aantal fasen. NCG formuleert daarop jaarlijks haar doelstellingen, monitort de voortgang en rapporteert daarover. De trend van 2019 heeft zich voortgezet in 2020. Daarmee blijft NCG binnen het perspectief van afronding van de versterkingsoperatie in 2028.

2.1 Missie, visie en kernwaarden

NCG is primair gericht op het opleveren van veilige woningen in het aardbevingsgebied. In 2021 maakte NCG een transitie door naar een meer gebiedsgerichte organisatie. Daarom is in 2021 ook gestart met het evalueren en herformuleren van de missie, visie en kernwaarden van NCG.

Onze missie | Waar richten we ons op?

NCG geeft Groningers binnen een helder tijdsbestek duidelijkheid of hun pand in het aardbevingsgebied voldoet aan de geldende veiligheidsnorm. Indien nodig versterken wij deze panden binnen afgesproken kaders en termijnen zodat Groningers veilig kunnen wonen, werken en naar school gaan in het aardbevingsgebied.

Onze visie | Hoe willen we de missie bereiken?

NCG wil een betrouwbare en slagvaardige uitvoeringsorganisatie zijn. Samen met overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven werken we aan de veiligheid van Groningers in het aardbevingsgebied.

Kernwaarden

Medewerkers van NCG werken vanuit vier kernwaarden. Deze kernwaarden dragen bij aan het behalen van onze missie en het werken volgens onze visie.

- *Betrouwbaar*
NCG is duidelijk, voorspelbaar, feitelijk en transparant. Wij weten waar de organisatie voor staat en dragen dit uit, wij doen wat is afgesproken en wij zijn in staat om verantwoording af te leggen. Iedereen weet wat men kan verwachten van NCG en haar medewerkers.
- *Resultaatgericht*
NCG behaalt concrete resultaten om Groningers duidelijkheid te bieden en panden conform afspraak te versterken. Wij zijn proactief, oplossingsgericht en voelen ons verantwoordelijk voor het eindresultaat. Wij leveren volgens afspraak en verbeteren ons continu.
- *Samenwerking*
NCG bereikt haar doel door gericht samen te werken en verschillende belangen te overbruggen. Wij luisteren, stemmen af, spreken af en spreken elkaar aan.

- *Persoonlijk*

NCG staat in contact met bewoners. Het versterken van een woning kan voor bewoners een ingrijpend proces zijn. Wij bieden hierin op een proactieve, laagdrempelige en zakelijke manier ondersteuning.

2.2 Productiedoelstellingen en -resultaten

De versterkingsoperatie wordt in samenspraak met de gemeenten uitgevoerd. Zij zijn op basis van de lokale plannen van aanpak opdrachtgever van NCG. In 2021 heeft NCG per fase van de versterkingsoperatie doelen geformuleerd. Deze zijn hieronder weergegeven met ernaast de resultaten.

Doelstellingen en resultaten 2021		
Fase	Doelstelling	Resultaten
Opname uitgevoerd	4.000	4.068
Beoordeling vastgesteld	4.000	4.110
Adres op norm (veilig)	1.500	1.804

Dat betekent dat voor ruim 4.100 Groningers in 2021 duidelijkheid kwam over de veiligheid van hun pand en de eventuele versterkingsmaatregelen die nodig zijn om het pand veilig te maken. Daarnaast hebben ruim 1.800 bewoners in 2021 te horen gekregen dat hun pand veilig is, hetzij door bouwkundige versterking, hetzij door een beoordeling waaruit blijkt dat het pand aan de veiligheidsnorm voldoet en dus geen versterkingsmaatregelen nodig heeft. De doelen voor 2021 zijn daarmee behaald en daarmee is ook voldaan aan de lokale plannen van aanpak van de gemeenten.

Voor de gehele werkvoorraad waren op 31 december 2021 de volgende resultaten bereikt:

Resultaat gehele versterkingsoperatie (werkvoorraad 27.030 adressen)	
Fase	Resultaten
Opname uitgevoerd	21.697
Beoordeling vastgesteld	15.350
Bouw afgerond	2.298
Adres op norm (veilig)	3.568

De Bestuurlijke Afspraken van november 2020 hebben de beoogde productieaantallen sterk beïnvloed, onder meer door de mogelijkheid voor bewoners tot keuze voor herbeoordeling. Naar aanleiding van de bestuurlijke afspraken kwamen 7.182 panden in aanmerking voor een herbeoordeling. Met al deze eigenaren voert NCG hierover een gesprek. Daarna hebben eigenaren nog een half jaar de tijd om te beslissen of zij gebruik willen maken van deze optie. Een aanzienlijk aantal adressen met een Versterkingsadvies (fase Beoordeling vastgesteld) kon daardoor in 2021 niet richting de fase 'planvorming voor versterking' en 'daadwerkelijke versterking'. Hierdoor zijn er minder resultaten behaald op de fase 'bouw gestart'. Hierover meer in hoofdstuk 4

In het bestaande proces van opname, beoordeling en versterking is in 2021 een aantal maatregelen doorgevoerd om tot versnelling te komen. Zo is er meer structuur gebracht in het reviewproces van de Versterkingsadviezen (VA's) van ingenieurbureaus. Er is een overzicht opgesteld waarin de maatregelen per woning inzichtelijk gemaakt worden in relatie tot het tijdvak (2018T2 – 2020T5) met vermelding van de berekeningstypen (MRS/NLPO/NLTH) en het woningtype (vrijstaand, 2-kap, rijtjeswoning, appartementenblok, agropand). Daardoor wordt benchmarken van de aangeboden reviews mogelijk. Dit heeft bijgedragen aan een verbeteringslag in het reviewen van de VA's van de ingenieurbureaus.

Adressen met beperkte versterkingsmaatregelen kregen vanaf 2021 intern bij de normering van het advies van de versterkingsmaatregelen een zogenaamde 'groene stip': het gaat dan om relatief eenvoudige of snel uit te voeren versterkingsmaatregelen. Hierdoor konden we deze adressen in de vervolgstappen van het versterkingsproces eenvoudiger scheiden in de diverse werkstromen. En daardoor ook eerder aan de slag. Deze adressen kunnen versneld in de markt gezet worden zonder dat dit ten koste gaat van de capaciteit voor de panden met een hoger risico. De adressen met een groene stip doen namelijk geen beroep op tijdelijke huisvesting of ontwerpcapaciteit en kunnen toe met kleinere aannemers. Zo verloopt voor deze adressen het proces sneller, in lijn met de lokale plannen van de gemeenten als opdrachtgever van NCG.

2.3 Sectorale programma's

De opgave van NCG omvat naast de 'gewone' gebouwen' ook bijzondere gebouwen, zoals zorggebouwen, MKB, industrie, boerderijen, scholen, dorpshuizen en monumenten. De versterking van deze gebouwen is meestal complexer vanwege de aard van het gebouw en de betrokkenheid van meerdere, vaak professionele partijen. Daarnaast geldt voor deze gebouwen vaak complexe wet- en regelgeving en zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die van belang zijn voor de versterking. Dit vraagt om maatwerk. Daarom is besloten de versterking van deze gebouwen programmatisch aan te pakken en wordt op onderdelen afgeweken van het reguliere versterkingsproces. De basis van deze aanpak staat beschreven in het Programmaplan van het desbetreffende programma.

2.3.1 Scholen

Het scholenprogramma is volop in uitvoering. In alle betrokken gemeenten zijn en worden aardbevings- en toekomstbestendige schoolgebouwen gerealiseerd. Het totale scholenprogramma omvatte bij aanvang in 2015 101 schoolgebouwen. De verwachting is dat het programma in 2023 is afgerond. Het aantal schoolgebouwen is dan 63. Daarvan zijn dan 20 gebouwen versterkt en 43 gebouwen nieuw gebouwd. In een groot aantal gevallen zijn scholen samengegaan of heeft huisvesting onder één dak plaatsgevonden. Van de 63 gebouwen zijn er 28 gerealiseerd vóór 2021 en 18 gerealiseerd in 2021.

Voorbeelden zijn de nieuwe gebouwen van het kindcentrum Zuiderkroon in Midden-Groningen, Het Prisma en Kindcentrum Kantens in gemeente Het Hogeland en Het Bakken in gemeente Eemsdelta. In juni 2021 ontving voormalig onderwijsminister Slob het boek 'Pronkjewail een nieuw scholenlandschap in het aardbevingsgebied in Noordoost-Groningen'. Daarin is het scholenprogramma in beeld gebracht.

Basisschool de Til

Op 13 april 2022 kwamen ruim dertig kinderen een kijkje nemen in basisschool de Til in Thesinge. De school wordt versterkt, verduurzaamd en verbouwd. NCG organiseerde een zogenaamde 'hard-hat-tour' voor leerlingen, ouders en andere belangstellenden. Bijna alle leerlingen van de school namen een kijkje in hun school. Bij binnenkomst kreeg iedereen een helm (hard-hat) van de aannemer; het gaat immers om een bouwplaats. Binnen kon men met eigen ogen zien wat er gebeurt en vragen stellen.

In 2021 werd duidelijk dat de school versterkt moest worden. De verwachting is dat de kinderen vanaf het schooljaar 2022/2023 in de veilige en gerenoveerde school kunnen.

Na afloop van de bezichtiging mochten de kinderen hun helm en het ook uitgereikte veiligheidshesje houden. De reacties waren positief. *"Het was leuk om weer even in de eigen school rond te lopen en te zien waar ze allemaal mee bezig zijn."* Maar het meest enthousiast waren de kinderen toch wel over de ijscoman die op het schoolplein gratis ijsjes uitdeelde.

2.3.2 Programma Zorg

Onder het zorgprogramma vallen in totaal 66 projecten en 1784 adressen. Daarvan vallen 46 projecten en 1299 adressen onder de versterkingsopgave. Mede dankzij de inzet van het Groninger Model voor de aanbestedingsprocedure, is de toedeling van deze adressen aan de ingenieursbureaus voor de re-runs vlot verlopen. De mini-competities zijn namelijk omzeild en daarmee is de gehele versterkingsopgave van het zorgprogramma toebedeeld. Eind 2021 bevond het grootste gedeelte van de projecten zich in de planfase. De overige projecten zaten eind 2021 in de fase van uitvoering of waren afgerond.

Fase projecten	Resultaten 2021
Planfase	87%
In uitvoering	11%
Afgerond	1%

Het zorgprogramma telt daarnaast nog 20 projecten en 485 adressen. Zij vallen onder de kansrijke nieuwbouwprojecten. Bij deze projecten zijn de zorgpartijen primair verantwoordelijk voor de sloop-nieuwbouw. In 2021 zijn alle visie- en haalbaarheidsdocumenten voorzien van een positief advies. Mede door de aanstelling van innovatiemanagers en kwartiermakers, die aangehaakt zijn bij alle 20 projecten, wordt de kloof tussen enerzijds ingrijpende bouwkundige plannen en anderzijds achterblijvende innovaties in de zorgorganisatie gedicht.

2.3.3 Erfgoed

De werkvoorraad voor Erfgoed is in 2021 toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit komt doordat er adressen aan de scope zijn toegevoegd via onder andere Loket Opname op Verzoek en doordat in de bestaande scope van de NCG-gemeenten bepaalde adressen een erfgoedstatus hebben gekregen. Het merendeel van de adressen bevond zich in de planvormingsfase. Daarin wordt een zogenaamd ‘erfgoedgedragen’ versterkingsadvies en -ontwerp opgesteld. Vooral bij monumenten is dit een fase die significant langer duurt dan bij een regulier te versterken pand als gevolg van de monumentale waarden waarmee rekening moet worden gehouden en de vergunningprocedure die daarbij hoort.

In 2021 lag in het programma Erfgoed de nadruk op het ontwerpen van het Werkproces Versterken Erfgoedpanden voor gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten. In samenwerking met gemeenten, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de brede erfgoedketen (zoals constructeurs, restauratiearchitecten en Bouw- en cultuurhistorisch adviseurs) is een werkwijze ontwikkeld voor het versterken van erfgoedpanden. Hierin is naast de veiligheid van het pand ook de monumentale waarde geborgd. Voor de eigenaar betekent dit duidelijkheid, grip op de versterking van zijn of haar monument en een soepel verloop van de vergunningaanvraag. NCG heeft in 2021 interne werkafspraken gemaakt met verschillende afdelingen om dit werkproces in praktijk te kunnen brengen.

2.3.4 MKB

Het jaar 2021 stond voor het MKB-programma met name in het teken van twee zaken: de Tijdelijke Beleidsregel schade door versterken (SDV) en het herijken van de MKB-scope.

Tijdelijke beleidsregel Schade Door Versterken

Versterkingswerkzaamheden kunnen leiden tot schade. Bijvoorbeeld doordat een winkel tijdelijk moet sluiten of tijdelijk elders gehuisvest moet worden of bewoners elders tijdelijk onderdak moeten vinden. Gedupeerden hebben dan recht op compensatie van verhuiskosten en/of tijdelijke huisvestingskosten. Dit zijn namelijk kosten die een direct gevolg zijn van de noodzaak tot versterking.

NCG heeft de werkwijze bij het vergoeden van schade vastgelegd in de 'Tijdelijke beleidsregel inzake vergoeding van schade ten gevolge van de versterking'. Hierin staat hoe de hoogte van de vergoeding bepaald wordt en hoe dit wordt uitbetaald. NCG past de beleidsregel toe in alle gevallen van schade als direct gevolg van de versterking. In de Tijdelijke wet Groningen is de vergoeding van schade geregeld. Als die wet in werking treedt en komt de tijdelijke beleidsregel SDV te vervallen.

In 2021 zijn 82 meldingen voor het uitkeren van schade door versterken binnengekomen bij NCG. Van die meldingen waren 58 meldingen compleet en daarvan zijn 18 dossiers in 2021 afgerond.

Herijking MKB-scope

In eerste instantie werd er uitgegaan van de Rijksbrede definitie voor het MKB. De herijking van de MKB-scope was met name bedoeld om de definitie specifiek te maken zodat deze beter zou passen voor de versterking. De MKB-definitie die NCG nu gebruikt, luidt als volgt: Een adres waarin een organisatie actief is die in de productie zit en/of goederen dan wel diensten levert, waar ten tijde van de versterking van het adres, de bedrijfsvoering niet op normale wijze gecontinueerd kan worden en waar daarnaast geen mogelijkheden zijn om de bedrijfsvoering te continueren in de standaardvoorzieningen van NCG voor tijdelijke huisvesting. In de nieuwe MKB-scope wordt alleen een adres opgenomen, als de MKB'er niet regulier versterkt kan worden.

In het jaar 2021 betrof de MKB-scope (volgens de Rijksbrede definitie) 3.602 adressen. In onderstaand tabel is weergegeven hoeveel adressen welke mijlpalen hebben behaald ten opzichte van de planning.

Fase	Doelstelling	Realisatie
Opname en normering	659	582
Planvorming	105	465
Bouw en afronding	150	44

2.3.5 Agro

Het sectorale programma Agro van NCG heeft als doel de versterking voor actieve agrarische bedrijven te realiseren. Het versterken van een gebouw met een agrarische functie is vaak complex. Het programma bundelt kennis en kunde en is bedoeld om het versterkingsproces te optimaliseren en waar nodig specifieke bouwstenen te ontwikkelen.

Het aantal actieve bedrijven in de scope van de versterking is redelijk stabiel. In 2021 zijn er enkele wijzigingen geweest. Sommige ondernemingen zijn bijvoorbeeld gestart of gestopt. Of de versterking wordt binnen een ander programma of project gerealiseerd, bijvoorbeeld Bouwimpuls of de Pilot Steendam-Tjuchem.

In februari 2021 is het Provinciaal Agro Programma officieel gestart. Het programma richt zich op een integrale toekomstbestendige aanpak van bedrijven in het aardbevingsgebied die te maken hebben met schade of de versterkingsopgave. Aan het einde van 2021 had het programma ongeveer 30 dossiers in behandeling waar ook sprake is van versterking. NCG neemt als adviseur deel aan de stuurgroep Agroprogramma. In de uitvoering werken we nauw samen met het programmabureau en de consultants.

In 2021 is er gestart met het een onderzoek naar uniformiteit bij beoordeling van Groninger schuren. Doel is na te gaan welke verschillen in werkwijzen en uitkomsten van beoordelingen er zijn en hoe die verschillen kunnen worden weggenomen. Het onderzoek zelf heeft al gezorgd voor het wegnemen van onduidelijkheden in opdrachtverlening. In 2022 zal dit onderzoek worden afgerond.

2.3.6 Industrie

Bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen onderzoeken hun installaties op aardbevingsbestendigheid. Om te bepalen welke bedrijven dat in ieder geval moeten doen, heeft de Stuurgroep Industrie een prioriteringslijst opgesteld. Eind 2021 is deze lijst geactualiseerd op basis van de nieuwste seismische kaarten. Acht bedrijven zijn van de lijst afgevoerd, omdat zij buiten het gebied met seismische dreiging zijn gaan vallen. Er staan nu nog 32 bedrijven op de lijst.

Voortgang

In onderstaande tabel is de voortgang weergegeven. Het beeld is vergelijkbaar met andere jaren. Er wordt gestaag voortgang geboekt. De onderzoeken binnen de industrie bestaan uit een aantal fases. Fase 1, een kwalitatieve risicoanalyse, is door alle bedrijven afgerond. Na de kwalitatieve risicoanalyse volgt fase 2, waarin voor geselecteerde installaties en objecten grondiger wordt onderzocht in hoeverre deze bestand zijn tegen aardbevingen. Dit traject is door 75% van de bedrijven op de prioriteringslijst afgerond. Na fase 2 volgt nog de fase van het beoordelen van de uitkomsten en het eventueel nemen van maatregelen. Dit traject is door ongeveer 72% van de bedrijven afgerond.

Percentage bedrijven dat een bepaalde fase heeft afgerond (nog op basis van 40 bedrijven)

Jaar	Fase 1	Fase 2a BoD*	Fase 2b CR*	Hele traject van prioritaire onderzoeken
2019	100%	68%	55%	27%
2020	100%	77%	68%	50%
2021	100%	85%	75%	72%

* Basis of Design = uitgangspunten voor het onderzoek

** Calculation Report = rekenresultaat

Methodes

In 2021 is de Selectiemethodiek stap II ontwikkeld. Deze borduurt voort op de Selectiemethodiek stap I die in 2020 is uitgewerkt en helpt bedrijven sneller en beter te bepalen welke installaties en objecten in aanmerking komen voor een vervolgonderzoek (fase 2). Hiermee is de ontwikkeling van methodieken vooralsnog klaar. Er is nu voldoende gereedschap om dit traject af te ronden.

Verder zijn de handreikingen aangepast. Deze beschrijven het proces dat bedrijven moeten volgen tijdens het onderzoek. Ze zijn aangepast omdat NAM nu geen onderdeel meer is van het proces en omdat er nu een beleidsregel is voor vergoeding van de kosten die bedrijven make. Bovendien is in de handreikingen nu ook de Selectiemethodiek stap II opgenomen.

Beleidsregel

Sinds 1 januari 2021 is NCG uitvoerder van de Beleidsregel vergoeding kosten aardbevingsbestendige industrie Groningen. NCG doet dit namens het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Op basis van de beleidsregel kunnen bedrijven een vergoeding krijgen voor de gemaakte kosten voor onderzoek en versterkingsmaatregelen. In 2021 zijn er nog geen aanvragen bij NCG binnengekomen. Dit heeft te maken met het feit dat destijds met NAM is afgesproken geen lopende zaken over te dragen. Bedrijven die nog lopend onderzoek hebben rekenen dat nog af met NAM. We zien wel dat er in de loop van het jaar enkele trajecten zijn gestart die in de komende tijd voor vergoeding via de beleidsregel in aanmerking komen.

2.4 Overige regelingen en subsidies

NCG voert ook een aantal regelingen en subsidies uit die bedoeld zijn om de versterking te duiden of te versnellen, waaronder de huurdersregeling en subsidie voor het uitvoeren van de versterking in eigen beheer.

2.4.1 Huurdersregeling

Huurders die tussen 1 oktober 2015 en 1 november 2020 te maken kregen met versterkingsmaatregelen aan hun huurwoning komen in een aantal gevallen in aanmerking voor een eenmalige tegemoetkoming via de regeling 'tegemoetkoming huurders woningcorporaties aardbevingsgebied Groningen'. Voor huurders van woningcorporaties die al naar een wisselwoning zijn verhuisd of die in een wisselwoning hebben gewoond is de beleidsregel per 1 november 2020 in werking getreden. In 2021 is de beleidsregel gewijzigd waardoor meer huurders aanspraak kunnen maken op de tegemoetkoming. Het gaat sinds 2021 ook om huurders die in deze periode gebruik moesten maken van een tijdelijke woning van een woningcorporatie of particuliere verhuurder of die zelf voor een tijdelijke woning zorgden. Ook huurders die rechtstreeks naar een andere huurwoning verhuisden en huurders die tijdens de versterkingsopgave in hun huurwoning konden blijven wonen, kunnen in aanmerking komen voor de eenmalige vergoeding. En (bepaalde) woningcorporaties en particuliere verhuurders die in de periode van 1 oktober 2020 tot en met 1 april 2022 een vergoeding aan huurders hebben voorgeschoten, kunnen ook in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

NCG voert de regeling uit. De regeling loopt voor de huurders tot en met 1 april 2022. Woningcorporaties en particuliere verhuurders kunnen tot uiterlijk 1 juni 2022 een aanvraag indienen.

In 2021 heeft NCG 375 besluiten genomen op de huurdersregeling.

2.4.2 Subsidiebesluiten

NCG zorgt ook voor het toekennen van subsidie voor eigenaren die de versterking in eigen beheer uitvoeren. Het betreft een financiële vergoeding in plaats van een natura-vergoeding. Na de versterking wordt gekeken worden naar hoeveel geld daadwerkelijk gebruikt is voor de versterking en wordt het definitieve bedrag vastgesteld. Indien nodig vindt er nog een eindafrekening plaats.

In 2021 heeft NCG 263 subsidiebesluiten toegekend.

2.4.3 Nieuwbouwregeling

2021 was het eerste volledige jaar dat NCG de publieke nieuwbouwregeling uitvoerde. De uitvoering van de regeling startte op 1 juli 2020. Op basis van de Beleidsregel vergoeding kosten aardbevingsbestendige nieuwbouw Groningen kunnen initiatiefnemers een vergoeding krijgen om volgens de NPR9998 aardbevingsbestendig te bouwen. Hiervoor kunnen ze zich bij NCG aanmelden. Als de aanmelding aan de voorwaarden voldoet kan men deze omzetten in een aanvraag door het indienen van de technische stukken, die door NCG globaal (en steekproefsgewijs geheel) beoordeeld worden.

Status aanmeldingen Publieke Nieuwbouwregeling 2021:

Fase	2020		2021	
	Projecten	Aantal eenheden	Projecten	Aantal eenheden
<i>Aangemeld</i>	3	4	30	207
<i>Aangevraagd (technische stukken ingediend)</i>	0	0	4	63
<i>Toegekend (positief beoordeeld)</i>	14	102	18	164
<i>Voldeed niet aan de voorwaarden</i>	7	7	19	74
<i>Uitbetaald</i>	4	4	1	1
<i>Totaal</i>	28	117	72	509

In 2020 heeft NCG 28 aanmeldingen voor 117 eenheden ontvangen, die in 2021 op drie na allemaal beoordeeld zijn. Vier projecten zijn in 2021 ook al gerealiseerd en uitbetaald. Hiermee was een bedrag van bijna 100.000 euro gemoeid.

In 2021 zijn 72 aanmeldingen ontvangen. Het ging in totaal om 509 eenheden, vooral woningen maar bijvoorbeeld ook een gymzaal. In 2022 zullen veel van de aanmeldingen uit 2020 en 2021 gerealiseerd worden en daarna uitbetaald.

2.5 Belangrijke ontwikkelingen rond productie

Vanuit het perspectief van versnelling en eigen regie voor bewoners in en buiten het versterkingstraject wordt een tweetal bijzondere versterkingsprogramma's in dit jaarverslag uitgelicht, namelijk Bouwimpuls (BI) en Loket Opname Op Verzoek (LOOV). Beide programma's zijn in 2021 geëvalueerd en worden vervolgd met verbeterpunten.

2.5.1 Bouwimpuls

Het concept Bouwimpuls is gestart in 2020. Bouwimpuls was een initiatief van een bouwconsortium van zes grote aannemers. Zij wilden de versterkingsoperatie versnellen door het bundelen van kennis en capaciteit in de doorlopende keten van uitvoeringsontwerp tot daadwerkelijke versterking. De partners in Bouwimpuls kregen bij de start 900 adressen met een beschikbaar VA toegewezen. Daarnaast is voor 250 adressen gestart met opname en beoordeling volgens de speciaal door Bouwimpuls ontwikkelde Praktijkaanpak die is gebaseerd op ervaring en kennis uit de bouwpraktijk. Het door Bouwimpuls opgezette Bedrijfsbureau BI voert de opnames en beoordelingen uit.

In 2021 heeft Bouwimpuls in totaal 54 woningen versterkt. Daarnaast zijn er in dat jaar 475 uitvoeringsontwerpen (UO's) gemaakt en opgeleverd. Deze UO's zijn vervolgens in planning gezet voor het starten van de versterking. Ongeveer de helft hiervan wordt in 2022 opgeleverd. Hoewel het aantal opgeleverde woningen achterblijft door vertragende factoren zoals herbeoordelingen, vergunningen of de 'eigen regie' voor eigenaren, zien we een stijgende lijn. Bouwimpuls levert een relevante bijdrage aan de aantallen versterkte woningen en daarmee extra snelheid in de versterkingsoperatie. In december 2021 is Bouwimpuls als instrument geëvalueerd. Dit als basis voor de afweging om Bouwimpuls al dan niet voort te zetten.

2.5.2 Loket Opname Op Verzoek (LOOV)

Het LOOV is inmiddels ingebed in de reguliere organisatie. In 2021 zijn er 628 opnames op verzoek uitgevoerd. Hiervan moet ongeveer een derde op basis van de uitkomsten van de opname verder onderzocht worden. Mogelijk is een versterking nodig. Deze verhouding komt overeen met die in 2020. Adressen met deze uitkomst worden bij de desbetreffende gemeente aangeleverd en opgenomen in het Lokaal Plan van Aanpak.

Aanmeldingen LOOV 2021			
Jaar	Akkoord	Niet akkoord/Intrekking	Totaal
2021	595	33	628

* niet akkoord/intrekking betekent dat het adres niet aan de voorwaarden voldeed dan wel dat de aanvraag door de eigenaar is ingetrokken

In 2021 zijn er 595 adressen in de markt gezet voor beoordeling. Voor 424 adressen zijn definitieve rapporten opgesteld. Er zijn 133 adressen die volgens het ingenieursbureau nader onderzocht moeten worden. Het proces voor de in 2021 bij LOOV aangemelde adressen loopt door in 2022. De werkelijke aantallen 'LOOV-panden' die uiteindelijk versterkt moeten worden, worden duidelijk als de adressen vanuit het Lokaal Plan van Aanpak zijn opgenomen en beoordeeld.

Uit inhoudelijke beschouwing blijkt dat de adressen die voor verdere beoordeling in aanmerking komen opvallen door:

- Aanwezigheid van schade of verbouwing
- Leeftijd: vaak gaat het om panden die gebouwd zijn rond 1900
- Type woning: het betreffen veelal vrijstaande woningen.

Naast meldingen in het werkgebied van NCG (de vijf Groningse aardbevingsgemeenten)

komen regelmatig meldingen binnen voor adressen buiten de zogenoemde PGA-contour. Die nemen wij niet in behandeling. Dat zou namelijk verkeerde verwachtingen kunnen wekken bij de aanvragers. Vaak gaat het om eigenaren die schade aan hun pand hebben. Dat heeft samenhang met IMG, en het werkgebied van IMG is groter dan het werkgebied van NCG. Mogelijk komen de betreffende adressen met schade wel in aanmerking voor schadevergoeding via IMG.

Hetzelfde geldt voor adressen met een zeer lage PGA. In de meeste gevallen is bij voorbaat al duidelijk dat die adressen voldoen aan de gestelde nationale veiligheidsnorm (NPR) omdat er een zeer lage seismologische activiteit is (PGA) op dat adres. NCG communiceert hierover helder, zodat bewoners niet onnodig hoeven te wachten op resultaten van reguliere- of typologieopnames en -beoordelingen. In 2022 wordt in samenspraak met IMG onderzocht hoe om te gaan met adressen die buiten de PGA-contour vallen of zeer lage PGA-waardes hebben. Ook in 2022 brengt NCG aangemelde LOOV-adressen naar de markt en analyseren we de trends. De reguliere LOOV-opnames zetten we separaat in de markt. In overleg met de aardbevingsgemeenten worden deze adressen geprioriteerd ten opzichte van reguliere adressen.

2.5.3 Pilot Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) regelt dat niet de gemeente moet controleren of een werk goed is uitgevoerd, maar dat de aannemer dat zelf moet verantwoorden. Voldoet het uitgevoerde werk aan de eisen van het Bouwbesluit? Dit moet worden gewaarborgd door een onafhankelijke kwaliteitsborger. De NPR9998 is geen onderdeel van het Bouwbesluit en is daarom ook geen onderdeel van de wettelijke toetsing die de Wkb oplegt. Binnen NCG is in 2021 onderzocht of de systematiek van de Wkb kan worden toegepast op de versterkingsopgave, waarbij naast toetsing op de voorwaarden uit het Bouwbesluit ook wordt getoetst op de NPR9998.

In 2021 heeft NCG binnen enkele versterkingsprojecten ervaring opgedaan met het werken volgens de voorwaarden uit de Wkb. Hiervoor heeft NCG samengewerkt met de betreffende aannemers binnen het project en gBou. gBou is een bureau voor kwaliteitsborging in de bouw en werkt met onafhankelijke kwaliteitsborgers die voldoen aan de eisen van de Wkb.

Uit het proefdraaien kwam naar voren dat de systematiek van de Wkb kan worden toegepast op de versterkingsopgave. Met andere woorden: naast de wettelijk verplichte toetsing aan het Bouwbesluit is het correct uitvoeren van de versterkingsmaatregelen in de ontwerp- en realisatiefase (NPR9998) ook via deze systematiek te borgen. De systematiek heeft een gunstig effect op de doorlooptijden, doordat er minder fouten in het ontwerp ontstaan en daarmee minder verrassingen in de realisatiefase. Hierdoor nemen ook de faalkosten in de realisatiefase af. De NCG-projectleiders die betrokken waren bij het proefdraaien zijn enthousiast en zien de toegevoegde waarde. Het werken volgens Wkb is nieuw, zowel voor NCG als voor de aannemers. De ene aannemer is dan ook verder met de benodigde voorbereidingen dan de andere. NCG heeft besloten structureel aan te sluiten bij de systematiek van de Wkb.

Bewoners en omgeving

3. Bewoners en omgeving

De eind 2020 ondertekende Bestuurlijke afspraken hebben een duidelijke boodschap: de bewoner staat in de versterkingsoperatie centraal en NCG organiseert zich dicht bij de overheden in de gebieden om aan te sluiten bij gebiedsspecifieke vraagstukken en bij de situatie van bewoners in de gemeenten.

3.1 Verbeteren bewonersbeleving

NCG zet de bewoner centraal:

- We zorgen voor adequate en transparante informatie die aansluit bij de behoefte van de bewoners.
- We ondersteunen en ontzorgen bewoners tijdens de versterking van hun woning.
- We staan open voor de zorgen, belangen en ideeën van bewoners door deze, binnen de gestelde kaders, mee te nemen in de planvorming. Met als doel dat bewoners weer perspectief krijgen.

Vaak is er een samenhang met ander andere zaken die lopen binnen NCG. Een voorbeeld is het onderzoek naar de meerwaarde van een digitaal bewonersdossier. Dit raakt zowel ICT-ontwikkelingen en de informatievoorziening. Andere voorbeelden zijn de Bewonersbeleving die nu wordt uitgewerkt, het opzetten van een bewonersadviesraad en het vastleggen van de gedragsregels binnen NCG.

3.2 Bewoners Contact Centrum

Het Bewoners Contact Centrum (BCC) is in januari 2020 opgericht en heeft zich dat eerste jaar gericht op het goed neerzetten van de basis. In haar tweede jaar is het BCC enorm gegroeid. Het aanbod telefonie steeg in 2021 met ruim 60%. Het BCC beantwoordde 15428 telefoontjes tegenover 9767 in 2020. Naast deze corebusiness heeft het BCC in 2021 veel andere werkzaamheden opgepakt voor projecten zoals de bestuurlijke afspraken, huurdersregeling, LOOV, Herbeoordelingsaanvragen, onafhankelijke adviseur en de verwerking van contactgegevens. Om dit mogelijk te maken is het aantal FTE van 4 naar 8 verhoogd.

Het afgelopen jaar heeft het BCC een slag gemaakt met het zelf afhandelen van bewonersvragen. Na de inwerkingtreding van de bestuurlijke afspraken heeft het BCC verschillende woordvoeringsrichtlijnen en Q&A's ter beschikking gekregen. Hierdoor kon het BCC veel informatieve vragen zelf afhandelen. Onze First time Fix is hiermee gestegen van 33% in 2020 naar 52% in 2021. Het BCC was ook het aanspreekpunt voor vragen over bestuurlijke afspraken voor de interne organisatie.

Een belangrijke stap bij het professionaliseren van het BCC de ingebruikname van TOPdesk. In TOPdesk worden de gesprekken met bewoners geregistreerd. Dit hoeft dus niet langer in Excel. Hierdoor ontstaat meer overzicht en is de gesprekshistorie met bewoners makkelijker beschikbaar. Daarnaast wordt in TOPdesk een overzichtelijke kennisbank opgebouwd die organisatiebreed door NCG benut kan worden.

Naast focus op de bewoners en verbetering van interne dienstverlening is er in 2021 ook een tweewekelijks overleg tot stand gekomen tussen de teamleiders BCC van NCG en IMG. Daarin gaan we na hoe wij elkaar beter kunnen vinden en ondersteunen. Dit heeft inmiddels geresulteerd in het over en weer telefonisch “warm” doorverbinden van vragen over schade.

3.3 Samenwerking NCG-IMG

De evaluatie van het samenwerkingsconvenant is volgens plan uitgevoerd. Beide organisaties staan positief tegenover de samenwerking, zo blijkt uit de evaluatie. Het verschil in aard en doorlooptijden van schadeopnames enerzijds en het versterkingsproces anderzijds is de belangrijkste reden voor niet grootschalige samenwerking. Ook blijkt uit het onderzoek dat bewoners en maatschappelijke organisaties de positieve resultaten van de samenwerking nog niet voldoende ervaren. Daarnaast komt naar voren dat het samenwerkingspotentieel beter benut moet worden. Zo is gebleken is dat op ruim 17.000 adressen nog geen schademelding is gedaan, terwijl de adressen wel in het versterkingsbestand zitten.

Door verbetering van de samenwerking kunnen genoemde aandachtspunten worden opgelost. Zo kunnen we dossiergegevens beter uitwisselen en kunnen we de mogelijkheden van de samenwerking beter met elkaar en bewoners te delen. De aanbevelingen worden meegenomen in het jaarplan voor de samenwerking 2022 en in de AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) over de samenloop van schade en versterken.

Het Interventieteam, ingesteld naar aanleiding van de Bestuurlijke Afspraken, is in de zomer van 2021 van start gegaan. Dit heeft ertoe geleid dat NCG en IMG intensief samenwerken op vastgelopen en impactvolle dossiers. Gezamenlijk wordt voor deze dossiers de route bepaald, worden oplossingen voorgesteld en uitgevoerd.

Samen met het IMG is een plan van aanpak voor de samenwerking opgesteld om de samenwerking, ook op reguliere adressen, te intensiveren. We hebben dat in de tweede helft van 2021 uitgevoerd. Een samenvatting van de gezamenlijke aanpak is samen met de uitkomsten van de evaluatie van de samenwerking op 24 november 2021 aangeboden aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

In 2021 is samen met IMG, BZK en EZK gewerkt aan de AMvB, waarin de samenwerking tussen schadeafhandeling en versterking formeel wordt vastgelegd. De uitkomsten van de evaluatie worden hierin meegenomen. De AMvB vloeit voort uit de wijziging van de Tijdelijke wet Groningen. We verwachten dat de AMvB op 1 juli 2022 van kracht wordt.

In het vierde kwartaal van 2021 hebben NCG en IMG een conceptjaarplan voor de samenwerking voor 2022 opgesteld. Dat jaarplan is begin 2022 vastgesteld en is een intern werkdokument. Het richt zich op samenwerking op adressen maar ook op samenwerking in de bedrijfsvoering. Denk aan ICT, Informatievoorziening, inkoop en huisvesting.

Het jaar 2022 staat in het teken van de uitvoering van het jaarplan, inclusief de implementatie van de AMvB. De samenwerking wordt binnen beide organisaties geïntensiveerd, verder ontwikkeld en geborgd.

3.4 Bewonersbegeleiders

In 2021 is er een aantal rapporten opgesteld die aanbevelingen en verbeterpunten benoemen voor de bewonerscommunicatie. In opdracht van NCG heeft KAW een bewonersbelevingsonderzoek uitgevoerd. In het rapport presenteerde KAW ook adviezen voor het verbeteren van de communicatie met bewoners om hen meer duidelijkheid en perspectief te bieden. Ook de Nationale Ombudsman (NO) en de Onafhankelijk Raadsman (OR) rapporteerden hun bevindingen in de regio over 2021. De aanbevelingen uit deze rapportages vormen de basis voor een Plan van Aanpak dat is opgesteld om de bewonersbeleving te verbeteren. Zo zal er onder andere een Bewonersadviesraad Versterking opgericht worden, wordt er gewerkt aan een verbeterde bewonersbeleving door middel van nieuwe (start)documentatie voor bewoners en wordt er extra aandacht besteed aan opleidingsvisie en -modules voor werknemers binnen NCG.

Het doel van NCG is dat de bewoner de versterkingsoperatie als persoonlijk en betrouwbaar ervaart, met ruimte voor maatwerk en duidelijke informatievoorziening over procedures, beslissingen en voortgang (ook als die er niet is). En dat NCG in staat is om vanuit het perspectief van de bewoner te communiceren en te handelen. De dubbele doelstelling moet leiden tot meer vertrouwen van bewoners in NCG specifiek en de versterkingsoperatie als geheel. Dat uit zich straks in een ruime voldoende in de beoordeling van bewoners. De verbetering in de bewonerscommunicatie draagt bij aan een goed verloop van de versterkingsopgave.

Het genoemde plan van aanpak richt zich op de communicatie met particuliere eigenaren van panden in het aardbevingsgebied. Dit is de voornaamste doelgroep van NCG. Voor woningcorporaties en andere vastgoedeigenaren geldt een apart traject. In 2022 wordt de uitwerking en realisatie daarvan ter hand genomen.

3.5 Wob- en informatieverzoeken

Net als in 2020 heeft NCG zich ook in 2021 ingezet voor een voorspoedige behandeling van Wob-verzoeken. De Wob-verzoeken die bij NCG worden ingediend, hebben veelal betrekking op beleidsvorming en -uitvoering. Deze worden in afstemming met BZK en eventueel met EZK behandeld. Verder ontvangt NCG regelmatig verzoeken om informatie, bijvoorbeeld van bewoners om een document uit hun eigen versterkingsdossier. Hier wordt zoveel als wettelijk mogelijk is aan tegemoet gekomen.

In 2021 zijn 27 verzoeken op basis van de Wob binnengekomen. Hiervan zijn er 19 informeel opgepakt. Van de 8 formele verzoeken is in één geval binnen de termijn beslist. In de andere 7 verzoeken is de termijn om uiteenlopende redenen niet gehaald. Zo heeft in 4 gevallen de overgang van BZK naar EZK voor enige vertraging gezorgd.

De informele aanpak werkt bij specifieke verzoeken van bewoners erg goed. Deze weg zetten we voort. Daarnaast zal met de komst van de Wet Open Overheid (WOO) in het afhandelen van (formele) Wob-verzoeken de beslistermijn worden verkort van 4 weken naar 2 weken.

3.6 Juridische conflicten, bezwaar en beroep en mediationtrajecten

In 2020 is NCG op grote schaal begonnen met het nemen van besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit zijn normbesluiten en versterkingsbesluiten, maar ook besluiten op de subsidieaanvragen die eigenaren in het kader van de Subsidieregeling versterking gebouwen Groningen hebben ingediend. We verwachten dat hier incidenteel bezwaar- en beroepsprocedures uit voort zullen vloeien. Het huidige percentage voor bezwaar en beroep is gemiddeld minder dan 5%. Dit percentage is gebaseerd op het beperkt aantal gevallen voor 2020 maar ook in Q1 van 2021. Ook lopen er nog bezwaarprocedures. Samen met de verwachting dat het aantal bezwaren en beroepen zal toenemen als gevolg van een toename in het aantal besluiten heeft NCG de volgende doelstelling:

- Een bezwaarpercentage van hoogstens 5%.
- Een beroepspercentage van hoogstens 10%.

Om deze doelstellingen te behalen kunnen bewoners sinds 2021 gebruik maken van mediation om tot een oplossing te komen. Deze wordt uitgevoerd door juristen van de Afdeling Juridische en Economische Zaken (JEZ). Zij hebben een training gehad om te herkennen of een casus voor mediation in aanmerking komt en kunnen een bemiddelende rol spelen om te komen tot een oplossing. Om mediation en informele klachtenafhandeling in zijn volledige potentie te benutten is het wenselijk dat deze vorm de voorkeur geniet boven andere, niet formele ad-hoc-manieren en dat het vooral preventief wordt ingezet. Daarnaast is er in 2021 gewerkt aan het verder verbeteren van de verschillende besluiten en de daarbij horende communicatie en procedures.

In 2021 was het bezwaarpercentage 3,18% en het beroepspercentage 6,84%.

Mediationtrajecten zijn er in 2021 niet geweest. Wel zijn 67 bezwaarzaken informeel afgedaan. Aan het eind van het 2021 was er een duidelijke toename in het aantal bezwaarschriften. Het ging daarbij met name over besluiten op norm.

Bestuurlijke afspraken

4. Bestuurlijke afspraken

Op 6 november 2020 maakten de Rijksoverheid en de regionale overheden bestuurlijke afspraken op hoofdlijnen. Het jaar 2021 stond vervolgens voor een belangrijk deel in het teken van de uitwerking en concretisering van die afspraken. Ministeries, gemeenten, provincie en NCG hebben hier, waar relevant, gezamenlijk in gehandeld. De afspraken zijn opgesplitst en er is per onderdeel een 'hoofdverantwoordelijke' uitvoerder aangewezen waar vervolgens weer werkgroepen achter zitten.

4.1 Implementatie Bestuurlijke Afspraken 2020

In de uitwerking van de afspraken zijn enkele knelpunten boven tafel gekomen. Een voorbeeld hiervan is de mogelijkheid tot herbeoordeling. 'Wanneer heeft een bewoner juridisch gezien een versterkingsadvies?', 'Waar ligt het point of no return?', 'Klopt de informatie van het Kadaster?', 'Wat doe je bij een rijtje en wat bij twee onder een kap?', 'Hoe zet je onafhankelijk adviseurs in?' 'Hoe leg je uitkomst vast?', 'Wat is het effect op de planning van de versterkingsoperatie?'. Dat soort vragen komen op achter de mogelijkheid voor herbeoordeling. Het beantwoorden van dit type vragen en het zorgvuldige inrichten van de processen die voortvloeien uit de bestuurlijke afspraken vergde tijd.

Om de uitwerking en implementatie van de bestuurlijke afspraken zo soepel mogelijk te laten verlopen heeft NCG een intern programmteam ingericht, met vertegenwoordigers van alle afdelingen. Op basis van een eerder uitgevoerde impactanalyse is er een gewenste situatie, aanpak en planning vastgesteld voor negen werkstromen waar het programmteam aan heeft gewerkt. De negen werkstromen waren: processen, typologie, uitvoeringsplanning, organisatie, implementatie, communicatie, informatievoorziening, financiën en juridische kaders.

Mede dankzij dit programmteam was medio 2021 het gros van de acties volgend op de bestuurlijke afspraken uitgewerkt en geïmplementeerd. Denk hierbij aan het gereedkomen van het herbeoordelingsproces, inclusief de mogelijkheid tot onafhankelijk herbeoordelingsadviseur. Vertraging in de uitwerking en implementatie van acties, zoals het geval bij de typologie-aanpak, was grotendeels het gevolg van ontwikkelingen buiten de invloed van de ministeries, provincie, gemeenten en NCG.

Eind 2021 is het programmteam opgeheven, omdat alle acties uitgewerkt en geïmplementeerd waren. Als vervolg is een transitieteam ingericht, dat in de eerste helft van 2022 de transitie van NCG naar een resultaats- en gebiedsgestuurde organisatie bespoedigt. Met als doelen:

- bewoner meer centraal in de uitvoering
- effectievere, goed samenwerkende en communicerende overheden
- versnelling van de versterking en
- afhandeling van de aardbevingsopgave.

4.1.1 Meerjarenversterkingsprogramma (MJVP)

Het MJVP vormt de gezamenlijke visie van Rijk, Provincie, Gemeenten en NCG op het verloop van de versterkingsopgave. Het MJVP geeft een meerjarenbeeld van de regio en NCG over de uitvoeringsplanning. Het is een dynamisch document van zowel de gemeenten als NCG. Met het MJVP kunnen we bewoners meer inzicht bieden in de planning op adresniveau. De Bestuurlijke Afspraken van november 2020 hebben de nodige impact gehad op het vervolg van de versterkingsopgave en daarmee op het MJVP. In het eerste kwartaal van 2021 zijn de uitgangspunten en aannames ontwikkeld en verfijnd die de planning dynamisch maken. Zo beïnvloedt de ontwikkeling en ingebruikname van typologieën de planning, maar ook de beschikbare capaciteit voor de verschillende fasen van de versterking. Kritische factoren die de planning beïnvloeden zijn beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting, de planning van nutsbedrijven, bouwcapaciteit en het vergunningstraject ecologie (dit begrenst de omvang van een versterkingscluster in één gebied).

In Q4 van 2021 is na een intensief traject met de gemeenten, het MJVP afgerond en in een Versterkingsoverleg met de minister van BZK vastgesteld. Door het vaststellen van het MJVP als planningsinstrument zijn de kritische paden nu helder en zijn er duidelijke doelstellingen. Zo streeft NCG naar het finaliseren van de laatste opnames en beoordelingen in 2023 en wordt 2028 gezien als het jaar waarin de versterkingsoperatie zal zijn afgerond. Dankzij het MJVP kunnen we nu hier vooraf op te sturen. Werkgroepen op het gebied van nutsvoorzieningen, bouwcapaciteit en tijdelijke huisvesting vloeien hieruit voort. Om het MJVP begrijpelijk en overzichtelijk te presenteren, is een brochure gemaakt voor onder meer Tweede Kamerleden. Het MJVP vormt de basis van het lokaal plan van aanpak per gemeente en wordt 2 keer per jaar tegen het licht gehouden. Zo nodig vindt in afstemming met gemeenten herijking van het MJVP plaats.

4.1.2 Typologie

In 2021 is de typologieaanpak geïmplementeerd en zijn de eerste zeven gevalideerde typologieën in gebruik genomen. Aanpassingen op het interne NCG-basisproces en de NCG-werkwijze zijn uitgewerkt en doorgevoerd in de organisatie en in de systemen. Instrumenten om de nieuwe beoordelingsmethode toe te kunnen passen zijn ontwikkeld en worden gebruikt door ingenieursbureaus en NCG. Interne en externe stakeholders zijn geïnformeerd over de typologieaanpak onder meer via trainingen en informatiebijeenkomsten. De ervaringen met de adressen waarbij de typologieaanpak is toegepast zijn geëvalueerd en verbeterpunten werden doorgevoerd. De technische ervaringen werden aan TNO teruggekoppeld en leidden tot aanscherping van de criteria in de beoordelingsmethode. Ook de communicatie met bewoners werd geëvalueerd. Dit leidde in 2021 onder andere tot extra communicatiemiddelen met verdiepende toelichting op de typologieaanpak. De toedelings- en beoordelingsresultaten van de typologieaanpak werden gemonitord en als input gebruikt bij het opstellen van het MJVP. In 2021 werd de typologieaanpak op ruim 1300 woningen toegepast. De levering, validatie en implementatie van de overige typologieën volgt in 2022.

De invoering van typologie ging met kleine stapjes. In februari 2021 is NCG begonnen met een pilot typologie met een beperkt aantal adressen. De opstart van typologie kwam pas later in het jaar op gang. De eerste typologieën die daadwerkelijk konden worden ingezet werden, later dan verwacht, halverwege het jaar aangeleverd aan NCG. Vanaf dat moment kon gestart worden met de uitvoering en vrijgeven van typologisch beoordeelde adressen.

De start ging gepaard met de normale opstartperikelen als het gaat om nieuwe technologie. Gedurende de uitvoering worden nieuwe typologieën toegevoegd. Niet elke typologie is direct succesvol. Bij de wat oudere woningen zijn bijvoorbeeld verbouwingen uitgevoerd waardoor de beoordeling of de woning binnen de typologie valt in te delen minder eenvoudig is als was voorzien. Ondanks deze aanloopproblemen draagt typologie in korte tijd bij aan de productie waardoor sprake is van versnelling.

In het afgelopen jaar zijn er 2850 woningen met typologie opgenomen, daarvan is voor ruim 1.300 woningen een beoordeling opgesteld. Typologie blijkt goed toepasbaar voor rijwoningen. Met deze beoordelingsmethodiek kan NCG een eigenaar relatief snel laten weten of er met zijn woning wat aan de hand is omdat er niet meer voor iedere woning apart hoeft te worden gerekend. Daarentegen zien we hogere uitval bij de typologische beoordeling van vrijstaande woningen. Ook ontbreekt op dit moment nog de toepasbaarheid voor gestapelde bouw.

4.1.3 Herbeoordeling volgens de nieuwste norm

De pandeigenaren van Blok A kregen op basis van de Bestuurlijke afspraken de mogelijkheid om een herbeoordeling aan te vragen onder de nieuwe norm NPR2020-T5, die vanaf januari 2021 wordt ingezet als laatste rekennorm. Ruim 7000 adressen kwamen in aanmerking voor een herbeoordeling.

De stand rondom herbeoordelingen was eind 2021 als volgt:

Aantal adressen dat in aanmerking komt voor een herbeoordeling	7.182
<i>Oriënterende gesprekken gevoerd</i>	5.650
Naar aanleiding van oriënterend gesprek:	
Keuze: herbeoordeling aangevraagd	1.662 (waarvan 188 bij Bouwimpuls)
- Waarvan goedgekeurd	819
- Waarvan uitgevoerd	23
Keuze: geen herbeoordeling	389
Nog geen keuze gemaakt	3.599

Herbeoordeling als nieuw proces voor de oudere adressen op norm 2018-T2 of eerder, kwam niet direct op gang. In 2021 heeft NCG eerst contact gezocht met eigenaren die voor een herbeoordeling in aanmerking komen. Eigenaren hebben een bedenktijd van maximaal een half jaar, waardoor pas in het najaar van 2021 de aanvraagstroom van herbeoordelingen echt goed op gang kwam. In de tussentijd is doorgewerkt met de klassieke aanpak voor de andere adressen op basis van de gemeentelijke plannen verwerkt in het MJVP volgens de nieuwste norm NPR 2020-T5.

Als tegemoetkoming voor bewoners die kozen voor een herbeoordeling kwamen subsidie-regelingen beschikbaar: een regeling voor het verduurzamen van de woning (€10.000), de bestaande regeling voor koppelkansen die voor zowel 'herbeoordelaars' als 'niet-herbeoordelaars' beschikbaar was (€7.000) en een compensatiesubsidie voor een verlengde doorlooptijd van het versterkingsproces ten gevolge van de herbeoordeling (€13.000).

4.1.4 Van procesgerichte naar gebiedsgerichte organisatie

De Bestuurlijke afspraken 2020 hebben geleid tot een omvangrijke organisatorische transitie van NCG: van een procesgerichte naar een gebiedsgerichte oriëntatie. In 2021 is gestart met het in samenspraak met de aardbevingsgemeenten en de eigen organisatie schetsen van een meer gebiedsgerichte opzet van de organisatie. Daarbij sloten we aan bij de strategische, tactische en operationele structuren van de gemeenten. In nauwe samenspraak met het departement, de gemeenten, de medewerkers en de medezeggenschap is een nieuwe Organisatie- en Formatieplan (O&F) tot stand gekomen. Hierin is de kanteling gemaakt naar het gedachtegoed 'centraal wat moet, decentraal wat kan'. We leggen - binnen wettelijke kaders - veel ruimte en mandaat laag in de organisatie om zo de versterkingsoperatie te bespoedigen. De stand van zaken eind 2021 was dat een vrijwel afgerond O&F met adviesaanvraag bij de medezeggenschap ter advies voorlag en dat een ontwikkelprogramma voor medewerkers werd opgezet. In dat programma is veel aandacht voor eigenaarschap en helderheid over rollen, taken en verantwoordelijkheden voor medewerkers in de nieuwe aanpak. In 2022 wordt de organisatiestructuur en werkwijze verder geïmplementeerd en geëffectueerd in nauwe samenspraak met de gemeenten.

4.1.5 Onafhankelijk adviseurs

In de Bestuurlijke afspraken is het uitgangspunt opgenomen dat bewoners onafhankelijk advies kunnen inwinnen over het al dan niet kiezen voor een herbeoordeling. In 2021 is in de Tweede Kamer een motie aangenomen die het aanbod van onafhankelijk adviseurs verbreedde naar financiële en juridische ondersteuning bij versterkingsgerelateerde onderwerpen, en een onafhankelijk bouwadviseur voor ondersteuning tijdens het ontwerpproces richting de versterking. In 2021 is de onafhankelijk adviseur herbeoordeling mogelijk gemaakt. NCG heeft adviseurs met een breed bouwkundig profiel uitgenodigd zich hiervoor aan te melden. Op onze website is medio 2021 een lijst gepubliceerd met bedrijven. Hieruit kunnen bewoners een adviseur selecteren. Met het brede profiel werd al geanticipeerd op de benodigde kennis en kunde voor een bouwkundig adviseur. Deze lijst is in 2022 beschikbaar gekomen. Voor juridische en financiële advisering is Stut en Steun gevraagd als aanspreekpunt en doorverwijspunt te fungeren.

Organisatie

5. Organisatie

In 2021 is het tweede jaar als uitvoeringsorganisatie van start gegaan voor NCG. De verandering van een regioorganisatie naar een uitvoeringsorganisatie in 2020 is verder ter hand genomen, onder andere op het gebied van financiën, HR, inkoop en informatiehuishouding.

5.1 Financiën: meerjarenbegroting en begroting 2021

In 2021 zijn door NCG voor 2021 ambitieuze doelen gesteld ten aanzien van aantal opnamen, beoordelingen, planvormingen, uitvoeringsplannen en opleveringen. Deze ambities vonden hun weerslag in de financiële ramingen voor zowel versterking als apparaat.

Uitgaven versterkingsoperatie 2021		Totaal gereserveerd	Uitgegeven in 2021
Gehele versterkingsoperatie meerjarenbegroting (2021-2027)	Versterkingskosten	€ 5,4 miljard	€ 360,4 miljoen
	Apparaatskosten		€ 100 miljoen
Kosten Bestuurlijke Afspraken		€ 1,5 miljard	€ 1,78 miljoen
Knelpuntenpot		€ 100 miljoen	€ 5,1 miljoen

In de meerjarenbegroting (2021-2027) zijn de verwachte uitgaven voor de gehele versterkingsoperatie geraamd op € 5,3 miljard. De uitgaven voor de versterking in 2021 als onderdeel van de meerjarenbegroting werden geraamd op € 400 miljoen. In 2021 zijn gerealiseerde versterkingskosten groot € 360,4 miljoen en de apparaatskosten € 100 miljoen.

Op basis van de realisatie van de versterkingskosten 2021 inclusief de apparaatskosten is de meerjarenbegroting begin 2022 (over de periode 2021-2028) bijgesteld naar € 5,4 miljard.

Op basis van het in 2020 met de regio gesloten Bestuurlijke Afspraken konden eigenaren in 2021 kiezen voor herbeoordeling van hun woningen, en/of een financiële tegemoetkoming. In totaal is voor de Bestuurlijke Afspraken € 1,5 miljard beschikbaar gesteld, gespreid over een periode van zeven jaar. De in 2021 gedane uitgaven op basis van de Bestuurlijke Afspraken (herbeoordelingskosten blok A) bedragen € 1,78 miljoen. Daarnaast is er een stelpost van € 100 miljoen gereserveerd voor het oplossen van knelpunten in de voortgang van de versterkingsopgave. Hiervan is in 2021 € 5,1 miljoen uitgegeven.

In de meerjarenraming zijn risico's en onzekerheden gesignaleerd die de gedane inschattingen in de meerjarenbegroting kunnen beïnvloeden. De meerjarenraming is gebaseerd op basis van de volgende parameters en aantallen/bedragen:

De werkdruk en benodigde capaciteit zal de komende jaren blijven meebewegen met het versterkingsvolume. De gerealiseerde apparaatskosten voor 2021 zijn € 100 miljoen groot. Deze waren begroot op € 106 miljoen. De personele kosten (€ 79,2 miljoen) waren € 2,1 miljoen lager dan begroot. Voor loon-, inhuur- en detacheringskosten werd minder uitgegeven

evenals voor reiskosten (Covid) en opleidingen. De materiële kosten (€ 20,8 miljoen) waren € 3,9 miljoen lager dan begroot onder andere doordat het archiveringssysteem van NCG nog niet is vervangen en de ondersteuningskosten vanuit RVO voor het gebruik van het betalings-systemen niet tijdig in rekening is gebracht. De uitgaven op overige ICT-trajecten waren € 0,5 miljoen lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk verklaard doordat de dienstverlening met betrekking tot de 'Vermogensschaderegeling' pas in 2022 van start is gegaan.

Zoals verwacht waren er in 2021 (tijdelijk) extra medewerkers nodig om de gewenste versnelling in de versterkingsoperatie te realiseren. Hierdoor werd voor 2021, € 48,8 miljoen aan externe inhuur geraamd, uiteindelijk is hiervan € 48,1 miljoen gerealiseerd. Er wordt de komende jaren gestuurd op een toename van vast personeel en een afname van externe inhuur.

In aanvulling op de genoemde financiële middelen voor de versterking, zijn ook middelen opgenomen voor algemene programma-uitgaven (werk- en onderzoeksbudget) en voor het woonbedrijf in de vorm van subsidies. De middelen in het werk- en onderzoeksbudget staan ter beschikking van NCG en Programmadirectie Groningen (PDG). Het meerjarenbudget 2021-2024 bedraagt in totaal circa € 43 miljoen waarvan € 20 miljoen is toegewezen aan NCG. Deze opgave is inclusief € 4 miljoen van VWS ter dekking van kosten uit het Zorgakkoord. In het budget zijn middelen opgenomen voor onderzoek (onder andere kennisplatform Bouw en Versterken; impactstudies), erfgoedprogramma, bewonersbijeenkomsten, externe communicatie (algemeen) en juridische proceskosten (bezwaar en beroep). De opgave voor het werk- en onderzoeksbudget voor 2021 bedroeg € 7 miljoen, waarvan er € 4 miljoen is gerealiseerd. De lagere uitgaven worden onder meer verklaard door de latere doorstart van het kennisplatform Bouw en daarmee samenhangende onderzoeken. Voor het woonbedrijf is een subsidiebedrag opgenomen van € 6 miljoen, waarvan in 2021 € 3 miljoen als voorschot is uitgekeerd conform de planning.

5.1.1 Betaalgedrag

Vanaf juni 2020 heeft NCG gericht gestuurd op tijdige betaling in overeenstemming met de kaders van BZK. Dit betekent dat 95 procent van alle handelsfacturen binnen 30 dagen na datum van ontvangst wordt betaald. Na de nodige opstartproblemen in 2020 is 2021 is het eerste volledige jaar waarbinnen er op deze kaders gestuurd is.

NCG heeft in 2021 een aantal acties doorgevoerd om tijdige betaling te bespoedigen:

- We continueren training en communicatie om de standaardprocedures te verduidelijken en te vereenvoudigen. Dit is nodig omdat instroom van medewerkers hoog is.
- We continueren klantvriendelijke en duidelijke communicatie naar leverancier over status en vervolgacties.
- We informeren collega's en sturen het proces actief aan.
- We zorgen voor automatische e-mail-alerts.

Als gevolg hiervan bedraagt het in 2021 behaalde percentage > 95%.

5.1.2 Opvolging op onvolkomenheden AR en aandachtspunten ADR

De Auditdienst Rijk (ADR) controleert de jaarrekening van BZK, waar NCG deel van uitmaakt. Daarnaast heeft de programmadirectie Groningen opdracht gegeven om een controleverklaring af te geven bij de jaarfacturering aan de NAM. Beide controles zijn in maart 2022 naar tevredenheid afgerond, resulterend in een goedkeurende verklaring. Ook de Rekenkamer voert een beleidsonderzoek uit, waarvan de resultaten medio 2022 worden verwacht.

De aandachtspunten die de Algemene Rekenkamer en ADR aan NCG hebben meegegeven over het jaar 2020 zijn in het jaar 2021 opgepakt. Dit betrof met name het zo efficiënte mogelijk aannemelijk maken dat de prestatie van betaalde facturen ook is geleverd. In de accountantsverklaring 2021 zijn deze opmerkingen niet meer opgenomen. Ook de Rekenkamer bevestigt dat de interne beheersing in 2021 is verbeterd, waarbij de afhankelijkheid van de ontwikkeling van de IT-systemen aandacht behoeft.

5.2 IT en data

In 2021 is er hard gewerkt aan de verdere doorontwikkeling van het IT-landschap. We startten 2021 met de ambitie om dat landschap te consolideren. Dit is uiteindelijk beperkt gelukt. Een gevolg van de invoering van de Bestuurlijke afspraken, de geplande invoering van Tijdelijke Wet Groningen en andere wet- en regelgeving. Dit leidde tot een telkens veranderende behoefte aan IT-oplossingen. Concreet betekent dit dat het programma dat beoogde het IT-landschap te consolideren (BKG-programma) haar planning meermaals heeft moeten bijstellen.

Het moment van uitfasen van de oudere IT-oplossing NCG2020 schoof daarmee op richting tweede helft 2022. Daarom is besloten om de uitfasering tot nader orde uit te stellen. We blijven de afdeling Opname & Normering ondersteunen met NCG2020 als IT-oplossing totdat de afdeling alle adressen in scope heeft kunnen opnemen en normeren. Op dat moment zullen gegevens/ dossiers vanuit NCG2020 alsnog overgezet worden naar BKG ten behoeve van één leidend systeem.

Gezien de cruciale verandering die het BKG-programma voor NCG brengt, is het programma eind 2020 getoetst door CIO Office BZK. Vlak daarna is ook de toetsing door het Adviescollege ICT-toetsing (voorheen BIT) gestart. De uitkomsten van de toetsing door het Adviescollege ICT-toetsing zijn in juni 2021 met NCG gedeeld. Het advies getiteld 'Versterk het programma met betere kaders' omvatte drie deeladviezen, zijnde:

- rond af waar je nu mee bezig bent
- breng betere kaders aan
- houd vaart

NCG heeft de uitkomst van de toetsing daarmee aangegrepen om verbeteracties te formuleren en direct door te voeren. Het programma ligt nu op koers. Na de zomer van 2022 wordt het afgerond en start de door-ontwikkel en beheer-fase..

5.2.1 Informatievoorziening

De afdeling Informatie Voorziening is in 2021 verder doorontwikkeld in structuur, teams, taken en verantwoordelijkheden. Dit op basis van een duidelijke visie, strategie en jaarplanning. De afdeling heeft hard gewerkt aan het realiseren van competenties die in een volgende fase van belang zijn.

Denk hierbij aan informatieproducten die het mogelijk maken om integraal inzicht te krijgen in planning en voortgang en die sturing hierop mogelijk maken. Concrete rapportages en dashboards die de voortgang in de registrerende IT-systemen inzichtelijk maken en integreren met de MJVP en jaarplanning. En denk ook aan informatieproducten die inzicht geven in het gebruik van de registrerende IT-systemen en de betrouwbaarheid en kwaliteit van de voortgang en planning die hierin geregistreerd wordt. Dit geeft de uitvoerders, management en directie de benodigde handvatten ten behoeve van de sturing op de versterkingsoperatie.

Daarnaast heeft IV aanvullende competenties uitgerold, waaronder een platform om software-matige robotisering mogelijk te maken (RPA middels UiPath) en een platform om snelle software-ontwikkeling mogelijk te maken (Low-code middels WEM). Met robotisering zijn er ondertussen meerdere oplossingen geïmplementeerd binnen het primaire proces en bedrijfsvoering om kwaliteitscontroles uit te voeren en de administratieve last te drukken. Het platform voor snelle software-ontwikkeling moet in 2022 gaan helpen om (afdeling) eigen procesautomatisering (bijvoorbeeld Excel-oplossingen) verder terug te dringen en om te zetten naar centrale, beheersmatige oplossingen.

5.3 Bezetting, formatie en inhuur

Op 10 januari 2022 bestond de formatie van NCG uit 448 fte. Maar voor het versneld uitvoeren van de versterkingsoperatie en een uitgebreidere opdracht voor NCG vanuit de Bestuurlijke Afspraken, zijn meer medewerkers nodig. Daarom bedroeg, inclusief de inzet van bovenformatieve inhuur, de totale bezetting op die datum 620,46 fte. Op dat moment had 60% van de medewerkers een dienstverband met NCG en werd 40% van de medewerkers ingehuurd via de UBR Inhuurdesk.

Doordat de opdracht van NCG met de Bestuurlijke Afspraken uit november 2020 is uitgebreid, heeft de directie in 2021 met veel energie gewerkt aan een nieuw organisatie- en formatieplan (O&F). Het nieuwe O&F moest ook de kanteling naar een meer gebiedsgerichte organisatie mogelijk maken. In het voorjaar van 2022 is het nieuwe O&F vastgesteld. Daarin is de formatie vastgesteld op 717 fte waarmee ruimte ontstaat om het aandeel inhuur verder af te bouwen. Gezien het beperkte aanbod op de arbeidsmarkt zal een aanzienlijk deel inhuur noodzakelijk blijven. Daarnaast zal inhuur via een flexibele schil worden ingezet voor het opvangen van piekbelasting.

5.3.1 Werving en selectie

In 2021 zijn ruim 250 vacatures vervuld (vast, tijdelijk of via inhuur). Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt is NCG afhankelijk van het inhuren van expertise. In 2022 werken wij verder om inhuur en vaste medewerkers waar mogelijk goed in balans te brengen, en vaste formatieplaatsen zoveel als mogelijk in te vullen met medewerkers met een arbeidsovereenkomst bij NCG. De inhuur wordt gemonitord en bij een gewijzigd takenpakket of afname van werkzaamheden wordt waar mogelijk de inhuur beperkt.

NCG wil een inclusieve organisatie zijn en stuurt dan ook bij de werving op het aspect diversiteit. Daarin wordt het Rijksbrede beleid rondom diversiteit en participatie gevolgd. NCG neemt daarom mensen met een arbeidsbeperking in dienst om het aandeel in de Banenafpraak (conform de Wet banenplan) na te komen.

5.4 Inkoopbeheer

Het uitgangspunt voor afdeling Inkoop is om via Specialistisch Inkoopcentrum (SIC) rechtmatig leveringen en diensten in te kopen binnen de kaders van het Rijksinkoopbeleid. Vanwege de belangen in de versterkingsopgave komt het voor dat NCG toch afwijkt van deze kaders. Bijvoorbeeld als het gaat om gevraagde versnelling, behoeftes van bewoners of om te werken zoals voorgeschreven in nieuwe regelingen. Voor 2021 betekent dit dat 34% van de versterkingskosten onrechtmatig was, ten opzichte van 25% in 2020. Het aandeel onrechtmatigheden voor apparaatskosten is gedaald van 13% in 2020 naar 7% in 2021.

In 2021 is de Tenderboard ingezet om het inkoopproces verder te professionaliseren. De voornaamste onderwerpen die zijn behandeld zijn marktstrategieën en het Open House model in relatie tot een gebiedsgerichte aanpak. Dit aanbestedingsmodel staat inmiddels ook bekend als het Groninger model. Het Groninger model is in mei 2021 als pilot in gebruik genomen en vormt een belangrijke stap in het innovatief aanbesteden binnen de versterkingsoperatie. In november 2021 is de pilotstatus opgeheven. Sinds die tijd wordt het model regulier toegepast. De versterkingsoperatie in Groningen kent een groot bouwvolume en verschillende werkzaamheden die NCG over een periode van meerdere jaren moet realiseren. Daarom wil NCG graag een duurzame relatie met marktpartijen aangaan. Op 8 november 2021 vond een Bouwtop Versterkingsopgave plaats. Hier presenteerde NCG het Meerjarenversterkingsplan (MJVP) met per gemeente de verwachte planning en aantallen per jaar. Hierbij speelt de inzet van het Groninger model een belangrijke rol. Aansluitend zijn eind 2021 eerste stappen gezet in het opstellen van een inkoopkalender. In deze kalender wordt het MJVP vertaald naar passende inkoopstrategieën, bijvoorbeeld door het clusteren van adressen en door na te gaan welke stappen NCG zelf kan uitvoeren.

Om de markt goed mee te nemen in verdere ontwikkelingen en om input vanuit de markt op te halen organiseren we in 2022 aanvullende sessies met de markt.

5.4.1 Maatschappelijk verantwoord inkopen en duurzaamheid

Bij inkopen wordt van uitvoeringsorganisaties verwacht dat zij verder kijken dan doelmatigheid en rechtmatigheid. Juist de maatschappelijke effecten van inkoop staan in de belangstelling. Die maatschappelijke effecten hebben te maken met goed opdrachtgeverschap en met het beleid op het gebied van duurzaamheid en het stimuleren van de lokale economie. In beide gevallen versterkt de inkoop de effecten die het Rijk met haar beleid wil bereiken. Deze duurzaamheidsthema's en de wens om de lokale economie te stimuleren hebben in 2021 een plek gekregen binnen de inkoopprocessen. Er zijn eerste stappen gezet om de doelen te kunnen realiseren.

De versterkingsopgave van NCG gaat uit van een gebiedsgerichte aanpak en leent zich bij uitstek voor de inzet van lokale aannemers. Op 25 februari 2022 zijn er 81 lokale aannemers bij NCG geregistreerd die in opdracht van NCG werk uit mogen voeren. Deze aannemers zijn grotendeels afkomstig uit de noordelijke provincies Groningen (68), Friesland (3) en Drenthe (7). De bouwpool van de opdrachtnemers die zich hebben gekwalificeerd kent een grote diversiteit in de grootteklassen. Voor NCG kunnen micro-bedrijven werken met slechts twee medewerkers maar ook grote bedrijven met een omzet van meer dan 50 miljoen euro. Daarnaast is Social Return on Investment geïntroduceerd in de werkwijze van inkoop. Tot op heden hebben zich 18 projecten geregistreerd die werken met Social Return.

Ten slotte is binnen het Programma van Eisen (PvE) een set opgenomen met de gestandaardiseerde eisen voor zowel het ontwerp als de uitvoering van onze Ontwerp & Realisatie-opdrachten. Door het PvE-NCG onderdeel te maken van de uitvraag, kunnen aanbieders in de offerte al rekening houden met de gestelde eisen en bijbehorende inspanningen. Het gebruik van het PvE-NCG garandeert eenduidigheid naar de markt en duidelijkheid over de afspraken en verwachtingen naar opdrachtnemers. En het draagt bij aan de kwaliteit van ons werkproces. De betreffende eisen hebben onder andere betrekking op het integraal meeneemen van verduurzamingskoppelkansen, het hergebruik van vrijgekomen materialen, en het leveren van zand vrij van stoffen die schadelijk zijn voor volksgezondheid of milieu conform de vigerende voorschriften.

Dit is een uitgave van
Nationaal Coördinator Groningen
www.nationaalcoördinatorgroningen.nl
088 041 44 77

Juni 2022